

50 lat Gminy Mińsk Mazowiecki

1973 -2023

Mińsk Mazowiecki 2023

Publikacja została wydana z okazji Jubileuszu 50 lat powołania Gminy Mińsk Mazowiecki

Zespół redakcyjny:

Andrzej Jaworski

Daria Lisiecka

Fotografie z archiwum:

Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki, Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim, gminnych szkół podstawowych, Towarzystwa Przyjaciół Mińska Mazowieckiego, Prywatnego Muzeum w Stojadłach „Drewiczówka”- Zygmunta Drewicza, kronik Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Kół Gospodyń Wiejskich

Fotografie miejscowości z lotu ptaka:

„Insert Multimedia Dariusz Parulski”

oraz *Jacek Maria Jeliński* (podpisane JMJ)

Fotografie współczesne miejscowości:

Andrzej Jaworski

Konsultacje merytoryczne:

Antoni Janusz Piechoski, Ewa Migdalska, Antoni Jan Tarczyński,

Sławomir Barankiewicz

Korekta:

Maciej Samulik

Skład komputerowy:

Agencja Reklamowa MODELEX

Dziękujemy za pomoc i współpracę pracownikom:

Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki, gminnych szkół podstawowych, przedszkola, przedstawicielom Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Kół Gospodyń Wiejskich

Wydawca:

Urząd Gminy Mińsk Mazowiecki

Ul. Chełmońskiego 14

05-300 Mińsk Mazowiecki

www.minskmazowiecki.pl

Druk i oprawa:

Drukarnia Biały Kruk Milewscy Spółka Jawna

Sobolewo, ul. Tygrysia 50, 15-509 Białystok

Nakład: 1000 egz.

ISBN 978-83-967540-0-4

© Copyright by authors & Urząd Gminy Mińsk Mazowiecki 2023
Wszelkie prawa zastrzeżone.

50 lat
Gminy
Mińsk Mazowiecki

Szanowni Państwo

W roku 2023 Gmina Mińsk Mazowiecki obchodzi 50-lecie powstania. Początki gminy sięgają 1867 roku, ale ostatecznie, po wielu reformach terytorialnych, dnia 1 stycznia 1973 r. Wojewódzka Rada Narodowa utworzyła Gminę Mińsk Mazowiecki w nowej formie, w której przetrwała do czasów obecnych.

Z tej okazji mam przyjemność przedstawić Państwu publikację charakteryzującą miejscowości wchodzące w skład Gminy Mińsk Mazowiecki oraz działalność i rozwój naszej jednostki samorządowej na przestrzeni ostatniego półwiecza.

Lata 70. to okres dekady gierkowskiej, w której dużo mówiło się o gospodarczej potędze Polski. Tak naprawdę była to wielka propaganda socjalistyczna. Nasze małe ojczyzny wyglądały zupełnie inaczej niż w telewizji czy prasie. W gminach, takich jak nasza, na co dzień dominowała szara rzeczywistość. Władza samorządowa była władzą tylko na papierze, gdyż nie miała żadnej suwerenności. Naczelnicy gmin byli administratorami do wykonywania poleceń powiatowej, wojewódzkiej i centralnej władzy, sterowanej poprzez komitety partyjne, które nie brały pod uwagę zdania mieszkańców.

Osoby pełniące funkcje naczelnika mogły zabiegać o inwestycje i poprawiać warunki życia mieszkańców, lecz możliwości miały bardzo ograniczone. Ważne decyzje zapadały „wyżej”, a wpływ mieszkańców na to, co dzieje się wokół, był żaden.

Pomimo tego zawsze znajdowali się ludzie, którzy chcieli działać i zmieniać otoczenie na lepsze. To sołtysi wraz z mieszkańcami byli siłą, która naciskała na władzę, by poprawiać warunki życia, m.in. poprzez czyny społeczne. Nie było to proste, ponieważ w całym kraju brakowało wszystkiego: materiałów budowlanych, maszyn, narzędzi, a nawet żywności.

Ta sytuacja w końcu musiała się zmienić, władza socjalistyczna w oderwaniu od społeczeństwa nie mogła przetrwać. Koniec lat 80. i 90. w całym kraju był początkiem wielkiego ruchu solidarności, który spowodował zmiany i odrodzenie się współczesnego samorządu. Początki były bardzo trudne, wszyscy uczyliśmy się wolności i współpracy z osobami chcącymi zmieniać otaczającą rzeczywistość oraz odradzającymi się organizacjami społecznymi.

Przeprowadzona w latach 90. reforma samorządowa to najbardziej udany projekt, który jest cały czas realizowany w III Rzeczypospolitej. W 2020 roku minęło już 30 lat od utworzenia Samorządu Terytorialnego. To był i jest czas dialogu władzy lokalnej z mieszkańcami. Okres współdecydowania otworzył przestrzeń dla spełnienia wszelkich potrzeb i oczekiwań społeczeństwa. Możliwości rozwoju spowodowały wielkie przemiany w naszej gminie we wszystkich dziedzinach życia, zaczynając od oświaty, kultury, sportu poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno - kanalizacyjną, drogową, rozwój przedsięwzięć ekologicznych i wiele innych.

Kolejnym impulsem do rozwoju naszej gminy i całego kraju było przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 r. Wydarzenie to dało szansę i możliwości na realizację bardzo odważnych, a zarazem kosztownych, ale poprawiających warunki życia naszych mieszkańców projektów inwestycyjnych, o których dawniej można było tylko pomarzyć. Poczucie współuczestnictwa i współdecydowania o sprawach najistotniejszych dla naszego komfortu życia pozwoliło zbliżyć władze gminy do mieszkańców, wzbudziło wiarę i zaufanie do władzy publicznej.

W tym miejscu należy wspomnieć o nieocenionej w rozwoju gminy roli, jaką odegrały jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, które, pomimo braków w sprzęcie i zapleczu technicznym, zawsze były gotowe pomagać. Skupiały wokół siebie ludzi aktywnych, służących pomocą w każdych okolicznościach. Ochotnicy nie tylko gasili pożary, ale także rozwijali działalność kulturalną i społeczną. Dzisiaj to w pełni profesjonalne jednostki, które pełnią bardzo ważną funkcję w lokalnej społeczności.

Patrząc na naszą gminę z perspektywy tych kilkudziesięciu lat, możemy zauważyć, jak bardzo się zmieniła i o ile lepiej nam się żyje. Warto to docenić i zauważyć, że nie byłoby to możliwe bez ludzi. To samorządowcy, sołtysi, radni, społecznicy i mieszkańcy przyczynili się do sukcesu i rozwoju naszej gminy. Dzięki ludziom, którym „chciało się chcieć”, możemy żyć w lepszej gminie i lepszej Polsce.

Wójt
Gminy Mińsk Mazowiecki

Antoni Janusz Piekoski

Gmina Mińsk Mazowiecki w latach 1973 -2023

Budynek Urzędu Gminy

Gmina Mińsk Mazowiecki jest nierozzerwalnie związana z miastem Mińsk Mazowiecki, nie tylko ze względu na nazwę czy miejsce siedziby gminy, ale przede wszystkim poprzez współpracę kulturalno-oświatową, wspólne inwestycje i historię. Aby w pełni poznać Gminę Mińsk Mazowiecki, należy zagłębić się w przeszłości samego miasta.

Pierwsze wzmianki o osadzie targowej zwanej Menskiem, Mieńskiem lub Mińskiem sięgają XIV w. W dniu 29 maja 1421 r. miejscowości tej nadany został przywilej lokacji przez księcia mazowieckiego Janusza I. Zezwalała ona rycerzowi Janowi z Gościeńcyc Herbu Prus III, właścicielowi osady Mińsk, na założenie gminy miejskiej na prawie chełmińskim.

Szczytowym okresem rozwoju miasta był wiek XVI. Na początku tego stulecia na miejscu drewnianego powstał kościół z cegły. Pod koniec I połowy stulecia Anna Mińska założyła szpital miejski. W 1525 miasto otrzymało prawo organizacji czwartego jarmarku.

W drugiej połowie XVI w. Mińsk zaliczany był do najludniejszych ośrodków miejskich Mazowsza. Za czasów króla Stefana Batorego należał do ważniejszych ośrodków gorzelniczych w ziemi czerskiej. Wiek XVI jest także okresem świetności państwa polsko-litewskiego i złotym okresem kultury polskiej.

W drugiej połowie XVII w. załamała się gospodarka miejska. Wpływ na to, poza licznymi wojnami, jakie

Rzeczpospolita toczyła, w tym ze Szwecją, miały również pożary oraz zarazy miasta (m.in. 1568 i 1620 r.). Upadek ten, szczególnie widoczny po potopie szwedzkim, dotknął większość miast Mazowsza, spowodował zmianę charakteru miasta rzemieślniczo-handlowego na rolniczy, przy znacznym ubytku liczby jego mieszkańców (w 1667 r. mieszkało w Mińsku 257 osób).

W XVIII w. do miasta zaczęła przybywać ludność żydowska, która w 1822 r. założyła już swoją odrębną gminę wyznaniową. Z końcem XVIII w., po upadku I Rzeczypospolitej, w wyniku rozbioru państwa polsko-litewskiego między trzech zaborców, w 1795 r. Mińsk znalazł się najpierw w zaborze austriackim, następnie w 1809 r. w Księstwie Warszawskim, w departamencie warszawskim, a od 1815 r. w Królestwie Polskim (zabór rosyjski).

W XIX stuleciu, pomimo niewoli narodowej, nastąpiło jednak powolne ożywienie gospodarcze miasta, a od połowy tego stulecia zaczęło ponownie wzrastać jego znaczenie. Od 1816 r. Mińsk był w obwodzie siennickim, 1842 r. w obwodzie stanisławowskim, a od 1866 r. w powiecie mińskim. W Królestwie Polskim Mińsk znalazł się w województwie mazowieckim. W 1868 r. władze rosyjskie zmieniły nazwę powiatu na nowomiński, a nazwę miasta na Nowo-Mińsk.

Już w 1881 roku powstała pierwsza w okolicy naszego miasta Ochotnicza Straż Pożarna.

WOJEWÓDZKA RADA NARODOWA
W WARSZAWIE

Na podstawie art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia
1958 roku o radach narodowych (Dz. U. Nr 49, z 1972 roku
pozycja 314), uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej
w Warszawie Nr XX/93/72 z dnia 1 grudnia 1972 roku

tworzy się w powiecie mińskim

GMINĘ MIŃSK MAZOWIECKI

PRZEWODNICZĄCY SESJI

PRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM

Warszawa, dnia 1 stycznia 1973 roku

*Akt utworzenia Gminy Mińsk Mazowiecki
z 1 stycznia 1973 roku*

W drugiej połowie XIX wieku nastąpił dalszy rozwój miasta, przyspieszony oddaniem do użytku przechodzącej przez Mińsk linii kolejowej Warszawa - Terespol (1866 - 1867) oraz w jego pobliżu Pilawa - Tuszcz (1897). Pod koniec lat 90-tych XIX stulecia powstał największy w mieście zakład Filia Towarzystwa Akcyjnego Machin i Odlewów K. Rudzki i Spółka w Warszawie, później nazwana Fabryką Urządzeń Dźwigowych S. A. Produkująca wówczas konstrukcje mostowe, turbiny oraz pociski, zasłynęła w Królestwie i Cesarstwie Rosyjskim budową mostów na rzekach Amur, Dźwina, Newa i Wołga. Była prekursorem na świecie, stosując technikę spawalnictwa w połączeniu konstrukcji stalowych. Pierwszy w Europie most drogowy o konstrukcji spawanej Fabryka Rudzkiego wybudowała w latach 1928-1929 na rzece Słudwi pod Łowiczem. Obiekt ten stoi jako zabytek techniki do dzisiaj.

Na początku lat 20 XX w. liczba mieszkańców miasta przekroczyła 10 tys., z czego przeszło 4 tys. osób było wyznania mojżeszowego. Mińsk zamieszkiwały także osoby innych wyznań (mariawici, prawosławni oraz ewangelicy). Klęska państw centralnych w I wojnie światowej i rewolucja październikowa w Rosji oraz aktywny ruch niepodległościowy Polaków sprawił, że w listopadzie 1918 r. odrodziło się państwo polskie, zwane także II Rzeczpospolitą.

W 1916 r. miasto otrzymało nazwę Mińsk Mazowiecki. Wokół miasta równolegle rozwijało się wiele miejscowości utrzymujących się głównie z rolnictwa. Obecnie tworzą one wraz z innymi miejscowościami gminę otaczającą szczelnym pierścieniem miasto Mińsk Mazowiecki.

Po II wojnie światowej struktura terytorialna w Polsce zmieniała się wielokrotnie. Na mocy ustawy z 29 listopada 1972 r. o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych zniesiono podział wsi na gromady i reaktywowano gminy jako podstawowe jednostki podziału administracyjnego.

Nowy podział wszedł w życie z dniem 1 stycznia 1973 r. Wśród utworzonych wówczas ponad 2300 gmin znalazła się Gmina Mińsk Mazowiecki. Formalnie została utworzona z dniem 1 stycznia 1973 r. uchwałą nr XX/93/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z dnia 1 grudnia 1972 r. W zewnętrznych granicach dotrwała do czasów obecnych. Jednakże jej granice były nieco inne niż gminy Mińsk sprzed 1954 r.

W skład nowo utworzonej gminy weszły 43 miejscowości, zorganizowane w 41 sołectwach. W tej formie terytorialnej (z niewielkimi zmianami) gmina przetrwała do dzisiaj.

Pierwszą siedzibą Gminy był budynek przy Placu Kilińskiego, obecnie siedziba Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej. Urząd zajmował tam część pomieszczeń na dole w lewym jego skrzydle. Nie było to wymarzone miejsce ze względu na ograniczoną przestrzeń, w której szczególnie trudno było organizować sesje. Ciężkie warunki pracy oraz likwidacja powiatów wskutek reformy administracyjnej w 1975 r. doprowadziły do zmiany siedziby. Wtedy też Urząd Gminy rozpoczął pracę w nowych, wynajmowanych od miasta pomieszczeniach w budynku przy ul. Kościuszki. Pierwszym naczelnikiem gminy (od stycznia 1973 r.) był Henryk Tomczuk, ale po 10 miesiącach został odwołany przez władze zwierzchnie.

Siedziba Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki w latach 1973-1975, fot. Mariusz Dzieńcio

Naczelnik Gminy Stanisław Płoskiewicz

Na nowego naczelnika wyznaczono dotychczasowego dyrektora Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej - **Stanisława Płoskowicza**, który swój urząd piastował do 1990 r. Pierwszym przewodniczącym Gminnej Rady Narodowej został Władysław Wójcik, dyrektor Szkoły Podstawowej w Zamieniu, a jego zastępcą Franciszek Jackiewicz z Bud Barcząckich. Pierwsza GRN liczyła 50 radnych. Przy Naczelniku Gminy funkcjonowało Gminne Kolegium ds. Wykroczeń. Oprócz tego działał Gminny Zespół Ekonomiczno - Administracyjny Szkół oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ten okres dziejów gminy nie pozwalał jeszcze kierownikom na samodzielne podejmowanie kluczowych decyzji. Organy zwierzchnie stwarzały tylko iluzję samorządności. Funkcjonowanie urzędu wymagało od

naczelnika umiejętności współpracy i akceptacji decyzji zwierzchników. W ten sposób możliwe było prowadzenie jakichkolwiek inwestycji na terenie własnej gminy. W rzeczywistości radni nie podejmowali ważnych decyzji.

Pomimo trudności wykonano nowe mosty na rzece Srebrnej w Gliniaku oraz na rzece Mienia w Tartaku, Cielechówźnie, Zakolu i Barczącej. Utwardzono asfaltem drogi w Wólce Mińskiej, Gliniaku, Hucie Mińskiej i Mariance. Wybudowano studnię głębinową w Królewcu, zasilającą w wodę Arynow, Królewiec i Wólkę Mińską. Rozbudowano remizy strażackie w Stojadłach, Zamieniu i Królewcu.

Wskutek reformy oświatowej utworzono Zbiorną Szkołę Gminną, mieszczącą się wówczas na terenie miasta Mińsk Mazowiecki. Do niej dołączono jako filie ośmioklasowe Szkoły Podstawowe w Hucie Mińskiej, Mariance, Stojadłach i Zamieniu oraz 4 punkty filialne o łącznej liczbie 1995 uczniów w 77 oddziałach. Dokończono też budowę domów nauczycieli w Starej Niedziałce, Mariance, Brzózem i Zamieniu. Do użytku został oddany budynek szkoły w Osinach oraz świetlica w Targówce. W tym okresie przeprowadzano wiele prac na rzecz społeczeństwa, które nazywano czynami społecznymi. W 1985 roku w ramach czynów społecznych wykonano prace na ogólną wartość 18 464 tys. złotych, między innymi wyremontowano i ulepszono drogi na długości ponad 15 km. Prace modernizacyjne prowadzono na głównych drogach we wsiach: Kluki, Zakole Stare, Stojadła, Józefów, Budy Barcząckie, Dłużka, Brzoze, Stara Niedziałka, Wólka Iłowiecka, Karolina, Dziękowizna.

Siedziba Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki w latach 1976-2000, fot. arch. Starostwa Powiatowego

Zalew „Marianka” lata 80.

Prowadzono też prace przy obiektach OSP, Gminnych Spółdzielni (GS), szkołach podstawowych. Podjęto współpracę z miastem związaną z tworzeniem i funkcjonowaniem ośrodka rekreacyjnego Marianka-zalew w Hucie Mińskiej. Powstała ścieżka łącząca zalew z miastem Mińsk Mazowiecki.

Zalew „Marianka” był głównym ośrodkiem sportowo-rekreacyjnym dla mieszkańców gminy, miasta i okolic. Miłośnicy sportów wodnych, jak i wypoczynku mogli korzystać z zalewu „Marianka” na rzece Mienia.

W Hucie Mińskiej utworzono podwaliny pod boisko sportowe klubu Tygrys, który obecnie jest największym klubem na terenie gminy.

Największymi ośrodkami pracy na terenie gminy były Fabryka Wyrobów Metalowych w Stojadłach, zatrudniająca około 800 osób oraz od 1975 roku Spółdzielnia Kółek Rolniczych (SKR) w Królewcu, zatrudniająca około 30 pracowników. W 1980 roku na terenie gminy rozpoczął działalność Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „SOLIDARNOŚĆ”, który swoimi akcjami wspomagał ogólnopolską działalność tego związku, często przy współpracy sołtysów.

Dla zobrazowania początku lat osiemdziesiątych warto przytoczyć ciekawostkę: aby kupić zwykłą maszynę do pisania dla urzędu, naczelnik gminy musiał w tej sprawie napisać pismo do województwa, a tam, po konsultacji z milicją obywatelską, podejmowano decyzję o ewentualnym jej zakupie.

Jak wspomina naczelnik gminy Stanisław Płoskowicz:

„Największą satysfakcję odczuwałem wtedy, kiedy udało się załatwić sprawy mieszkańców gminy i rozwiązać ich problemy. Wewnętrzne zadowolenie dawała mi świadomość, że moje działania przynosiły oczekiwany skutek, a życie mieszkańców staje się lepsze. Jako przykład niech posłuży wydzielenie działek pod budownictwo jednorodzinne w Mariance, Wólce Mińskiej oraz Hucie Mińskiej. Mieszkańcy zasiedlanych działek mogli rozpocząć poprawę jakości i komfortu życia.

Warto również wspomnieć o tym, że w miejscowości Budy Barcząckie prowadzone było gospodarstwo rolne, specjalizujące się w hodowli tuczników. Uzyskało ono pozytywną opinię przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa. Natomiast najtrudniejszym okresem w pracy był czas stanu wojennego i związana z tym reglamentacja artykułów żywnościowych. W tym czasie nałożono embargo na komponenty paszowe sprowadzane z USA.”

W związku z transformacją ustrojową w Polsce 27 maja 1990 r., odbyły się pierwsze w pełni wolne wybory samorządowe. W miejsce istniejących w PRL gminnych rad narodowych utworzono rady gminy o znacznie większych uprawnieniach. Kluczowym elementem ich pozycji była niezależność finansowa. Nowo wybrane rady gmin powoływały swoje władze wykonawcze – wójtów.

Wójt Gminy Antoni Jan Tarczyński

Pierwszym Wójtem Gminy Mińsk Mazowiecki został Antoni Jan Tarczyński, który w trakcie swojej kadencji pełnił równocześnie funkcję posła II kadencji (1993-1997) wybranego z okręgu siedleckiego.

Wójt był wybrany przez radnych spośród siebie, którzy uzyskali mandat od mieszkańców gminy w wolnych wyborach samorządowych. Początki funkcjonowania władz gminy były bardzo trudne, ponieważ wszyscy uczyli się samorządności i podejmowania decyzji oraz brania za nie odpowiedzialności.

Do głównych obowiązków samorządu gminy należały: inwestycje drogowe, budowa wodociągów i kanalizacji. W tych też latach rozpoczęto prace związane z dostarczeniem wody dla mieszkańców. Gmina posiadała wówczas budżet, którym radni, wspólnie z Wójtem, Zarządem Gminy oraz zgodnie z potrzebami mieszkańców, mogli zarządzać i decydować, co będzie realizowane w pierwszej kolejności. Stanowisko sekretarza pełniła Grażyna Parol, a skarbnikiem gminy - do przejścia na emeryturę w listopadzie 1990 r. - została Marianna Tkaczyk. Jej następczyni - Anna Kosobudzka pełniła funkcję do chwili odejścia na emeryturę w 2021 r. Jednym z największych wyzwań nowo powstałej jednostki samorządowej było przejście przez gminę placówek

oświatowych. Z dniem 1 września 1995 roku zawarto porozumienie z władzami Kuratorium Oświaty o przejęciu szkół podstawowych jako zadaniu własnym. Baza obiektów była w fatalnym stanie. Dlatego już wcześniej podjęto decyzję o budowie nowej szkoły w Janowie, którą przekazano do użytku w 1995 r., a później w Starej Niedziałce (2001 r.). Dobudowano również sale gimnastyczne w Janowie (1998 r.) i w Hucie Mińskiej (1998 r.).

Nowo pobudowany obiekt szkoły w Janowie

Nowo pobudowany obiekt szkoły w Starej Niedziałce

Działalność samorządu gminy nie miała charakteru tylko gospodarczego, ale również kulturalno - społeczny. Samorząd wspierał rozwój Kół Gospodyń Wiejskich, klubów sportowych, Ochotniczych Straży Pożarnych poprzez zakup sprzętu, samochodów oraz wykonywał remonty i rozbudowę budynków.

Identyfikator sołtysa w latach 1944 - 1989, znak pochodzi z arch. pryw. A.J.Tarczyńskiego

Współczesna tablica informacyjna o miejscu urzędowania sołtysa

Warto zwrócić uwagę, że w podejmowanych przez gminę inwestycjach bardzo często uczestniczyli społecznie mieszkańcy, a w niektórych przypadkach miejscowe jednostki wojskowe. Ważną funkcję pośredniczącą między władzami gminy a mieszkańcami pełnili sołtysi. Oni też na bieżąco monitorowali sprawy i problemy występujące w ich sołectwach.

Na terenie gminy organizowano liczne uroczystości: dożynki, zawody strażackie, festyny. Integrowały one mieszkańców poszczególnych miejscowości, jak również dawały możliwość bezpośrednich spotkań z władzami gminy.

W marcu 1997 roku funkcję wójta podjął Sylwester Dąbrowski, w związku z przejściem od dnia 14 II 1997 r. Wójta Antoniego Tarczyńskiego do pracy na stanowisko wiceprezesa Agencji Rynku Rolnego w Warszawie.

W październiku 1998 roku ponownie Antoni Jan Tarczyński zostaje wójtem gminy. Było to możliwe, ponieważ w tamtym czasie osobę na to stanowisko wybierali radni gminy.

W 1998 roku, po jesiennych wyborach, na mapie administracyjnej kraju pojawiły się powiaty oraz nowe województwa. W siedzibie gminy, w budynku starostwa przy ulicy Kościuszki 3, władze samorządowe gminy zajmowały jedno piętro w skrzydle północnym. Starostwo Powiatowe, które rozpoczęło funkcjonowanie od pierwszego stycznia 1999 roku, rozrastało się, przybywało mu zadań. W budynku starostwa brakowało miejsca, dlatego też gmina musiała podjąć decyzję o zmianie lokalu, który dotychczas wynajmowała.

Teren pod budowę nowego Urzędu Gminy przy ulicy Chelmońskiego w Mińsku Mazowieckim, 1999 rok

Ogromnym wyzwaniem była decyzja o budowie budynku urzędu gminy, gdyż były inne ważne potrzeby inwestycyjne, np. w oświacie, w sprawach wodociągowych czy budowy dróg. Decyzja taka jednak zapadła i przy ulicy Chełmońskiego rozpoczęto budowę nowego budynku urzędu gminy.

Prace nad budową przebiegały dynamicznie, dzięki trudnym, ale odpowiedzialnym decyzjom Rady Gminy i Zarządu Gminy. Władze Gminy, realizując potrzeby mieszkańców, wykonały plan oddania do użytku budynku na dziesiątą rocznicę pierwszych wolnych wyborów samorządowych. W jubileuszowym roku 2000 nowy budynek Urzędu Gminy został poświęcony przez ks. prałata Stanisława Wołosiewicza.

28 lipca 1999 roku dokonano uroczystego wmurowania kamienia węgielnego.

Budynek nowego Urzędu Gminy w 2000 roku

Dzięki tej inwestycji gmina uzyskała niezależność lokalową i zapewniła właściwe warunki pracy już we własnym lokalu. Mieszkańcy gminy mogli więc załatwiać sprawy w nowoczesnym, przestronnym budynku. W tym też czasie, doceniając osiągnięcia w pracy na rzecz społeczności lokalnej, mieszkańcy Gminy Mińsk Mazowiecki ufundowali sztandar dla Samorządu Gminy.

Pamiątkowy medal wydany z okazji 10. rocznicy samorządu terytorialnego

W sierpniu tego samego roku ukazał się pierwszy numer czasopisma „Głos Ziemi Mińskiej” – biuletynu informacyjnego gminy Mińsk Mazowiecki, który wydawany jest nieprzerwanie do dziś.

Obecny starosta powiatu mińskiego Antoni Jan Tarczyński tak wspomina swoją pracę na stanowisku wójta gminy Mińsk Mazowiecki:

„W roku 1990, po pierwszych wyborach odrodzonego samorządu, tak naprawdę wszyscy uczyliśmy się samorządności, nie było jednego wypracowanego modelu funkcjonowania samorządu. Do 1990 roku gminne rady, które funkcjonowały, były ukierunkowane czy wręcz pozbawione elementu samorządności. Już od 1990 roku po pierwszych wyborach jednak czuliśmy, że jesteśmy włodarzami swoich małych ojczyzn, ze wszystkimi konsekwencjami tego, z tytułami i zaszczytami, ale i z obowiązkami, z pracą. Wszyscy się tego uczyliśmy. Początki były bardzo trudne, ale powoli to wszystko, dzięki dobrej współpracy, dobrej woli wielu ludzi, ogromnemu zaangażowaniu udało nam się stworzyć początki, podwaliny pod funkcjonowanie Gminy Mińsk Mazowiecki w nowych strukturach. Bardzo miłe wspominać pracę w urzędzie gminy, pracę z radnymi kolejnych kadencji rady gminy, zarządami, to naprawdę było dla mnie bardzo ważne. Wiele kontaktów koleżeńskich, niemalże przyjaźni utrzymuję dotychczas. Będąc starostą też staram się wspierać działania Rady Gminy Mińsk Mazowiecki. Współpraca z kolejnymi wójtami bardzo dobrze się układa. Mieliliśmy oczywiście mnóstwo problemów, jak to w samorządach, ale dzięki takiej zgodzie, dzięki dobrej współpracy udawało nam się te problemy rozwiązywać.”

Sztandar Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki, 2000 rok

Budynek Urzędu Gminy, początek XXI wieku

*Wójt Gminy
Sylwester Waclaw Dąbrowski*

Od grudnia 2001 roku ponownie wójtem został Sylwester Waclaw Dąbrowski. Związany był z gminą od roku 1990, zaczynając jako radny, później od 7 marca 1997 r. do 9 listopada 2008 r. jako wójt, następnie jako zastępca wójta. Doświadczenie zdobyte w pracy samorządowej ułatwiło Wójtowi współpracę z Radą Gminy oraz pomogło określić kierunki działania. W gminie kontynuowane były prace w głównych obszarach, jak rozbudowa sieci wodociągowej i placówek oświatowych, modernizacja gminnych ciągów komunikacyjnych. Warunki pracy w Urzędzie Gminy były już w standardzie XXI wieku, więc przyszedł czas na dalszą poprawę warunków lokalowych, pracy i nauki w szkołach.

W 2004 r. w Nowych Osinach oddano do użytku rozbudowaną szkołę ze zmianą przeznaczenia na przedszkole. Dzieci uczęszczające do tejże szkoły objęła swoją opieką Szkoła Podstawowa w Janowie.

3 września 2006 roku nastąpiło uroczyste przekazanie szkoły w Stojadłach. Następnego dnia dokonano otwarcia szkoły wraz z salą gimnastyczną w Zamieniu.

Otwarcie przedszkola w Nowych Osinach, 2004 rok

28 października 2006 roku społeczność szkoły w Mariance mogła cieszyć się już nowym budynkiem z salą gimnastyczną. Były to jednostki gruntownie rozbudowane i dostosowane do wymogów stawianych oświacie.

*Szkoła Podstawowa w Mariance
po zakończeniu rozbudowy, 2006 rok*

*Szkoła Podstawowa w Stojadłach
tuż przed zakończeniem budowy, 2006 rok*

*Szkoła Podstawowa w Zamieniu
w trakcie budowy, 2006 rok*

W Stojadłach powstał całkiem nowy obiekt szkolny na pozyskanym wcześniej terenie. Dzieci i pracownicy mogli już w pierwszych latach nowego wieku z radością uczyć się i pracować w przestronnych, i nowoczesnych lokalach oświatowych.

Oczywiście to były największe inwestycje, ale trzeba również podkreślić wiele innych działań realizowanych na terenie gminy, np. budowa oczyszczalni ścieków w Janowie dla potrzeb bloków mieszkalnych i szkoły, budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego i dróg gminnych. W wielu miejscowościach wykonano sieć wodociągową. Rozpoczęto budowę sieci kanalizacyjnej w Stojadłach oraz przygotowano projekty kanalizacji dla 11 miejscowości: Arynowa, Królewca, Wólki Mińskiej, Karoliny, Targówki, Nowych Osin, Osin, Kolonii Janów, Starego Zakola, Starej Niedziałki, Niedziałki Drugiej.

Organizowano też zawody, konkursy, uroczystości, np. sadzenie Dębów Katyńskich dla uczczenia pamięci pomordowanych na wschodzie, Gminny Dzień Edukacji Narodowej, zawody pożarnicze, na których jednostki OSP mogły zaprezentować swoją sprawność w działaniu.

Stacje uzdatniania wody w Janowie, 2007 rok

Gminny DEN w Starej Niedziałce, 2008 rok

*Uroczystość poświęcenia Dębów Katyńskich
w kościele Narodzenia NMP w Mińsku Mazowieckim*

W 2004 roku po raz pierwszy wójt gminy ufundował jednorazowe stypendia dla najlepszych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy. Uczniowie, którzy spełnili wymagane kryteria określone w regulaminie, otrzymali nagrody pieniężne oraz pamiątkowe statuetki. Rodzicom nagrodzonych uczniów zostały wręczone listy gratulacyjne. Kontynuowana jest również uroczystość 50-lecia pożycia małżeńskiego. Pary, zaproszone na „Złote Gody”, otrzymują medale wręczane przez Wójta gminy, ustanowione przez Prezydenta RP za długoletnie pożycie małżeńskie.

*Uroczystość sadzenia Dębów Katyńskich
przy szkole Podstawowej i Gimnazjum w Starej Niedzialce, 2008 rok*

**Stypendia
Wójta
rozdane**

*Laureatka stypendium z 2008 roku Katarzyna Witek
wraz z rodzicami i Wójtem gminy*

Wspólne zdjęcie par obchodzących „Złote Gody”, 2007 rok

Uścisk dłoni Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego oraz Wójta Gminy Sylwestra Dąbrowskiego

Ważnym wydarzeniem na Ziemi Mińskiej były wizyty Prezydenta Polski, ś. p. Lecha Kaczyńskiego.

15 października 2007 r. Prezydent podczas jednej z wizyt wręczył w Miejskim Domu Kultury Ordery Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej oraz za działalność na rzecz środowisk kombatanckich. Odwiedził też 23. Bazę Lotnictwa Taktycznego w Janowie.

27 maja 2009 roku Prezydent RP wziął udział w uroczystościach z okazji 61. rocznicy męczeńskiej śmierci rotmistrza Witolda Pileckiego.

Na terenie gminy trwały też prace nad rozbudową drogi krajowej nr 50, a później budową autostrady A2. Choć nie były to inwestycje gminne, to jednak były ściśle

Wizyta Prezydenta RP na lotnisku w Janowie, 2007 rok

związane z gminą i wymagały zaangażowania władz lokalnych. Nowa droga DK50 została przekazana kierowcom do użytku w 2007 roku, natomiast autostradę A2 przekazano do użytku w 2012 roku. Realizacja wielu inwestycji i działań była możliwa przy wsparciu finansowym pozyskanym przez gminę od instytucji i organizacji zewnętrznych.

Tak wspomina swoją pracę na stanowisku Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki Sylwester Waław Dąbrowski – obecny I Wicewojewoda Mazowiecki:

„Swoją pracę rozpocząłem z pewnym doświadczeniem, ponieważ byłem już wcześniej blisko dwa lata wójtem, jak również przez długi czas zastępcą wójta. Znając dobrze uwarunkowania i specyfikę gminy, mogłem od razu rozpocząć działania nad poprawą warunków życia mieszkańców. Nie obawiałem się nigdy oceny mieszkańców, gdyż zawsze uważałem, że dobre inwestycje obronią się same. Wspólnie z Radą Gminy podejmowaliśmy decyzje ważne dla jej rozwoju. Efekty tych decyzji, np. budowa czy rozbudowa szkół, dróg oraz wielu innych obiektów, mogłem oglądać osobiście, co dawało mi wielką satysfakcję. Poprzez wykonanie wielu inwestycji w oświacie, infrastrukturze drogowej, wodociągowej czy też kanalizacyjnej mogłem mieć wpływ na polepszenie sytuacji życia mieszkańców w naszej gminie. Dobrze też wspominam współpracę z radnymi, pracownikami urzędu, jak również dyrektorami jednostek oświaty, straży czy też innymi organizacjami działającymi na terenie gminy.”

*Wójt Gminy
Antoni Janusz Piechoski*

W wyborach samorządowych 5 grudnia 2010 roku Wójtem Gminy Mińsk Mazowiecki został wybrany **Antoni Janusz Piechoski**. W samorządzie gminy działał już w latach 90-tych ubiegłego stulecia. Pomimo że wiele zostało zrobione, to potrzeby były i są jeszcze ogromne. Natychmiast rozpoczęto, wspólnie z Radą Gminy, pracę nad dalszą poprawą warunków życia mieszkańców. Na początku postawiono priorytety działań inwestycyjnych na najbliższe lata:

- doprowadzenie wody do pozostałych miejscowości w gminie,
- budowę i modernizację dróg gminnych,
- budowę i modernizację oświetlenia ciągów komunikacyjnych,
- budowę systemu kanalizacji sanitarnej,
- poprawę warunków nauki dzieci i młodzieży.

W pierwszej kolejności podłączono ostatnie miejscowości do wodociągu, wykonując 15 km sieci. Podjęto intensywną pracę nad budową kanalizacji, dzięki czemu już w pierwszej kadencji wybudowano sieć kanalizacyjną o łącznej długości 57 km w: Arynowie, Królewcu, Wólce Mińskiej, Karolinie, Starej Niedziałce, oraz w Nowych Osinach i Osinach. Ciągłą pracą jest też modernizacja i poprawa jakości dróg. W wielu miejscowościach położono nakładki asfaltowe, razem w tamtym okresie 19 km. Nie zapomniano o potrzebach pieszych, budując 5 km chodników w Arynowie, Królewcu, Karolinie, Janowie, Barczącej, Chmielewie, Mariance, Hucie Mińskiej, Gliniaku, Stojadłach i Grębiszewie. Poprawiono stan ścieżki pieszo-rowerowej z Mińska Mazowieckiego przez Hutę Mińską do Mikanowa.

SP Brzózze, sala sportowa z parkingiem, 2014 rok

Przeprowadzono też wiele inwestycji w placówkach oświatowych m.in. wybudowano salę gimnastyczną przy szkole w Brzózem, wykonano rozbudowę szkoły w Janowie, zmodernizowano ogrzewanie stosując pompy ciepła. Zadbano też o rozwój fizyczny mieszkańców, budując obiekty sportowe „Orliki”, place zabaw i siłownie plenerowe. To przykłady inwestycji z pierwszej kadencji, które były możliwe dzięki pozyskaniu ponad 8 milionów złotych z funduszy unijnych oraz instytucji samorządowych.

W następnych latach właściwe decyzje Rady Gminy oraz Wójta prowadziły do dalszego dynamicznego rozwoju i poprawy warunków życia mieszkańców.

Doprowadzono sieć kanalizacyjną do kolejnych miejscowości, np. Targówki, Bud Barcząckich, Starego Zakola.

Budowa kanalizacji Nowe Osiny, ul. Żwirowa, 2014 rok

Stacja Uzdatniania Wody w Królewcu, 2022 rok

Wykonano wiele ważnych i potrzebnych inwestycji:

- instalacje fotowoltaiczne na stacjach uzdatniania wody w Zamieniu, Królewcu i Janowie, oczyszczalni ścieków w Janowie, przepompowni ścieków w Stojadłach, przepompowni wody w Grębiszewie,
- rozbudowa stacji uzdatniania wody w Janowie i Królewcu,
- termomodernizacja i montaż fotowoltaiki w szkole w Janowie, Hucie Mińskiej i w Brzózem, montaż fotowoltaiki w szkołach w Starej Niedziałce, Zamieniu, Mariance i Stojadłach,
- montaż pomp ciepła we wszystkich placówkach oświatowych,
- remont i rozbudowa przedszkola w Nowych Osinach wraz z montażem fotowoltaiki,
- budowa parkingów przy szkołach w: Stojadłach i Starej Niedziałce,
- rozbudowa placów zabaw przy szkołach w Janowie, Starej Niedziałce, Brzózem, Hucie Mińskiej, Zamieniu, Mariance oraz przy przedszkolu w Nowych Osinach,
- budowa oddziału przedszkolnego w Hucie Mińskiej oraz dostosowanie pomieszczeń do utworzenia takich oddziałów w Zamieniu, Starej Niedziałce i Brzózem,
- budowa miasteczka ruchu drogowego przy szkole w Starej Niedziałce,
- budowa boisk typu Orlik w Hucie Mińskiej, Starej Niedziałce, Zamieniu i Janowie, budowa boisk wielofunkcyjnych w Mariance, Brzózem i Barczącej,

Nowe obiekty sportowe przy szkole w Zamieniu, 2014 rok

- nowe place zabaw, siłownie plenerowe (poza terenami szkół) w Starej Niedziałce, Brzózem, Królewcu, Nowych Osinach, Stojadłach, Józefowie, Arynowie, Starym Zakolu, Chmielewie, Dłużce, Dziękowiznie, Gamratce, Grębiszewie, Targówce,
- zakupy samochodów pożarniczych dla OSP Brzózce, Zamienie, Stojadła, remonty i modernizacje budynków OSP Zamienie, Targówka, Stara Niedziałka, Janów, zakupy sprzętu m.in. do OSP Dłużka, pompa ciepła i instalacja fotowoltaiczna dla OSP Stojadła, instalacja fotowoltaiczna dla OSP Brzózce i Zamienie.

Nowy plac zabaw w Starej Niedziałce, 2022 rok

Procesem ciągłym jest utwardzanie asfaltem dróg, wykonywanie chodników, oświetlenia.

Nowa droga z chodnikiem oraz oświetleniem w Gliniaku

Nowa droga z odwodnieniem w Zakolu

Otwarcie utwardzonej i oświetlonej ścieżki pieszo-rowerowej z Huty Mińskiej do Mińska Mazowieckiego, 2021 rok

Na uwagę zasługuje dobra współpraca gminy z miastem. Wykonano kilka wspólnych inwestycji, np.:

- budowa na terenie miasta ulicy Żwirowej, służącej głównie mieszkańcom Karoliny,
- modernizacja ścieżki pieszo-rowerowej od granicy miasta do Huty Mińskiej (gmina wykonała inwestycję, a Rada Miasta przekazała środki na wykonanie oświetlenia tejże ścieżki),
- przystąpienie do programu Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej (planuje się powstanie na osiedlu o nazwie „Poligon” 450 mieszkań czynszowych o minimalnej odpłatności).

Blok socjalny w Janowie tuż po zakończeniu budowy, 2018 rok

Jedną z większych inwestycji była budowa bloku socjalnego w Janowie, oddanego do użytku w 2018 r. W budynku mieści się 28 lokali dla rodzin w trudnej sytuacji mieszkaniowej. Na tę inwestycję pozyskano ponad 35% dofinansowania z funduszy zewnętrznych.

Rozbudowano również szkołę w Hucie Mińskiej, przekazaną do użytku w 2022 roku. Na tę inwestycję uzyskano blisko 50% dofinansowania z Samorządu Województwa Mazowieckiego. Podobne też wsparcie pozyskano na budowę zaplecza sportowego „Tygrys”.

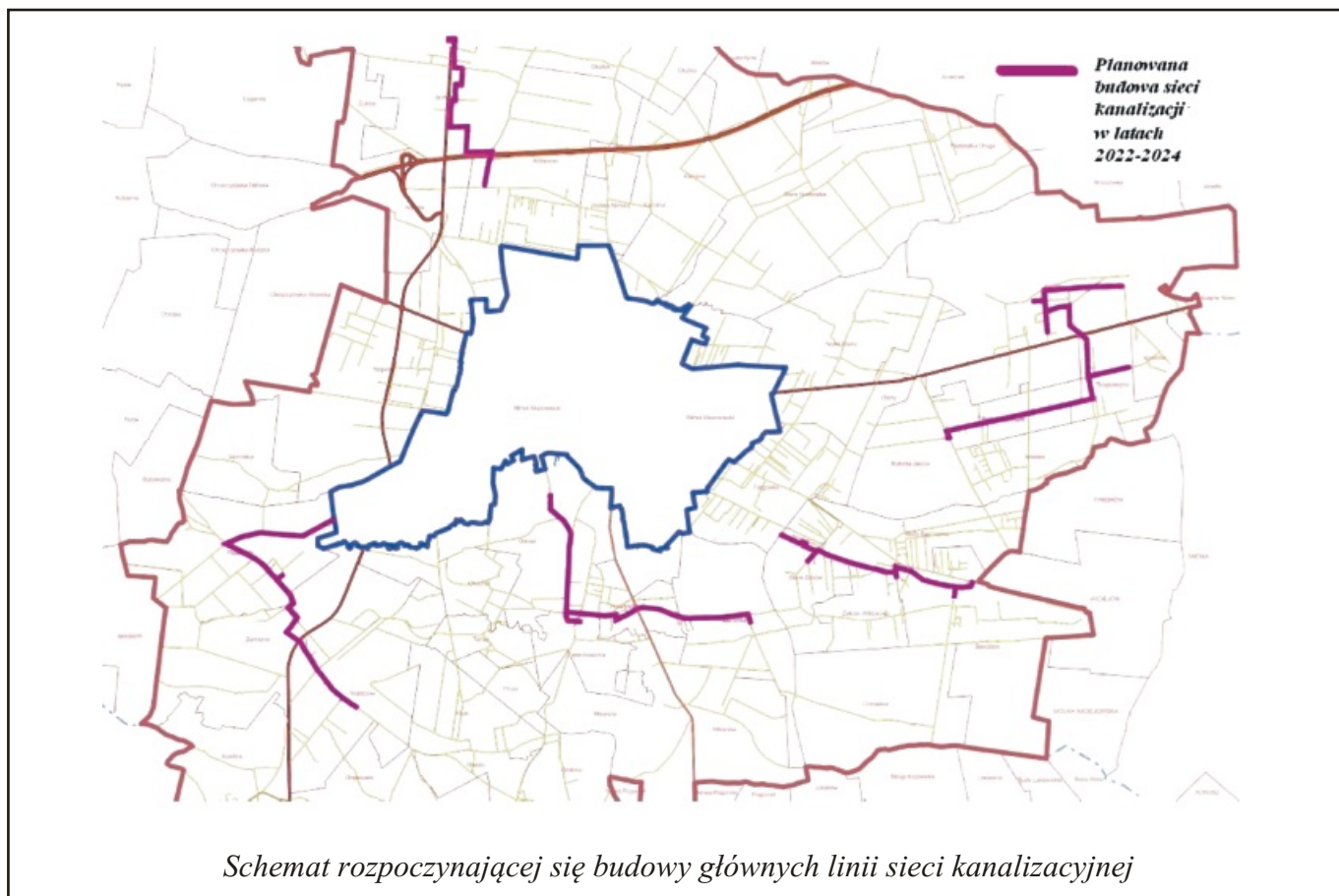

Nowa część szkoły w Hucie Mińskiej, 2022 rok

Gmina ma coraz większy zakres obowiązków, co powoduje konieczność zwiększania zatrudnienia w celu sprawnej realizacji postawionych zadań. Dlatego też w 2021 roku zapadła decyzja o zakupie budynku przy ul. 11 Listopada w Mińsku Mazowieckim. Planowane są tam pomieszczenia przeznaczone dla Klubu Seniora oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Realizacja tych wielu inwestycji nie byłaby możliwa bez pozyskania środków zewnętrznych, których wysokość w 2022 roku wyniosła ponad 28 milionów zł.

Ogromnym wyzwaniem jest budowa sieci kanalizacyjnej w kierunkach miejscowości: Brzoże, Zamienie, Podrudzie, Maliszew, Gliniak, Huta Mińska, Marianka, Barcząca, Budy Barcząckie, Janów. Będą to główne linie kanalizacji z dostosowaniem i możliwością późniejszej rozbudowy. W 2022 roku zakończono dokumentację tej inwestycji i uzyskano pozwolenia na budowę.

Działalność Wójta, Rady Gminy nie ogranicza się tylko do prowadzenia inwestycji. To również inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć zmierzających do kształtowania życia kulturowego mieszkańców i kreowania wizerunku gminy. Warto zwrócić uwagę na docenienie osób współpracujących i działających na terenie gminy.

Od 2022 roku został wprowadzony tytuł Honorowy Obywatel Gminy wraz ze statuetką oraz Zasłużony dla Gminy MM z pamiątkowym medalem. Jako pierwsza tytuł oraz medal Zasłużony dla Gminy Mińsk Mazowiecki otrzymała Anna Kosobudzka - skarbnik Gminy od 1990 do 2021 roku.

*Awers i rewers medalu
Zasłużony dla Gminy Mińsk Mazowiecki*

*Uroczyste wręczenie tytułu
Zasłużony dla Gminy Mińsk Mazowiecki
Annie Kosobudzkiej, 2022 rok*

*Znak graficzny obchodów
50-lecia Gminy Mińsk Mazowiecki*

*Statuetka - Honorowy Obywatel
Gminy Mińsk Mazowiecki*

*W 2021 roku zostało wyłonione logo gminy,
będące jednym z podstawowych
elementów promocji*

Kontynuowane są uroczystości: Złote i Diamentowe Gody małżeństw, które przeżyły wspólnie 50 lub 60 lat.

Wspólne zdjęcie Jubilatów Złotych i Diamentowych Godów, 2017 rok

Zdobywca I miejsca w konkursie na najpiękniejszy ogród i przedogródek, 2022 rok

Nowością jest konkurs na najpiękniejszy ogród i przedogródek zaaranżowany przez mieszkańców gminy, przeprowadzany corocznie od 2020 roku.

Raz w roku na uroczystej sesji wręczane są naukowe i sportowe stypendia dla najlepszych uczniów spełniających warunki postawione w regulaminie.

Organizowany jest również Gminny Dzień Edukacji Narodowej, podkreślający znaczenie pracowników oświaty dla naszego społeczeństwa.

Na początku każdego roku przedstawiciele gminy uroczysto witają pierwszego nowonarodzonego w danym roku mieszkańca gminy.

Ponadto wiele uroczystości organizowanych na terenie gminy samorząd otacza swoją opieką oraz finansowym wsparciem: na przykład zawody straży pożarnych, pikniki rodzinne, zawody sportowe, Dzień Dziecka, dożynki. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, oprócz oczywistych działań, stara się też organizować lubiane przez naszych seniorów spotkania plenerowe.

Raz w roku na uroczystej sesji wręczane są naukowe i sportowe stypendia dla najlepszych uczniów

Gminny Dzień Edukacji Narodowej w Janowie, 2015 rok

Uroczyste przekazanie środków przeznaczonych dla gminnych szkół w ramach projektu „Kreatywna Szkoła”

Gmina realizuje też wiele programów z udziałem środków zewnętrznych. Dzięki projektowi: „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu” najbardziej potrzebujący mieszkańcy otrzymali 90 darmowych komputerów z dostępem do internetu. Uczestnicząc w programie „Kreatywna szkoła”, gminne szkoły podstawowe otrzymały środki o wartości ponad 3,2 miliona złotych. W ramach realizacji programu przeprowadzono wiele zajęć dodatkowych, cieszących się popularnością wśród uczniów. Przeznaczono też środki na doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, urządzono również pracownie chemiczne, biologiczne, itp. Obecnie w każdej szkole większość klas jest wyposażona w tablice interaktywne i monitory interaktywne.

Uroczystość przekazania nowej części szkoły w Hucie Mińskiej, 19.10.2022 roku

Druhowie z OSP na zbiórce darów w Centrum Handlowym Stojadła

POMAGAMY UKRAINIE

W obliczu tak wielkiej krzywdy, jaka 24.02.2022 roku spotkała naszych sąsiadów, gmina Mińsk Mazowiecki spontanicznie stanęła na wysokości zadania i szybko zorganizowała pomoc humanitarną dla uchodźców z Ukrainy. Osoby, które zatrzymały się w tym trudnym dla nich czasie na naszym terenie, zostały szybko otoczone opieką i wsparciem emocjonalnym i materialnym. W tych solidarnościowych zbiórkach szczególnie zaangażowały się Ochotnicze Straże Pożarne oraz gminne szkoły podstawowe. W wielu mieszkańców gminy przyjęło uchodźców pod swój dach.

Szkoła Podstawowa w Hucie Mińskiej

OSP zawsze w pierwszym szeregu niosących pomoc

Magazyn tymczasowy darów w strażnicy OSP Stojadła

Miejscowości Gminy Mińsk Mazowiecki

Gmina okalająca miasto Mińsk Mazowiecki i mająca tu swoją siedzibę składa się z 43. miejscowości zorganizowanych w 40. sołectwach. Liczba ludności według statystyki na dzień 31.12.2022 r. wynosi 15711 osób i pod tym względem jest to jedna z największych jednostek administracyjnych w powiecie. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 112,3 km².

W skład Gminy Mińsk Mazowiecki wchodzi następujące miejscowości:

1. Anielew	16. Grębiszew	31. Nowe Osiny
2. Arynów	17. Huta Mińska	32. Podrudzie
3. Barcząca	18. Iłówiec	33. Prusy
4. Brzózce	19. Ignaców	34. Stara Niedziałka
5. Budy Barczańskie	20. Janów	35. Stojadła
6. Budy Janowskie	21. Józefów	36. Targówka
7. Borek Miński	22. Karolina	37. Tartak
8. Chmielew	23. Kluki	38. Wólka Iłowiecka
9. Chochół	24. Kolonia Janów	39. Wólka Mińska
10. Cielechowizna	25. Królewiec	40. Stare Zakole
11. Dłużka	26. Maliszew	41. Zakole Wiktorowo
12. Dziękowizna	27. Marianka	42. Zamienie
13. Gamratka	28. Mikanów	43. Żuków
14. Gliniak	29. Niedziałka Druga	
15. Grabina	30. Osiny	

Anielew

Liczba mieszkańców: 176 osób

Powierzchnia: 1,4 km²

Miejscowość położona we wschodniej części Gminy Mińsk Mazowiecki. Nazwa pochodzi od imienia Aniela i prawdopodobnie utworzona jest od imienia właścicielki lub żony właściciela wsi. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1827 r., kiedy wieś wchodziła w skład folwarku Janów. Historycznie grunty Anielewa można podzielić na dwie części. Tereny wschodnie obejmowały właściwą wieś, którą zamieszkiwały rodziny kolonistów niemieckich oraz przesiedleńcy z woj. poznańskiego. Część zachodnią stanowił obszar majątku ziemskiego figurującego w dokumentach pod nazwą „Folwark Józefów” w powiecie mińskim Guberni Warszawskiej. Nazwa majątku wywodzi się prawdopodobnie od imienia jednego z pierwszych właścicieli folwarku Józefa Stobnickiego (1882). W latach 80. XIX w. wieś Anielew (Anielów) miała 11 gospodarstw i 147 mórg gruntu, a około 20 lat później zamieszkiwało ją 21 osób na powierzchni 203 mórg gruntu. W 1925 r. sołectwo Anielew składało się ze wsi Anielew o powierzchni 165 mórg i 15 prętów, w którym mieszkało 50 osób oraz kolonii Józefów o powierzchni 103 mórg i z 30 mieszkańcami. W czasie wojny w dworku mieścił się lazaret oraz kwatery oficerska wojsk sowieckich.

Po wyzwoleniu obie części miejscowości przyjęły wspólną nazwę Anielew, a główna parcelacja majątku ziemskiego miała miejsce w 1947 r. Z czasów folwarku przetrwał zabytkowy park z alejami oraz dom mieszkalny nazywany dworkiem. Administracyjnie Anielew

należał do Gminy Barcząca, w latach 1954-1961 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Budach Janowskich, następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim, a od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki. Sołtysami Anielewa byli: Hoppe, Jan Zgódka, Jakub Kozera, Tadeusz Oszczydlowski, Teofil Kuźniarski, Tadeusz Drózd, Jacek Biaduń (obecnie).

Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisano drewniany dom przy ul. Akacjowej zbudowany w latach 20. XX w. Anielew należy do parafii pw. św. Antoniego z Padwy w Ignacowie. Dzieci, które mieszkają w Anielewie, uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Janowie. Wieś jest podłączona do gazociągu.

Arynów

Liczba mieszkańców: 224 osoby
Powierzchnia: 1,7 km²

Wieś położona w północnej części gminy przy drodze krajowej nr 50.

Arynów był wsią szlachecką, należącą do ziemi czerkskiej, a od 1564 r. do parafii w Mińsku Mazowieckim.

Pierwsze pisane wzmianki o Arynowie, zapisanym jako Harinowo, pochodzą z 1558 r. przy okazji opisu granic. Z zachowanego wpisu do Metryki Koronnej dowiadujemy się, że w Arynowie był kopiec graniczny, dający początek granicy określonej następująco: granica jest poprowadzona od kopca granicznego w Arynowie, między wsiami Choszczówka i Brzoże, po śladzie drogi idącej z Arynowa do wsi Dębę (wówczas własności królewskiej) rozdzielającej wsie Choszczówka i Cyganka. W tym okresie właścicielem Arynowa był Jan Harynek (Arynek) podkomorzy łomżyński, a w powiecie mińskim także właściciel wsi Chrośla i Stojadła - od niego zapewne pochodzi nazwa miejscowości. W 1563 r. miejscowość występuje pod nazwą Arinow, a w 1783 r. jako Orynow.

Prowadzone na terenie wsi badania archeologiczne zlokalizowały tu ślady osadnictwa datowane od późnego średniowiecza aż po nowożytność, w tym z XV-XVIII w., a także osadę funkcjonującą w okresie nowożytnym i wieś z XVI-XVII w.

W 1576 r. Arynow miał sześć i pół łana kmiecego, na przełomie XIX i XX w. 227 mórg i 119 mieszkańców. Po dwudziestoleciu międzywojennym wieś zamieszkiwało 221 osób, a jej powierzchnia obejmowała obszar 474 mórg. W okresie przedwojennym Arynow należał administracyjnie do Gminy Mińsk Mazowiecki, od 1954 r. do gromady Brzoże, a od 1962 r. do gromady w Stojadłach. Po utworzeniu gmin w 1973 r. wrócił ponownie we władanie Gminy Mińsk Mazowiecki. Na terenie wsi znajduje się cmentarz ewangelicki, założony przez niemieckich mieszkańców Arynowa i Królewca, datowany na początek XX w. Na cmentarzu tym zachowały się pojedyncze pomniki nagrobne.

Z dawnej zabudowy wiejskiej zachował się dom drewniany z lat 30. XX w., a także krzyż przydrożny - biały mурowany cokół i żeliwny ozdobny krzyż na skraju Arynowa i Stojadeł z wyrytym rokiem powstania - 1917. Wszystkie te trzy miejsca są wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków. Sołtysami byli: Jan Zagórski (okres wojenny), Franciszek Nowicki, Stanisław Zagórski, Marian Nowicki, Janina Drózdź, Dariusz Popis, Laura Popis, Marzanna Kucińska (obecnie). Miejscowość należy do parafii pw. Matki Bożej Jasnogórskiej w Królewcu. Dzieci z Arynowa uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Stojadłach.

W Arynowie funkcjonuje system kanalizacji sanitarnej i sieć gazociągowa.

Barcząca

Liczba mieszkańców: 499 osób

Powierzchnia: 3,8 km²

Położona jest w południowo-wschodniej części gminy przy drodze powiatowej Mińsk Mazowiecki - Mrozy i linii kolejowej Warszawa - Terespol ze stacją w Barczącej. Przez wieś przepływa rzeka Mienia, której prawdopodobnie miejscowość zawdzięcza nazwę od „burczącej” wody. Początków Barczącej należy szukać w średniowieczu, kiedy to w 1471 r. Aleksy z Gościeńczyc, chorąży zakroczymski wraz z bratem Jakubem, kasztelanem czerskim i bratankami: Janem synem Jana i Janem synem Janusza otrzymali dobra Rudno i Barcząca wraz z młynami. W dokumencie tym wieś jest zapisana jako Belczacza, rok później występuje pod nazwą Barczacza, a ok. 1480 r. jako Belczancza. W XVI w. nosi nazwę Barcząca, Barczancza, Barczinicza i Barcianka. Od 1540 r. należy do parafii w Mińsku. Na terenie wsi w czasie prac powierzchniowych, prowadzonych w ramach Archeologicznych Zdjęć Polski, odnaleziono fragmenty ceramiki, dzięki której rozpoznano ślady osadnictwa od wczesnego średniowiecza po współczesność.

W 1827 r. w Barczącej były 33 domy i 406 mieszkańców. W 1870 r. we wsi mieszkało 43 osoby na 37 morgach gruntu, natomiast w folwarku o powierzchni 2902 mórg gruntu mieszkały 92 osoby. Od lat 20. XIX w. dobra ziemskie Barczącej były własnością Hilarego Tyborowskiego i jego syna Aleksandra, a później Michaliny Grabowskiej, Adama Tyborowskiego, Julii Chmieleńskiej, Jana Nepomucena Chmieleńskiego, Feliksa Humickiego

i małżonków Stefana i Julii Wnorowskich. Składały się z folwarków: Zakole, Huty Barcząckiej, Wiciejowa, Wólki Wiciejowskiej, Tyborowa oraz wsi Budy Barcząckie, Wyględówka, Chmielew, Jezioro i Zakole wraz z młynem. W XX w. nastąpiła parcelacja majątku, wydzielono dobra nazwane Barcząca lit. A o powierzchni 215 dziesięcin i 568 sążni kwadratowych. Wydzielono także kolonię Irena o powierzchni 167 ha, kolonię Świtez o powierzchni 6 dziesięcin i Świebodzice o powierzchni 95 dziesięcin. Barcząca w XIX w. była ośrodkiem przemysłowym. Już w 1818 r. wspomina się funkcjonowanie w majątku huty szkła, w której wyrabiano głównie drobne szkła białe szlifowane i gładkie.

W 1823 r. Benedykt Knaute wraz z zięciem Alojzym Szmelowskim zawarli 15-letni kontrakt z Hilarym Tyborowskim, ówczesnym dziedzicem Barczącej, na dzierżawę huty, młyna i tartaku. Wówczas rozpoczęła się intensywna rozbudowa budynków huty, powstała także szlifiernia szkła. Rok później do spółki dołączył Czech Ignacy Hordliczka. Powstało wtedy przedsiębiorstwo pod nazwą „B. Knaute, Hordliczka et Comp”. Po sporze między współnikami, Knaute wystąpił ze spółki. Z czasem Hordliczka stał się głównym inicjatorem i strategiem huty w Barczącej, a w całym Królestwie Polskim uznawany był za pioniera nowoczesnego hutnictwa szklanego. Po upływie kontraktu przeniósł przedsiębiorstwo do wsi Trąbki pod Garwolinem.

W istniejącej w XIX w. Gminie Barcząca, której urząd znajdował się w kolonii Józefów, funkcjonowały także inne ośrodki przemysłowe, takie jak: gorzelnia, destylarnia wódek, dwa młyny wodne i smolarnia. Działały także dwie szkoły. W okresie powojennym Barcząca rozwijała się intensywnie. Przybywało ludności i gospodarstw. Istniało dobrze prosperujące Kółko Rolnicze, a następnie Baza Maszynowa.

Wielkim wydarzeniem w miejscowości było oddanie do użytku drogi asfaltowej w 1992 r. Przez długie lata miała tu swoją siedzibę Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki.

W okresie przed II wojną światową, w czasie okupacji i po wojnie Barcząca należała administracyjnie do Gminy Mińsk Mazowiecki. W latach 1954 - 1961 funkcjonowała tu Gromadzka Rada Narodowa, w skład której wchodziły wsie Barcząca, Budy Barcząckie, Chmielew, Targówka, Tyborów, Wiciejów, Wólka Wiciejowska, Zakole - Wiktorowo, Zakole Stare i Zakole - Wiatraki. Po zniesieniu gromady Barcząca, jej obszar włączono do nowo utworzonej gromady Mińsk Mazowiecki.

Sołtysami byli: Pieńczyk Czesław, Strzelec Jan, Wróblewska Helena, Wojciechowski Marian, Gromulska Hanna, Gromulski Paweł (obecnie).

Dzieci, które mieszkają w Barczącej, uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Mariance. Parafią jest kościół pw. Matki Bożej z Guadalupe w Budach Barcząckich.

W najbliższym czasie planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Przecięcie wstęgi podczas oddania do użytku świetlicy w Barczącej. Drugi od prawej: wójt Gminy Mińsk Mazowiecki, Antoni Jan Tarczyński

Borek Miński

Liczba mieszkańców: 34 osoby

Powierzchnia: 0,7 km²

Borek Miński leży w północnej części Gminy Mińsk Mazowiecki przy drodze DK-50. Jest jedną z najmniejszych miejscowości gminnych pod względem liczby ludności.

Początkowo nazwa wsi brzmiała Borek, od wyrazu „borek” oznaczającego mały lub młody las iglasty, wskazujący na osadnictwo na terenach pierwotnie zalesionych drzewami iglastymi. Z czasem do nazwy miejscowej dodano człon lokalizujący „Miński” dla odróżnienia od innych miejscowości o nazwie Borek.

Pod koniec XIX w. wielkość miejscowości wynosiła 67 mórg z 29 osobami zamieszkałymi w 5 domach. Była to osada czynszowa wchodząca w skład dóbr ziemskich Mińsk. W latach 20. XX w., podobnie jak dziś, była oddzielnym sołectwem, liczyła 45 mieszkańców i 126 mórg gruntu.

Administracyjnie w okresie przedwojennym, w czasie okupacji i po wojnie miejscowość należała do Gminy Mińsk Mazowiecki, w latach 1954 - 1961 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Brzózem, następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Ładzyniu, a po utworzeniu gmin od 1 stycznia 1973 r. ponownie do Gminy Mińsk

Mazowiecki. Sołtysami byli: Władysław Wytrykowski (przed II wojną światową), Aleksander Pyrzanowski (w czasie okupacji i po wojnie), Czesław Pyrzanowski, Stanisław Gańko, Czesław Gańko (obecnie).

Dzieci, które mieszkają w Borku Mińskim, uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Brzózem. Parafialnie miejscowość należy do kościoła pw. Matki Bożej Dobrej Rady w Wólce Mińskiej.

Brzóze

Liczba mieszkańców: 791 osób

Powierzchnia: 6,05 km²

Brzózce leży w północnej części gminy przy drodze DK-50 nad rzeką Długa. O miejscowości Brzóza/Brzuza, jako własności monarszej, wzmiankowano już w średniowieczu, w Metryce Koronnej w 1539 r. W późniejszym okresie wymieniane także jako Brzuse i Brzozie. Nazwa wsi pochodzi zapewne od drzewa brzoza, co oznacza, że na tym terenie od wieków rosły lasy brzozowe. W 1576 r. wieś Brzóze płaciła łąnowe od 32 łąnów kmiecych i od 3 łąnów wójtowskich.

W 1827 r. mieszkało tu 234 osoby w 30 domach. W 1870 r. liczba mieszkańców sięgała 345, a do wsi należało 652 morgi gruntu.

Na uwagę zasługuje pochodząca z lat 50. XX w. murowana kapliczka, która znajduje się przy ul. Szkolnej i jest wpisana do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Administracyjnie Brzóze należało do Gminy Ładzyń (przed 1939 r.), a po jej likwidacji do Gminy Mińsk Mazowiecki. W latach 1954 -1961 w Brzózem funkcjonowała Gromadzka Rada Narodowa. W skład gromady wchodziły: Brzóze, Borek, Cyganka, Dłużka i Żuków.

Po jej zniesieniu obszar wsi włączono do gromady w Stojadłach, a od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Sołtysami wsi byli: Bolesław Kuźma (przed II wojną światową), Stanisław Wociał (okres okupacji i powojenny), Wacław Smolak, Józef Ryżko, Wiktor Jurek, Tadeusz Jurek, Stanisław Książek, Marta Ajdacka, Sebastian Lipiński (obecnie).

Brzóze obecnie należy do parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Żukowie. Jest tu szkoła podstawowa, straż pożarna, koło gospodyń wiejskich, placówki handlowe, ulepszone drogi, w tym droga asfaltowa z Żukowa do Dłużki zbudowana w 1995 r. Projektowany jest system kanalizacji sanitarnej dla Brzózego. W miejscowości funkcjonowała drużyna siatkarska KS OSP Burza Brzóze.

Budy Barcząckie

Liczba mieszkańców: 662 osoby

Powierzchnia: 1,9 km²

Budy Barcząckie leżą we wschodniej części gminy przy drodze powiatowej Mińsk Mazowiecki - Mrozy i linii kolejowej Warszawa - Terespol. Położone są po obu stronach torów oraz na koloniach. Obok wsi zlokalizowana jest jednostka wojskowa. Nazwa miejscowości wywodzi się od bud, czyli lichych domów, czasem bardziej przypominających budę, szałas niż wiejską chatę. Istniejąca w Barczącej huta szkła, była zlokalizowana na obecnych gruntach Bud Barcząckich, gdzie rosły niegdyś duże lasy. Świadectwem tego były pokłady torfowe, wyeksploatowane w okresie II wojny światowej.

W 1925 r. wieś miała powierzchnię 314 mórg i 224 przętów, mieszkało w niej 207 mieszkańców. Administracyjnie Budy Barcząckie należały w latach 1954-1961 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Barczącej, następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim. Budy Barcząckie są siedzibą parafii pw. Matki Bożej z Guadalupe, którą abp Henryk Hoser erygował w 2008 r., a w 2012 r. wmurował kamień węgielny w ściany wznoszonego kościoła. Proboszczem kościoła jest ks. Adam Praszczalek. Do parafii liczącej 2100 wiernych należą miejscowości: Barcząca, Budy Barcząckie, Stare Zakole, Targówka, Zakole-Wiktorowo.

Sołtysi wsi: Gałązka Józef (w okresie okupacji i po wojnie), Zając Jan, Grudzień Władysława, Komuda Sławomir (obecnie). Dzieci mieszkające w Budach Barcząckich uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Marianie. We wsi projektowany jest system kanalizacji sanitarnej.

Budy Janowskie

Liczba mieszkańców: 263 osoby

Powierzchnia: 1,2 km²

Wieś położona we wschodniej części gminy, pomiędzy Janowem a Anielewem. Grunty, na których wieś została założona, należały wcześniej do dóbr ziemskich w Janowie (wzmianka z 1827 r.), od których wzięła swój drugi, przymiotnikowy człon. Pierwszy człon zaś pochodzi od bud, czyli biednych i niewielkich zabudowań mieszkalnych. Wieś czasowo, w okresie uwłaszczenia chłopów, nosiła także nazwę Nowa Wieś, zapewne z uwagi na to, że była założona znacznie później niż Janów. W latach 80. XIX w. Budy Janowskie miały 117 mórg gruntu, na których zbudowanych było 6 chat. Wraz z Anielewem i macierzystym Janowem wchodziły w skład folwarku Janów.

W dwudziestoleciu międzywojennym Budy Janowskie tworzyły własne sołectwo, zamieszkiwane przez 94 osoby. Jego powierzchnia wynosiła 160 mórg i 136 prętów gruntu. Działał tu wówczas zespół teatralny „Siew”, założony przez Henryka Sitkowskiego.

W latach 1954 - 1961 w Budach Janowskich działała Gromadzka Rada Narodowa. W skład gromady wchodziły: Anielew, Budy Janowskie, Dziękowizna, Janów, Osiny, Nowe Osiny i Walerianów. Po jej zniesieniu wieś została włączona do nowo utworzonej gromady Mińsk Mazowiecki, a od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

W latach międzywojennych w Budach Janowskich funkcjonowała 4-klasowa Szkoła Powszechna, która w 1935 r. uległa spaleni, a dzieci przeniesiono do szkoły w Osinach. Sołtysami wsi byli: Ziółkowski Aleksander, Gruba Jan, Gruba Aleksander, Kaczmarek Franciszek, Kaczmarek Wincenty, Kaczmarek Roman, Oklesiński Stefan, Przedlacki Paweł, Słodownik Maria, Palarczyk Dorota i obecnie Pyrzanowska Beata.

Dzieci, które mieszkają w Budach Janowskich, uczęszczają do szkoły w Janowie. Budy Janowskie należą do parafii pw. św. Antoniego z Padwy w Ignacowie. Wieś objęta jest systemem kanalizacji sanitarnej.

Chmielew

Liczba mieszkańców: 202 osoby

Powierzchnia: 3,3 km²

Wieś leży we południowo-wschodniej części gminy i graniczy z lasami państwowymi. Nazwa związana jest z wyrazem „chmiel”, co prawdopodobnie świadczy o znacznej uprawie chmielu na tym terenie. W latach 80. XIX w. wieś występowała pod nazwą Chmielów. Była to osada w powiecie mińskim, gminie i parafii Siennica.

W 1925 r. sołectwo Chmielew składało się ze wsi Chmielew, którego powierzchnia miała 332 morgi i 135 przęty, zamieszkałej przez 167 osób, oraz wsi Jezioro o powierzchni 122 mórg i 175 przętów z 71 mieszkańcami. Chmielew w okresie międzywojennym, w czasie okupacji i po wojnie należał do Gminy Mińsk Mazowiecki, w latach

1954 - 1961 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Barczącej, a następnie w Mińsku Mazowieckim. We wsi była kiedyś świetlica w budynku poniemieckim, działało wtedy Koło Gospodyń Wiejskich.

Sołtysami wsi byli: Florczak Franciszek, Łokietek Władysław, Piętka Tadeusz, Włodarczyk Władysław, Pudłowski Mieczysław, Chyb Anna, Tryfon Anna, Wyroda Maria (obecnie).

Dzieci z Chmielewa uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Mariance. Społeczeństwo korzysta z usług duszpasterskich kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej.

Chochół

Liczba mieszkańców: 149 osób

Powierzchnia: 0,9 km²

Chochół leży w południowej części gminy. Jest to miejsce malownicze, położone w otoczeniu lasów nad rzeką Mienia. Nazwa Chochół pochodzi od staropolskiego wyrazu „chochoł” oznaczającego słomiane okrycie roślin na zimę. Wieś powstała najpóźniej w 2. połowie XIX w. i należała zarówno do gminy, jak i parafii Mińsk Mazowiecki.

Miejscowość wchodziła w skład rozległych dóbr ziemskich Mińsk, posiadała 84 morgi gruntu i 8 gospodarstw. W 1925 r. Chochół zamieszkiwało 118 osób, a jego powierzchnia wynosiła 84 morgi i 193 pręty.

Terytorialnie miejscowość należała do Gromadzkiej Rady Narodowej w Cielechowiźnie, następnie w Mińsku Mazowieckim. Wraz z Tartakiem tworzy sołectwo, którego kolejnymi sołtysami byli: Stanisław Rosochacki, Stanisław Żeberek, Stanisław Dymowski i obecnie Robert Kieliszczyk.

Mieszkańcy korzystają z usług duszpasterskich kościoła pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej. Dzieci z Chochółu uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowiźnie.

Cielechowizna

Liczba mieszkańców: 155 osób

Powierzchnia: 1,1 km²

Cielechowizna znajduje się w południowej części Gminy Mińsk Mazowiecki nad rzeką Mienia. Tworzy sołectwo z miejscowością Prusy. Z uwagi na korzystne warunki przyrodnicze stanowi teren wypoczynkowy i turystyczny.

Nazwa „Cielechowizna” pochodzi prawdopodobnie od przezwiska i oznacza grunt należący do Cielecha. Z kolei według starszych mieszkańców: *„Ludzie tu mieszkający hodowali cielęta. W obawie przed ich kradzieżą ukrywali je w lasach, których tu dawniej było bardzo dużo. Stąd się wzięła nazwa wsi Cielechowizna, czyli chowanie i ukrywanie cieląt”*.

W XIX w. miejscowość wchodziła w skład dóbr mińskich zwanych „Majętnością ziemską Mińsk”. Pod koniec XIX w. liczyła 7 osad, a powierzchnia wynosiła 111 mórg gruntu.

Na sołectwo Cielechowizna w 1925 r. składało się 6 miejscowości: wieś Cielechowizna, która była największa, miała 118 mórg i 2463 pręty gruntu i mieszkało w niej 100 osób, folwark Huta Mińska o powierzchni 65 mórg i z 19 mieszkańcami, wieś Huta Mińska mająca zaledwie 17 mórg gruntu, ale 57 mieszkańców, jednomorgowa

kolonia Boguszówka z 21 mieszkańcami, młyn Jesionka, w którym mieszkały 3 osoby i sześciomorgowa osada Reginówka zamieszkała przez 17 osób.

Lata drugiej wojny światowej nie oszczędziły mieszkańców Cielechowizny. Na terenie wsi mieścił się wówczas obóz, w którym zakwaterowani byli tak zwani własowcy - członkowie Rosyjskiej Armii Wyzwoleńczej (formacji zbrojnej w służbie niemieckiej). Wykonywali oni łapanki młodzieży, którą następnie wywożono do niemieckich obozów pracy. W gospodarstwie Zofii i Marcina Sarneckich mieściła się stacja nadawczo-odbiorcza Gwardii Ludowej. Po jej wykryciu przez hitlerowców Marcin Sarnecki został wywieziony do obozu, jego syn Jan rozstrzelany, a Zofię wraz z córką spalono w ich własnym domu 27 lipca 1942 r.

W latach 1954 - 1968 w Cielechowiznie, w willi państwa Parolów, mieściła się Gromadzka Rada Narodowa. W jej skład początkowo wchodziły wsie Anielina, Cielechowizna, Chochół, Gliniak, Marianka, Mikanów i Tartak, później także Grabina, Iłownia, Wólka Iłowiecka i Kluki. Po jej rozwiązaniu w 1968 r. miejscowości do niej należące przeszły pod zarząd Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisano:

- drewniany dom z lat 20. XX w.

- murowany dom przy ul. Szkolnej z lat 30. XX w.

Kolejni sołtysi: Nowakowski Jan, Stosio Piotr, Lubaszka Franciszek, Dróżdż Julian, Nowicki Jacek, Prymasiak Bolesław, Krystyniak Marta, Dróżdż Roman, Skiba Eliza (obecnie). Dzieci z Cielechowizny uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej (z siedzibą w Cielechowiznie), gdzie społeczność ma również swoją parafię. W najbliższym czasie planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Dłużka

Liczba mieszkańców: 262 osoby

Powierzchnia: 3,02 km²

Wysunięta na północ miejscowość w gminie położona nad rzeką Długą. Dłużka - pierwotna nazwa Dłusko - to stara miejscowość. Pierwsze pisane wzmianki o niej pochodzą z 1527 r., kiedy to wieś nosi nazwę Długa, tak jak przepływająca przez miejscowość rzeka. Przepuszczalna data założenia określana jest na 1485 r., a założycielami wsi był Jakub Miński, syn Jana z Gościńczyc i jego żona Katarzyna z Walewic. W 1532 r. wzmiankowana wraz z Mistowym - Nystowe et Długa. Od II poł. XVI w. występuje pod nazwą zdrobniął Dłuska lub Dłuszka.

Rzeka Długa ma źródła w Starej Niedziałce w okolicach ul. Polnej, płynie przez Brzózce, Cygankę i uchodzi do Zalewu Żegrzyńskiego.

W drugiej połowie XIX w. miejscowość należała do dóbr Mińsk, liczyła 20 osad-gospodarstw i zajmowała powierzchnię 228 mórg.

W okresie międzywojennym na terenie gminy wyróżniało się gospodarstwo rolne Józefa Rawskiego z Dłużki. Zajmowało ono powierzchnię liczącą 54 morgi i specjalizowało się w hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej. Na terenie gospodarstwa mieściły się murowane budynki kryte dachówką oraz sad o powierzchni 1 morgi.

W 1925 r. Dłużkę zamieszkiwało 300 osób, a jej powierzchnia wynosiła 532 morgi. Funkcjonował tu także wiatrak, który był własnością Franciszka Łopackiego.

Administracyjnie Dłużka należała do Gminy Mińsk Mazowiecki (lata przedwojenne, w okresie okupacji i po wojnie), następnie w latach 1954-1961 kolejno do Gromadzkiej Rady Narodowej w Niedziałce i Brzózem, w latach 1962-1972 w Ładzyniu. Od 1973 r. wróciła do Gminy Mińsk Mazowiecki. Sołtysami wsi zaczynając od okresu przedwojennego byli: Władysław Przedlacki, Kazimierz Rawski, Stanisław Bocheński, Franciszek Jędrasik, Stanisław Piotrkowicz, Roman Rawski, Małgorzata Filipiak (obecnie).

W okresie międzywojennym funkcjonowała tu Szkoła Powszechna 4-klasowa, w której w latach 1924-1927 pracowała poetka Michalina Chełmońska-Szczebankowska. Obecnie dzieci z Dłużki chodzą do Szkoły Podstawowej w Brzózem. Mieszkańcy mają parafię w kościele pw. Matki Bożej Dobrej Rady w Wólce

Mińskiej. W 1999 r. założono we wsi Ochotniczą Straż Pożarną.

W Dłużce, przy skrzyżowaniu ulic Mazowieckiej i Długiej, znajduje się zabytkowa murowana kapliczka z 1949 r., a wzdłuż ul. Długiej usytuowane są drewniane domy mieszkalne, pochodzące z początków XX wieku.

Na terenie miejscowości znajduje się pomnik przyrody. Jest nim dąb szypułkowy położony ok. 20 metrów na północ od drogi Dłużka - Brzózce. Ma 300 cm obwodu pnia i wysokość 25 m. (podstawa prawna: Orzeczenie UW w Siedlcach z 21.12.1976 r. RLS-OP-IX-7140/18/76, nr Rejestru Wojewódzkiego: 156).

Dziękowizna

Liczba mieszkańców: 161 osób

Powierzchnia: 1,1 km²

Wieś leżąca we wschodniej części gminy przy drodze krajowej nr 92, w pobliżu Ignacowa i Janowa. Pierwsze gospodarstwa powstały tu prawdopodobnie w połowie XIX w. Według przekazów ustnych mieszkali tu wówczas Jaworscy, Przedlaccy, Padzikowie, Przyborowscy i Kuźniarscy. Rodziny te otrzymały ziemię od dziedzica z Janowa za pracę w majątku. Stąd też prawdopodobnie nazwa wsi Dziękowizna.

Na przełomie XIX i XX w. rodzina Kuźniarskich zbudowała młyn wiatrowy. W okresie międzywojennym napęd zamieniono na motorowy. W czasie okupacji młyn ten już nie funkcjonował.

W 1925 r. sołectwo Dziękowizna składało się: ze wsi Dziękowizna, na której 113 morgach i 195 prętach powierzchni zamieszkiwało 189 osób, z pięciomorgowej wsi Gozdek, zamieszkałej przez 13 osób oraz zakładu

w Ignacowie, do którego należało 110 mórg gruntu i mieszkali w nim 94 osoby.

W okresie międzywojennym, podczas okupacji i zaraz po wojnie Dziękowizna administracyjnie przypisana była do Gminy Mińsk Mazowiecki, w latach 1954 - 1961 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Budach Janowskich, a między 1962 - 1972 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim. Od 1973 r. jej teren przynależał do nowopowstałej Gminy Mińsk Mazowiecki.

Funkcję sołtysa piastowali: Przedlacki Andrzej do 1940 r., Kaczmarek Józef, Przyborowski Waław, Kosińska Danuta, Cyran Elżbieta (obecnie).

Dzieci z terenu Dziękowizny uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Janowie. Mieszkańcy należą do parafii pw. św. Antoniego z Padwy w Ignacowie. W najbliższym czasie planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Gamratka

Liczba mieszkańców: 105 osób

Powierzchnia: 1,6 km²

Wieś położona w zachodniej części gminy. Ze względu na ciszę i czyste powietrze, tutejsze warunki sprzyjają wypoczynkowi i rekreacji. Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z 1552 r. Szacuje się, że ok. 1545 r. wieś założyła Katarzyna z Zamienia, wdowa po Grzegorzu Haryнку. Etymologicznie nazwa pochodzi od nazwy osobowej Gamrat z końcówką „-ka”, być może chodzi tu o niejakiego Gamrata, który mógł być jej pierwszym osadnikiem. W źródłach nazwa występuje w formach Gamratha, Gamratka, Gamradka.

W latach 80. XIX w. wieś liczyła 6 osad - gospodarstw i miała 96 mórg gruntu. Należała do folwarku Stojadła. W 1925 r. do sołectwa Gamratka, oprócz wsi Gamratka, należała jeszcze kolonia Bykowizna. Sołectwo miało 256 mórg i 232 przęty gruntu i było zamieszkane przez 85 osób.

W czasach sprzed II wojny światowej, Gamratka należała do Gminy Mińsk Mazowiecki (z siedzibą przy ul. Sienickiej), następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Stojadłach, by w 1973 r. wrócić do Gminy Mińsk Mazowiecki. Funkcję sołtysa pełnili: Katarzyna Król, Anna Dębińska, Czesław Karasiński (obecnie).

Mieszkańcy Gamratki należą do parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Mińsku Mazowieckim, a dzieci z tej miejscowości uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Stojadłach.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisany jest drewniany dom zbudowany w latach 30. XX w.

Plac zabaw w Gamratce, 2022 rok

Gliniak

Liczba mieszkańców: 406 osób

Powierzchnia: 4,2 km²

Gliniak leży w południowej części gminy. Posiada dwie drogi dojazdowe do różnych części Mińska Mazowieckiego, oddzielony od niego kompleksem leśnym, gdzie znajduje się najstarsza sosna w Polsce „Wszebora”. Nazwa wsi Gliniak jest nazwą topograficzną, świadcząca o występowaniu na tym terenie gliny. W XIX w. wieś wchodziła w skład dóbr mińskich zwanych „Majętnością ziemską Mińsk”. Pod koniec XIX w. liczyła 8 osad, a powierzchnia gruntów wynosiła 126 mórg.

W 1925 r. sołectwo Gliniak składało się: ze wsi Gliniak, którą zamieszkiwało 199 osób, z młyna Stankowizna zamieszkałego przez 8 osób, z gajówki Stankowizna z 18 mieszkańcami i z kolonii Pompka, w której mieszkało 6 osób. Ogólna powierzchnia sołectwa wynosiła 144 morgi i 79 przętów.

W okresie międzywojennym funkcjonowała tu 2-klasowa szkoła powszechna rozlokowana w domach prywatnych. W roku szkolnym 1932/33 liczyła 5 oddziałów, uczyło się w niej 140 dzieci. W latach powojennych przeniesiona została do Huty Mińskiej. Obecnie dzieci uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej, gdzie mieszkańcy mają również swoją parafię.

W czasie okupacji niemieckiej represje objęły ludność polską, czego przykładem jest zagłada rodziny Stanisława i Stefanii Nalazków w Gliniaku, którzy powiązani byli z podziemiem komunistycznym. Dla uczczenia ich

pamięci, w miejscu spalonego domu rodzinnego, postawiono pomnik (Gminna Ewidencja Zabytków: pomnik rodziny Nalazków, obok posesji nr 56, mur., 1968 r.) wraz z pamiątkową tablicą, która w 2020 r. została zmieniona na mocy ustawy dekomunizacyjnej (Dz. U. z 2016 r., poz. 744). Masowe aresztowania dotknęły też konspiratorów z AK. Najtragiczniejsze miały miejsce w okresie tzw. Wielkiej Wsypy z 17.02.1944 r., kiedy Niemcy aresztowali ponad 60 mieszkańców z terenu powiatu mińskiego, w tym dowódcę „Szarych Szeregów” w Gliniaku - plutonowego podchorążego Jana Wiesława Kubickiego ps. „Żółw”.

Administracyjnie Gliniak, należał w okresie przedwojennym, w czasie okupacji i w latach powojennych do Gminy Mińsk Mazowiecki, w latach 1954-1968 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Cielechowieźnie, następnie w Mińsku Mazowieckim, a od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Sołtysi wsi: Bielecki Józef, Bielecki Karol, Kubicki Władysław, Bielecki Adam, Majszyk Hanna, obecnie Rońda Robert.

Na terenie miejscowości rośnie sosna zwyczajna uznana za najstarszą w Polsce, objęta ochroną jako pomnik przyrody. Liczy ponad 370 lat, ma 360 cm obwodu i 22 m wysokości. W 2016 r. nazwano ją „Wszebora”, co oznacza tę, która zawsze staje do walki. Do drzewa prowadzi ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna o długości 200 m.

W Gliniaku znajdują się dwa ujęcia wody należące do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mińsku Mazowieckim. W najbliższym czasie planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Najstarsza sosna w Polsce „Wszebora”

Grabina

Liczba mieszkańców: 191 osób

Powierzchnia: 2,1 km²

Miejscowość położona w południowej części Gminy Mińsk Mazowiecki pomiędzy Iłowcem a Pogorzłą (Gmina Siennica). Od strony północnej i wschodniej rozciągają się znaczne obszary lasów państwowych z pobliskim rezerwatem przyrody Bagno Pogorzela.

Najłatwiejszy dojazd do Grabiny prowadzi od drogi asfaltowej Cielechowizna - Iłowiec zbudowanej w latach 1991-1992.

Nazwa Grabina oznacza miejsce, gdzie rosły graby, występował las grabowy. Na przełomie XIX i XX w., aż do lat 30. XX w. funkcjonowały tu dobra ziemskie Grabina o powierzchni 197 dziesięcin i 2234 prętów, których pierwszym właścicielem był Zdzisław Piwnicki, a następnie jego spadkobiercy. W sumie dobra były

podzielone na 23 działki. W latach 20. XX w. wieś Grabina tworzyła sołectwo o powierzchni 378 mórg 37 prętów i była zamieszkiwana przez 194 osoby.

W przeszłości miejscowość należała do gminy w Glianice, następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Grzebowilku, w latach 1960 - 1968 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Cielechowiznie, następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim, a od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Kolejni sołtysi: Henryk Kołodziejczyk, Stanisław Grzegorzczak (ponad 25 lat), Henryk Cacko, Zdzisław Zawadzki, Aleksander Sikorski (obecnie).

Dzieci z Grabiny uczęszczają do szkoły podstawowej w Hucie Mińskiej, gdzie mieszkańcy mają też parafię.

Grębiszew

Liczba mieszkańców: 211 osób

Powierzchnia: 3,2 km²

Grębiszew leży w południowo-zachodniej części gminy, przy drodze krajowej nr 50. Graniczy z Maliszewem i Wólką Hłowiecką oraz terenami należącymi do powiatu otwockiego. Od strony wschodniej i zachodniej otoczony jest lasami państwowymi.

Nazwa miejscowości wywodzi się prawdopodobnie od staropolskiego słowa *gręba* (*grępa, grepa, grzępa*) oznaczającego wzniesienie.

Wieś istnieje przynajmniej od 1556 r., kiedy to zostaje wymieniona wśród innych miejscowości, wchodzących w skład nowo powstałej parafii św. Wawrzyńca w Gliniance, zaś dokument z 1564 r. wymienia Andrzeja Dobrzynieckiego jako właściciela wsi. Przedstawiona jest również na mapie Mazowsza w drugiej połowie XVI w. pod nazwą Grębiszewo. Administracyjnie Grębiszew należał pierwotnie do Gminy Glinianka, od 1954 r. do Gromadzkiej Rady Narodowej w Grzebowilku, następnie w Rudzienku k. Kołbieli, a od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Wcześniej Grębiszew był większą miejscowością. Posiadał kolonie, które były w bliskim sąsiedztwie z Maliszewem i decyzją władz zostały włączone do Maliszewa. Sołtysami wsi byli: Stanisław Sadoch, Lucjan Drózdź, Władysław Celiński (obecnie).

Od 1992 r. wierni kościoła rzymskokatolickiego należą do parafii pw. Zwiastowania Pańskiego w Zamieniu. Dzieci z Grębiszewa uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Zamieniu. Przy ul. Wspólnej 47 znajduje się murowana kapliczka przydrożna pochodząca z lat 40. XX w., wpisana do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Na terenie miejscowości mieści się hotel z restauracją, centrum rehabilitacji i dom opieki.

Huta Mińska

Liczba mieszkańców: 651 osób

Powierzchnia: 0,9 km²

Miejscowość położona w południowej części gminy, przy drodze wojewódzkiej Mińsk Mazowiecki - Seroczyn, nad rzeką Mienia. Nazwa miejscowości pochodzi od wyrazu „huta”, oznaczającego zakład wytapiający metale z rud lub produkujący szkło. Huta otrzymała człon „Mińska” dla odróżnienia od innych Hut.

Pierwsze wzmianki na temat wsi pochodzą z XV w. Ówczesny właściciel dóbr mińskich - Jakub z Gościeńcyc wymieniał w 1420 r. wśród swych posiadłości, leżącą przy trakcie z Mińska do Siennicy, osadę Hucisko - prawdopodobnie osiedle hutników, którzy wytapiali żelazo z rud darniowych, jakie bogato występują w okolicy. Z kolei spadkobierca Jakuba - Michał Gościański był w posiadaniu znajdującego się na tym terenie młyna wodnego na rzece Mieni, który służył mieszkańcom do czasów II wojny światowej.

W XIX w. we wsi działała huta szkła, założona jeszcze przed 1823 r. W latach 1824 - 1826 wytwarzano tu głównie szkło tafłowe, białe i ordynaryjne oraz szkła drobne białe rysowane i zielone. Najpóźniejsze wzmiankowanie o hucie szkła w tym miejscu pochodzi z 1830 r. Obecnie teren, na którym znajdowała się huta, jest zabudowany.

Z danych pochodzących z 1827 r. dowiadujemy się, że Huta Mińska była własnością prywatną, zamieszkałą przez 83 osoby.

W latach 20. XX w. zarówno wieś, jak i folwark wchodziły w skład sołectwa Cielechowizna. W okresie międzywojennym Huta Mińska ze względu na leczniczy mikroklimat była znaną miejscowością letniskową. Czasy te pozostawiły po sobie kilka zabytkowych willi, do których należą Ośrodek Wypoczynkowy przy

ul. Mińskiej z 2 poł. XIX w. i dom przy ul. Długiej z lat 20. XX w. Administracyjnie Huta Mińska w okresie międzywojennym, okupacji i po wojnie należała do Gminy Mińsk Mazowiecki. W latach 1954 - 1968 była pod zarządem Gromadzkiej Rady Narodowej w Cielechowiznie, a następnie w Mińsku Mazowieckim. Sołtysi wsi w ostatnich latach: Stanisław Nowakowski i obecnie Andrzej Budzyński.

2 lutego 2000 r. bp Kazimierz Romaniuk erygował w Hucie Mińskiej parafię pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy, wydzieloną z części parafii Narodzenia NMP w Mińsku Mazowieckim. Kościół, wybudowany według projektu Ewy Szmidt, został poświęcony 1 grudnia 2002 r. Do parafii liczącej 2350 wiernych, oprócz Huty Mińskiej, należą wsie: Chmielew, Chochół, Cielechowizna, Gliniak, Grabina, Iłowiec, Kluki (część), Marianka, Mikanów, Prusy, Tartak, Wólka Iłowiecka.

Kopia Całunu Turyńskiego

W kościele znajduje się kopia Całunu Turyńskiego wraz ze szczegółowym opisem. W Hucie Mińskiej jest Szkoła Podstawowa, rozbudowana w 2022 r. Na jej terenie znajduje się pomnik upamiętniający Kazimierza Przekorę zamordowanego za pomoc Żydom w czasie okupacji niemieckiej.

Przy ul. Szkolnej usytuowany jest kompleks boisk sportowych do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę i piłkę ręczną. Trenuje tu drużyna GKS „Tygrys” Huta Mińska. W miejscowości znajduje się pomnik przyrody - dąb szypułkowy o obwodzie pnia 370 cm i wysokości 21 m. W najbliższym czasie planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Jeden z najstarszych domów w Hucie Mińskiej

Ignaców

Liczba mieszkańców: 24 osoby

Powierzchnia: 0,6 km²

Niewielka miejscowość położona w północno-wschodniej części Gminy Mińsk Mazowiecki. Wraz z Janowem tworzy sołectwo, którego sołtysami byli: Franciszek Kaczmarek, Józef Wąsowski, Eugeniusz Kopczyński, Aleksander Szulim, Marek Prasał (obecnie).

Nazwa miejscowości pochodzi od imienia Ignacy. Folwark Ignaców powstał w 1878 r. z osad wieczysto - czynszowych należących do dóbr Janów. Posiadał 112 mórg gruntu, 8 drewnianych zabudowań, destylarnię i gorzelnię, które były własnością Walerego Trzetrzewińskiego. W 1895 r. folwark Ignaców kupiło Warszawskie Towarzystwo Dobroczynności. Stworzono tu miejsce dla 60 bezdomnych dziewcząt wraz z trzema opiekunkami, którymi były siostry miłosierdzia. Przy domu opieki pobudowano kaplicę, której fundatorem był hrabia Wiktor Kazimierz Ronikier - ofiarny działacz Towarzystwa Dobroczynności. Po jego śmierci, główną opiekunką zakładu została wdowa hrabina Maria Wanda Ronikier. W kosztach budowy partycypowali także członkowie Koła Czcieli św. Antoniego. Kościół budowano w latach 1898-1902 według projektu Stanisława Adamczewskiego. Na zakończenie w świątyni wmurowano dwie tablice pamiątkowe ku pamięci jej fundatorów. Poświęcenia świątyni dokonał 13 czerwca 1903 r. kapelan zakładu ks. Zenon Suchoński w obecności ks. prał. Leona Jungowskiego. 25 grudnia 1949 r. kard. Stefan Wyszyński erygował parafię w Ignacowie

z części parafii Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Mińsku Mazowieckim i św. Anny w Jakubowie. Pierwszym duszpasterzem był ksiądz Wincenty Goliszewski.

Zabytkowy kościół, położony około 800 m na południe od trasy Mińsk Mazowiecki - Siedlce, zbudowany został z cegły palonej na zaprawie wapiennej, tynkowany obustronnie. Stolarka drzwiowa jest drewniana, futrynowa, a okna osadzone są w metalowych ramach i podzielone na małe pola. Wieżba dachowa jest drewniana. Świątynię wzniesiono na planie prostokąta z prezbiterium od strony południowej i chórem od strony północnej. Zbudowano ją w kształcie bryły prostopadłościennej, jednokondygnacyjnej. Dach kościoła jest dwuspadowy z murem szczytem od frontu. Ściana czołowa prezbiterium przylega do gmachu Ośrodka Wychowawczego. Kościół częściowo jest podpiwniczony, pod prezbiterium mieszczą się krypty. W ołtarzu głównym znajduje się Pan Jezus Ukrzyżowany, ołtarze boczne poświęcone są Matce Boskiej Niepokalanie Poczętej i Św. Antoniemu.

Do parafii liczącej 2050 wiernych należą miejscowości: Anielew, Budy Janowskie, Dziękowizna, Ignaców, Janów, Jędrzejów Nowy, Jędrzejów Stary, Kokoszki, Leonów, Tyborów, Wiciejów, Wólka Wiciejowska.

Na terenie parafii znajdują się domy zakonne Zgromadzenia Księża Misjonarzy oraz Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo (Szarytki).

Już w czasie okupacji w Ignacowie działała szkoła - siostry miłosierdzia prowadziły tajne nauczanie dla dziewcząt z zakładu. Obecnie funkcjonuje tu Zespół Szkół Specjalnych, którego początki sięgają 1961 r.

Administracyjnie Ignaców należał w przeszłości do Gminy Barcząca. W dwudziestolecie międzywojennym 110-morgowy teren zakładu w Ignacowie, w którym mieszkało 94 osoby, należał do sołectwa w Dziękowiznie, zaś zabudowa chłopska na 62-morgowych koloniach Ignaców, zamieszkała przez 54 osoby - do sołectwa w Walerianowie.

W latach 1954 - 1961 miejscowość należała do gromady w Budach Janowskich, następnie do gromady Mińsk Mazowiecki, a od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

W Gminnej Ewidencji Zabytków, oprócz kościoła pod wezwaniem świętego Antoniego z Padwy, znajduje się cmentarz grzebalny oraz dom mieszkalny murowany z końca XIX w. Dzieci z Ignacowa uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Janowie.

Jeden z najstarszych domów w Ignacowie

Iłówiec

Liczba mieszkańców: 74 osoby

Powierzchnia: 0,9 km²

Uroczyste otwarcie drogi asfaltowej Cielechowitzna - Iłówiec 27 czerwca 1992 roku z udziałem: Antoniego Jana Tarczyńskiego - wójta Gminy Mińsk Mazowiecki, Janusza Drózdza - dyrektora Rejonu Dróg Publicznych w Mińsku Mazowieckim, Ks. Tadeusza Wasiluka - proboszcza parafii NNMP

Iłówiec to miejscowość położona w południowej części Gminy Mińsk Mazowiecki. Nazwa pochodzi od staropolskiego wyrazu „ił”, czyli muł, rodzaj gliny. Oznacza więc teren iłowy, mulisty. Wieś była wzmiankowana już w 1521 r., została zapewne założona przez syna Aleksa Rudzieńskiego. Zapisywana jako Hylowycze (1521 r.), Iłowicz (1540 r.), Yłowicz (1569 r.), Iłowycze (1573 r.). Przez wieś Iłówiec prowadzi asfaltowa droga biegnąca z Mińska Mazowieckiego przez Cielechowitzną, Iłówiec, Grzebowilk i dalej do Kołbieli. Przynależność administracyjna Iłowca była zmienna. W okresie międzywojennym, w czasie okupacji i zaraz po wojnie wieś przypisana była do gminy w Gliniance, w latach 1954 - 1959 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Grzebowilku, następnie do GRN w Cielechowitznie (1960 - 1972), aby od 1973 r. stanowić część Gminy Mińsk Mazowiecki.

Sołtysi: Stanisław Majszyk, Marianna Kwiatek, Renata Łojek (obecnie). Iłówiec parafialnie należy do kościoła pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej. Dzieci z Iłowca uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej i Grzebowilku.

Janów

Liczba mieszkańców: 465 osób

Powierzchnia: 8,03 km²

Miejscowość położona we wschodniej części Gminy Mińsk Mazowiecki przy drodze krajowej nr 92, największa w gminie pod względem powierzchni. W jej skład wchodzi Walerianów i ziemie należące do dawnego Państwowego Gospodarstwa Rolnego, a obecnie Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Znajduje się tu lotnisko wojskowe 23. Bazy Lotnictwa Taktycznego z pasem startowym o długości 2,5 km, miejsce corocznych pokazów lotniczych.

Szacuje się, że miejscowość powstała już pod koniec XV w. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1540 r., kiedy to wieś zapisano jako Janovo. Nazwa pochodzi od imienia założyciela Jana IV z Zamienia, wywodzącego się z rodziny Jana z Gościeńczyc - założyciela Mińska Mazowieckiego. Przez lata Janów był wsią prywatną z dobrze prosperującymi dobrami ziemskimi.

W 1827 r. było tu 27 domów, a grunty liczyły 385 mórg. Obok wsi istniał folwark Janów składający się ze wsi Janów, Budy Janowskie i Anielew, który miał 1309 mórg gruntu. W folwarku był jeden budynek murowany i 18 drewnianych oraz gorzelnia i destylarnia. Stosowano 9-półowy płodozmiian. Ziemia była bogata w pokłady torfu.

W XIX w. dobra Janów często zmieniały swoich właścicieli. Byli nimi m.in. Lesiewscy, Zrzelski, Trzetrzevińscy. W 1910 r. kupił je Lucjan Cegliński (1876-1939) herbu Topór, który zdecydował się na budowę nowej siedziby. Prace budowlane zakończyły się w 1914 r. Pałac został zbudowany w starym parku, naprzeciwko gazonu i alei dojazdowej obsadzonej starymi lipami z poł. XIX w. Pałac budowany był na bazie prostokąta, częściowo podpiwniczony, dwukondygnacyjny z ryzalitami od frontu

Pałac w Janowie

i tyłu, nakryty dachem łamanym, oszkarpowany na narożach. Frontowa fasada zdobiona czterokolumnowym portykiem toskańskim podpierającym taras, nad którym w szczycie umieszczono herby dwóch rodów: Pilawę Potockich oraz Topór Ceglińskich. Elewacja zwieńczona stylizowaną renesansową attyką. Pierwotnie cały budynek był biały, kryty czerwoną dachówką. Teren gazonu oraz boczne trawniki były obsadzone kwiatami i bukszpanem. Od strony ogrodu była oranżeria, w której hodowano rośliny cytrusowe, a z niej widok na sadzawkę i przestronne trawniki z rabatami różanymi.

Układ wnętrz był dwutraktowy z korytarzem wydzielającym trakty oraz sienią na osi - całość zachowana w duchu renesansu polskiego.

W 20-leciu międzywojennym sołectwo Janów składało się ze wsi Janów mającej 192 morgi gruntu i zamieszkałej przez 214 osób oraz folwarku Janów mającego 1054 morgi powierzchni i 248 mieszkańców. Obok folwarku działała gorzelnia wybudowana na początku wieku. Folwark dysponował także samochodem ciężarowym. W latach trzydziestych zabudowania folwarczne składały się z: obory, kuźni, młyna, stodoły i stajni. Niestety, wskutek

Gorzelnia w Janowie

Tablica upamiętniająca Bitwę Warszawską

Kapliczka z 1935 roku

wojny polsko-bolszewickiej budynki gospodarcze, pałac i park zostały zniszczone. Ceglarnicy na odbudowę gospodarstwa musieli zaciągnąć kredyt i wpadli w kłopoty finansowe.

W czasie okupacji niemieckiej pałac zajmowali hitlerowcy, robiąc z niego zaplecze dla powstającego nieopodal lotniska. Niemcy usunęli dużą część XIX-wiecznego parku i pobudowali w tym miejscu baraki dla robotników, w późniejszym czasie dla jeńców frontu wschodniego. W 1949 r. pałac został przeznaczony na potrzeby oświatowe. Powstał tu Uniwersytet Ludowy, następnie funkcjonowały szkoły o profilu rolniczym i ogrodniczym. W latach 90. XX w. utworzono Zespół Szkół Rolniczych, przemianowany później na Zespół Szkół Agrotechnicznych, który funkcjonował do 2012 r. Majątek odzyskała wnuczka Lucjana Ceglińskiego i sprzedała go rodzinie Sutkowskich.

Oprócz zabytkowego zespołu pałacowo-parkowego, istnieje także zespół folwarczny z murowanymi zabudowaniami: czworakiem i oborą z początku XX w., chlewnem, stodołą, spichlerzem, gorzelnią, hydroformnią oraz drewnianym domem przy ul. Słonecznej. Do Gminnej Ewidencji Zabytków, wraz z pałacem, parkiem, gorzelnią i spichlerzem, wpisana jest także murowana dróżniczówka z początku XX w., zlokalizowana przy ul. Warszawskiej 77, oraz, nieopodal, dawna karczma z końca XIX w., późniejsza kuźnia Klukowskiego, działająca jeszcze w okresie PRL-u. Ponadto przy ul. Górnej znajduje się zabytkowy drewniany dom z początku XX w. oraz murowana kapliczka przydrożna z 1935 r.

W 2020 r. odsłonięto przy ul. Lotniczej tablicę upamiętniającą działania zbrojne prowadzone na terenie Janowa podczas Bitwy Warszawskiej.

Administracyjnie w okresie przed II wojną światową, w czasie okupacji i po wojnie Janów należał do Gminy Mińsk Mazowiecki, w latach 1954 - 1961 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Budach Janowskich, a w okresie 1962 - 1972 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim.

Panele fotowoltaiczne przy stacji uzdatniania wody

Stacja uzdatniania wody

W Janowie funkcjonuje szkoła podstawowa oraz Ochotnicza Straż Pożarna, której początki sięgają 1931 r. Tu też istniało Państwowe Gospodarstwo Rolne, które pozostawiło po swej działalności dwa bloki, mieszczące 36 rodzin, pobudowane w latach 1980 i 1981 dla pracowników PGR.

Sołtysami byli kolejno: Kaczmarek Franciszek, Wąsowski Józef, Kopczyński Eugeniusz, Szulim Aleksander, Prasał Marek (obecnie).

Miejscowość należy do parafii pw. św. Antoniego z Padwy w Ignacowie.

W Janowie funkcjonuje stacja uzdatniania wody oraz w części miejscowości system kanalizacji sanitarnej.

Plac zabaw w Janowie

Józefów

Liczba mieszkańców: 127 osób

Powierzchnia: 3,4 km²

Leży w południowo-zachodniej części gminy niedaleko Grębiszewa i drogi krajowej nr 50 na odcinku Mińsk Mazowiecki-Kołbiel. Graniczy z obszarem lasów państwowych oraz terenami powiatu otwockiego.

W wyniku badań archeologicznych przeprowadzonych w 2000 r. w Józefowie odkryto ślady osady (paleniska) i cmentarzyska społeczności kultury łużyckiej.

Nazwa wsi została utworzona na cześć Józefa (założyciela). Począwszy od XVIII w. nazwa ta była często nadawana nowym miejscowościom, co zbiega się z rozwojem kultu św. Józefa i związaną z nim popularnością tego imienia. Na początku lat 20. XX w. istniał tu folwark o powierzchni wynoszącej 103 morgi należący do Henryka Pietruszewskiego.

Administracyjnie Józefów należał do Gminy Glinianka. Po 1954 r. przez krótki czas wchodził w skład Gromadzkiej Rady Narodowej w Zamieniu, a następnie w Rudzienku k. Kołbieli. Po utworzeniu gmin w 1973 r. przeszedł pod administrację Gminy Mińsk Mazowiecki. W Józefowie znajduje się, wybudowana przez rodzinę Możdżonków z Józefowa, kaplica rzymskokatolicka Matki Bożej Różańcowej należąca, podobnie jak cała miejscowość, do parafii pw. św. Wawrzyńca w Gliniance. W środku wsi jest również murowana kapliczka przydrożna zbudowana w latach 30. XX w., wpisana do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Sołtysami byli: Kazimierz Młot, Czesław Jałocha, Grażyna Ruta oraz obecnie Marek Wocial. Dzieci z Józefowa uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Zamieniu.

Kaplica, 2022 rok

Karolina

Liczba mieszkańców: 1242 osoby
Powierzchnia: 3,8 km²

Największa pod względem liczby ludności miejscowość gminna zlokalizowana na północ od miasta Mińsk Mazowiecki. Dzieli się na dwa sołectwa: Karolina i Kolonia Karolina.

W 1827 r. Karolina (Karlin) była wsią prywatną, należącą do parafii w Mińsku, w której było 10 domów i zamieszkiwało ją 49 osób. Wieś należała do dóbr mińskich i w latach 80. XIX w. miała już 25 domów i 308 mórg gruntu. Zgodnie ze spisem przeprowadzonym w 1921 r. liczba budynków mieszkalnych wzrosła do 51, a liczba ludności do 358 osób.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r., sołectwo Karolina składało się ze wsi Karolina zamieszkałej przez 353 osoby na przeszło 570-morgowym obszarze oraz osady Wiśniówka z 11 mieszkańcami.

Na uwagę zasługuje zabytkowa murowana kapliczka przydrożna przy ul. Głównej nr 31 pochodząca z 1935 r.

W okresie międzywojennym i powojennym, do lat siedemdziesiątych istniała tu Ochotnicza Straż Pożarna, której założycielami, wg wspomnień mieszkańców, byli: Waclaw i Stanisław Gomulscy, Władysław Wójcicki, Feliks i Władysław Kaszewscy.

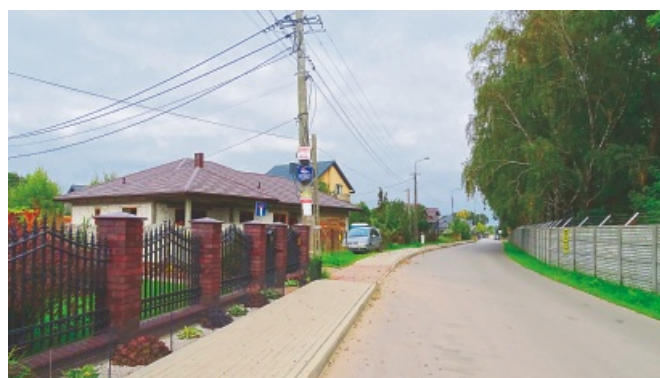
W Karolinie do 1930 r. istniała szkoła powszechna, początkowo o stopniu organizacyjnym klas I-II, a przed likwidacją, klas I-IV. Obecnie dzieci uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Starej Niedziałce.

Najstarszą częścią wsi jest obecna ulica Główna łącząca drogę Mińsk Mazowiecki - Jakubów z drogą Mińsk Mazowiecki - Dłużka. Jadąc z Mińska Mazowieckiego do Dłużki, wokół ulicy Zdrojowej i Familijnej znajduje się druga część Karoliny tzw. „Zdroje”. W tej części wsi ma swoje źródło strumyk zasilający wodą rzekę Srebrną. Dwie opisane części Karoliny zawsze miały jednego sołtysa, którymi kolejno byli: Kaszewski Piotr, Paska Stanisław, Tarczyński Stanisław, Ładno Zbigniew, Rokicka Celina, Rokicki Stanisław, Gruba Andrzej, Głuchowska Edyta (obecnie).

Trzecią częścią wsi jest Kolonia Karolina - sołectwo bezpośrednio graniczące z terenem miasta Mińsk Mazowiecki, zlokalizowane przy ulicach Huberta i Żwirowej, rozciągające się na wschód do Osin, na północ do rzeki Srebrna. Kolejnymi sołtysami byli: Król, Zajac,

Kapliczka w Karolinie z 1935 roku (po renowacji)

Kędzierski Czesław, Nowicki Marek, Witowski Janusz, Samborski Jakub (obecnie). Parafią Karoliny jest kościół pw. Matki Bożej Dobrej Rady w Wólce Mińskiej, natomiast Kolonii Karolina kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Mińsku Mazowieckim. W Karolinie funkcjonuje system kanalizacji sanitarnej i gazociąg.

Kluki

Liczba mieszkańców: 49 osób

Powierzchnia: 1,7 km²

Miejscowość położona w południowej części gminy obok Maliszewa. Integralną częścią wsi Kluki jest Iłownia leżąca przy linii kolejowej nr 13 Krusze - Pilawa. Pierwsze wzmianki o wsi Kluki pochodzą z 1540 r. Wówczas nazwa wsi była zapisana jako Kluk. Szacuje się, że założenie wsi miało miejsce ok. 1510 r., a jej założycielem był Stanisław Boglewski herbu Jelita. Nazwa wsi przez lata zmieniała się. Do najstarszych nazw należą Cluk, Kluk, Klyk, Klik. Jest to nazwa dzierżawcza od nazwy osobowej Kluk, prawdopodobnie było to imię lub przezwisko zasadzcy wsi. Kluki najbardziej rozwijały się w okresie początków działalności kółek rolniczych. Wykorzystywano wówczas pod upra-

wę każdy skrawek ziemi. Administracyjnie Kluki po wojnie należały do gminy w Gliniance, w latach 1954 - 1961 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Zamieniu, następnie w Cielechowiźnie.

Parafialnie część wsi należy do kościoła pod wezwaniem Zwiastowania Pańskiego w Zamieniu, a druga część Iłownia do kościoła pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej.

Sołtysi wsi: Józef Piłka, Józef Drózdź, Bogusława Zgódką, Jan Drózdź (obecnie).

Dzieci mieszkające w Klukach uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej. Wodociąg poprowadzony jest z ujęcia wodnego w Zamieniu.

Kolonia Janów

Liczba mieszkańców: 230 osób

Powierzchnia: 2,01 km²

Leży na wschód od Mińska Mazowieckiego w pobliżu drogi krajowej nr 92 i jednostki wojskowej. Nazwa wsi związana jest ściśle z Janowem oraz znajdującym się tam dworem. Ludzie osiedlali się na tym terenie, kupując często ziemię od dziedzica - Lucjana Ceglińskiego (1873-1939). W ten sposób nastąpiło zgrupowanie domów i obiektów gospodarczych, które utworzyły Kolonię, a od Janowa nazwano ją Kolonia Janów. Najstarsi mieszkańcy miejscowości posiadają dokumenty zakupu lasu przez ich przodków z 1934 r. Miejscowość widnieje również na mapie z 1935 r. Początkowo od okresu przedwojennego do lat 50. XX w. Kolonia Janów należała do mińskiej gminy. W okresie 1854 - 1961 administracyjnie włączono ją do Gromadzkiej Rady Narodowej w Budach Janowskich, a między 1962 a 1972 r. do Gromadzka Rada Narodowa w Mińsku Mazowieckim. Do Gminy Mińsk Mazowiecki dołączono ją w 1973 r. Kolonia Janów stanowi z Osinami jedno sołectwo, którego sołtysami byli: Kubicki Antoni, Winiarek, Gójski Antoni, Arażny Jan, Sojkowska Joanna, Augustyniak Andrzej (obecnie).

Dzieci z Koloni Janów uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Janowie. Parafią jest kościół pw. św. Michała Archanioła w Mińsku Mazowieckim. W miejscowości funkcjonuje system kanalizacji sanitarnej i gazociąg.

Kolonia Janów, ok. 2002 rok

Królewiec

Liczba mieszkańców: 622 osoby

Powierzchnia: 3,84 km²

Królewiec leży w bezpośrednim sąsiedztwie z Arynowem. Miejscowość przecina autostrada A2. Pierwotną nazwą wsi były Budy Arynowskie, a także, z języka niemieckiego, Karlshof. Nazwa Budy Arynowskie świadczy o tym, że wieś powstała obok innej prężniejszej wsi, w tym przypadku Arynowa, a jej zabudowania były niewielkie i biedne. Według relacji najstarszych mieszkańców nazwa wsi Królewiec przekształciła się z nazwy Karlshof po I wojnie światowej.

Budy Arynowskie wchodziły w skład dóbr ziemskich Mińsk, w latach 80. XIX w. Miejscowość składała się z 18 domów i miała 308 mórg gruntu.

W 1925 r. sołectwo Królewiec zamieszkiwało 180 osób na powierzchni równej 545 mórg i 95 prętów gruntu. W dawnych czasach rosły tu duże lasy, czego dowodem są ślady pokładów torfowych. Znajdujący się tu torf był eksploatowany przez mieszkańców do drugiej wojny światowej. Od połowy XIX w. w Królewcu, przemianowanym na Karlshof, osiedlali się osadnicy niemieccy wyznania ewangelickiego. Prym wiodły trzy rodziny: Henke, Bork i Tepper. Założyli oni własny cmentarz w odległości ok. 350 m na północ od drogi gminnej. Służył on do grzebania mieszkańców Królewca i innych ośrodków osadnictwa niemieckiego w okolicy: Arynowa, Marianki, Katarzynowa, Tyborowa.

Historia wsi Królewiec nierozdzielnie łączy się z relacjami polsko-niemieckimi. Niemcy byli dobrymi gospodarzami, współpracowali z Polakami. Sytuację zmienił wybuch II wojny światowej. Większość Niemców wyjechała, pozostali nadal życzliwie odnosili się do Polaków.

Najdłużej mieszkali tu rodziny Borków, Rosenbergów, Henków i Tepperów. Po wkroczeniu do Polski wojsk niemieckich w 1939 r. i po zdobyciu Warszawy, Niemcy, idąc na wschód, natknęli się na oddział wojsk polskich przy trasie Mińsk Mazowiecki - Stanisławów. Polacy z okolicy Cyganki i Choszczówki ostrzelali wrogie pozycje. Zginęło wtedy wielu żołnierzy niemieckich. W ramach odwetu, żołnierze nazistowscy wkroczyli do wsi, spalili część domów w Arynowie i zabrali wielu mężczyzn, zarówno z Arynowa, jak i z Królewca. Wśród nich był Niemiec o nazwisku Henke z Królewca. Pojmanych mężczyzn wystawiono na rozstrzelanie przy torach kolejowych w Arynowie. Wówczas Henke przekonał dowództwo wojsk niemieckich, że ataku dokonało na nich wojsko polskie, a nie cywilni mieszkańcy, dzięki czemu wszyscy pojmani mężczyźni zostali uwolnieni.

Po zakończeniu wojny społeczność Królewca włożyła dużo pracy w rozwój swej wsi. Jako pierwsi w powiecie założyli wodociąg. W 1969 r. powstała tu Ochotnicza Straż Pożarna. Czynem społecznym pobudowano sklep wiejski, który działał pod patronatem Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Mińsku Mazowieckim. Pracę kulturalno - oświatową prowadził Klub Rolnika - jedyny w gminie Mińsk Mazowiecki.

W Królewcu istniała czteroklasowa szkoła podstawowa. Powstała ona początku XX w., ale wraz z utworzeniem Szkoły Podstawowej nr 5 w Mińsku Mazowieckim przy ul. Małopolskiej, wiejska szkoła została zlikwidowana.

Wieś pierwotnie należała do parafii pw. św. Antoniego z Padwy. W 2007 r. abp Sławoj Leszek Głódź erygował

nową parafię pod wezwaniem Matki Bożej Jasnogórskiej w Królewcu. Kościół zaprojektowany przez architekta Zbigniewa Buchnera stanął przy ul. Kościelnej, będącej przedłużeniem ul. Arynowskiej w Mińsku Mazowieckim. Do nowej parafii liczącej 1340 wiernych należą wsie: Arynow, Królewiec oraz część Stojadeł, a także kilkanaście ulic z miasta Mińsk Mazowiecki.

Na uwagę zasługuje murowana kapliczka przydrożna przy ul. Wspólnej z 1929 r. wpisana do Gminnej Ewidencji Zabytków.

W Królewcu zlokalizowana jest Spółdzielnia Kółek Rolniczych. Funkcjonowało też Koło Gospodyń Wiejskich, pod którego patronatem istniał Amatorski Zespół

Artystyczny. W czasach okołowojskich Królewiec należał do Gminy Mińsk Mazowiecki. W latach 1954 - 1961 przyłączono do Gromadzkiej Rady Narodowej w Brzózem, później do Gromadzkiej Rady Narodowej w Stojadłach (1962 - 1972), a ostatecznie od 1 stycznia 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Spośród sołtysów wyliczyć należy: Stanisława Jackiewicza (przed wojną i w czasie okupacji), Feliksa Mazowieckiego (po wojnie), Tadeusza Bartnickiego, Piotra Drózdza, Józefa Mazowieckiego, Szymona Garwolskiego, Joannę Olesiejuk i obecnie Agnieszkę Jackiewicz. W Królewcu funkcjonuje stacja uzdatniania wody, system kanalizacji sanitarnej i gazociąg.

Maliszew

Liczba mieszkańców: 431 osób

Powierzchnia: 3,06 km²

Miejscowość znajduje się w południowej części gminy. Przez Maliszew prowadzi droga asfaltowa zbudowana w latach 1989 - 1991. Wieś ma zabudowę kolonijną, jej integralnymi częściami są Drożdżówka i przysiółek Ryska.

Nazwa wsi Maliszew (wcześniej Maliszewo) wywodzi się prawdopodobnie od nazwiska właściciela. W 1905 r. dobra ziemskie Maliszewo o powierzchni 148 dziesięcin (ok. 160 ha) zostały wydzielone z dóbr Zamienie. Właścicielami byli: Władysław Ściepurzyński, Aleksander Maliszewski oraz 32 właściciele 22 działek.

W środku wsi położonych było kiedyś kilka domostw z Zamienia, które w latach siedemdziesiątych zostały włączone do Maliszewa. Przyłączone zostały do niego także kolonie Grębiszewa. Na terenie miejscowości były pokłady torfowe, które wyeksploatowano w okresie okupacji i pierwszych lat powojennych.

We wschodniej części wsi usytuowany jest cmentarz grzebalny, należący do parafii Zamienie. Pod Maliszewem, 13 września 1939 r., toczono zacięte walki z niemieckim agresorem. Niestety, bitwa miała niepomyślny przebieg, gdyż ostatecznie Polacy nie odbili miasta Mińsk Mazowiecki, zajętego wcześniej przez oddziały niemieckie. Administracyjnie Maliszew należał do Gminy Glinianka, następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Zamieniu i Rudzienku k. Kołbieli, obecnie do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Sołtysami byli: Jan Szubiński, Jan Nowak, Janina Pytlarczyk, Marian Dąbrowski, Genowefa Kunka, Jerzy Nowak, Barbara Kloch, Elżbieta Przybysz (obecnie).

Dzieci z Maliszewa uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Zamieniu, gdzie mieszkańcy mają również swoją parafię. W najbliższych latach planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Figurka Matki Boskiej w lesie na terenie Maliszewa

Marianka

Liczba mieszkańców: 498 osób
Powierzchnia: 2,6 km²

Wieś leżąca w południowej części gminy w pobliżu lasów państwowych. Na terenie miejscowości odkryto ciekawe znaleziska z epoki kamiennej (paleolit schyłkowy ok. 12 000 lat p.n.e.), do których należą grotty strzał, rylce oraz drapak. W tekstach źródłowych Marianka występuje w formie Marjanka lub Maryanka.

W latach 80. XIX w. wieś składała się z 20 gospodarstw, które zajmowały 258 mórg gruntu, zaś Mała Marianka miała 63 morgi gruntu i 2 gospodarstwa.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego istniały dwa sołectwa Marianka: Marianka właściwa mająca ponad 328 mórg gruntu i 372 mieszkańców oraz Marianka Mała o powierzchni 87 mórg i z 18 mieszkańcami. W Mariance mieszkali osoby wyznania ewangelicko-augsburskiego, miały tu swoją kaplicę i cmentarz. W 1939 r. zostali przesiedleni na tereny obecnych województw zachodnich.

Z miejscowością graniczy zalew „Marianka”, który administracyjnie należy do Huty Mińskiej. Na terenie zalewu znajduje się XIX-wieczny pałac, który przypuszczalnie stanowi przebudowany, działający tu wcześniej młyn wodny Jesionka. Do II wojny światowej pałac był własnością Emmy Lange. Po wojnie budynek był wykorzystywany jako mieszkania socjalne. W 1975 r. uległ spaleni. Po pożarze obiekt wraz z terenem przejął i zaadaptował na swoje cele Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mińsku Mazowieckim. Powstał w nim hotel stanowiący bazę noclegową i gastronomiczną dla założonego w latach 70. XX w. Ośrodka Wypoczynku Niedzielnego, który cieszył się ogromną popularnością wśród turystów i okolicznych mieszkańców.

Do stworzenia kąpieliska wykorzystano naturalne rozlewisko rzeki Mienia i postawiwszy zapory, otrzymano 5-hektarowe lustro wody, podzielone na mniejsze baseny o głębokości 160 - 180 cm. Ośrodek powstał dzięki wielkiej ofiarności okolicznej społeczności oraz miejscowych

zakładów i mińskich szkół. W późniejszym czasie środki finansowe na bieżące funkcjonowanie pozyskiwano z: Wojewódzkiego Wydziału Kultury Fizycznej oraz Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki. Do 1999 r. życie sportowo-rekreacyjne nad zalewem organizował miński MOSiR z dyrektorem Adamem Bagińskim na czele.

W 2000 r. Zarząd Gminy Mińsk Mazowiecki sprzedał ośrodek prywatnemu przedsiębiorcy, który po wykonaniu prac remontowych i modernizacyjnych powtórnie otworzył zalew w 2002 r. Ośrodek funkcjonował do 2009 r.

W okresie międzywojennym, w czasie okupacji i po wojnie administracyjnie Marianka należała do Gminy Mińsk Mazowiecki, w latach 1954 - 1968 do gromady w Cielechowiznie, a następnie w Mińsku Mazowieckim.

Sołtysami byli: Dyzakowski Stanisław, Majczyk Ewa, Giza Elżbieta, Rokicki Dariusz, Bąk Karolina (obecnie).

W Mariance znajduje się Szkoła Podstawowa, na terenie której do 2000 r. znajdowała się filia biblioteki gminnej. Miejscowość należy do parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej. W najbliższych latach planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Zdjęcie pałacu z początku XXI wieku

Mikanów

Liczba mieszkańców: 188 osób

Powierzchnia: 5,07 km²

Mikanów to najdalej wysunięta wieś w południowej części Gminy Mińsk Mazowiecki. Graniczy z Marianką i Chmielewem. Od strony zachodniej i północno-zachodniej oraz południowej otoczony jest lasami państwowymi z rezerwatem przyrody Bagno Pogorzelskie.

Pierwsza pisana wzmianka o osadzie w Mikanowie pochodzi z 1540 r., ale wcześniej wieś funkcjonowała pod nazwą Jeleniec, o którym wzmiankowano w 1524 r. Szacuje się, że miejscowość mogła powstać już około 1502 r. dzięki staraniom jednego z synów Aleksego Rudzieńskiego, być może Jakuba. Etymologicznie nazwa Jeleniec pochodzi od nazwy topograficznej związanej z fauną od apelatywu jeleń z końcówką „-ec”. Nazwa Mikanów to nazwa dzierżawna od osobowej Mikan czyli Mikołaj z końcówką „-owo / -ów”.

W 1827 r. w Mikanowie było 9 domów z 83 mieszkańcami. W XIX w. Mikanów wchodził w skład rozległych dóbr ziemskich Mińsk i stanowił folwark o powierzchni

276 mórg gruntu. Było w nim 8 budynków drewnianych, cegielnia, smolarnia, trzy młyny wodne na stawach oraz liczne pokłady torfu.

W latach 30. XX w. z dóbr mińskich wyłączono kolonię Mikanów Góry o powierzchni 2552 m², której właścicielami została Pelagia Łubieńska z Dernałowiczów i jej córka Adela zamężna z Gustawem Bławdziewiczem. Właścicielem Mikanowa była także siostra Pelagii Maria zamężna za Stefanem Ciecierskim. Majątek był rozparcelowywany miejscowym chłopom lub służbie bezrolnej, która pracowała w folwarku.

W okresie 20-lecia międzywojennego sołectwo Mikanów składało się ze wsi Mikanów o powierzchni 12 mórg i 169 prętów gruntu z 138 mieszkańcami oraz z leśniczówki Mikanów, w której mieszkało 22 osoby.

Mikanów, w latach międzywojennych, w czasie okupacji i po wojnie należał do Gminy Mińsk Mazowiecki, w latach 1954 - 1968 do Gromadzkiej Rady Narodowej

Widok na Bagnó Pogorzeli znajdujące się na granicy Mikanowa i Pogorzeli

w Cielechowiźnie, następnie do 1972 r. do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim, od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Sołtysami byli: Jan Antosiewicz, Konstanty Kubicki, Henryk Gałązka, Marian Łuszkiewicz, Stanisław Kubicki, Tadeusz Chabiera, Tadeusz Wąsik, Jan Paska (obecnie). Parafią dla Mikanowa jest kościół pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej. Dzieci z Mikanowa uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej i Mariance.

Miejscowość graniczy z torfowiskowym rezerwatem przyrody Bagnó Pogorzeli o powierzchni 48,6 ha, położonym w Gminie Mińsk Mazowiecki, na terenie

leśnictwa Stankowizna. Rezerwat został utworzony na mocy zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. Ochronie podlega bagno w bezodpływowym obniżeniu terenu z licznymi oczkami wodnymi, otoczone drzewostanami na siedliskach o różnej wilgotności oraz występujące na tym obszarze zbiorowiska i gatunki roślin (m.in. mszar środkowoeuropejski, kontynentalny bór bagienny, rosiczka okrągłolistna, grzybienie północne, modrzewnica zwyczajna) i ptaków (m.in. żuraw, błotniak stawowy, wodnik, perkozek, rybitwa czarna, remiz), które są zaliczane do chronionych i rzadkich przedstawicieli flory i fauny.

Niedziałka Druga

Liczba mieszkańców: 203 osoby

Powierzchnia: 2,16 km²

Miejscowość leżąca w północnej części Gminy Mińsk Mazowiecki, granicząca ze Starą Niedziałką, jednostką wojskową oraz gruntami Gminy Jakubów. Historycznie Niedziałka była jedną dużą wsią. Rozdzielenie wsi na Starą Niedziałkę i Niedziałkę Drugą nastąpiło w okresie 20-lecia międzywojennego.

Po odzyskaniu niepodległości w gminie Mińsk Mazowiecki funkcjonowały aż trzy sołectwa mające w nazwie Niedziałka: Niedziałka Stara, do którego należała wieś i folwark Niedziałka oraz folwark Natolin; Niedziałka I, której grunty w liczbie 136 mórg były położone między drogą ze Starej Niedziałki do Místowa a wsią Anielinek, mieszkało tam w 1926 r. 26 osób; Niedziałka II o powierzchni 200 mórg i ze 107 mieszkańcami.

Administracyjnie Niedziałka Druga w latach 1954 - 1961 wchodziła w skład Gromadzkiej Rady Narodowej w Niedziałce Starej, po jej zniesieniu do gromady w Mińsku Mazowieckim. Sołtysami byli: Andrzej Gruba, Marian Wocial, Jadwiga Filipiak, Wojciech Zawada (obecnie). Mieszkańcy wsi należą do kościoła pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Mińsku Mazowiecki, a dzieci uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Starej Niedziałce. W miejscowości funkcjonuje system kanalizacji sanitarnej.

Nowe Osiny

Liczba mieszkańców: 659 osób

Powierzchnia: 3,5 km²

Wieś Nowe Osiny zlokalizowana jest na wschód od miasta Mińsk Mazowiecki i na północ od Osin, z których się wykształciła. Przepływa tu rzeka Srebrna. Nazwa wsi wywodzi się od nazwy drzewa zwanego osiką. Drugi człon nazwy - „Nowe” dodano, aby podkreślić, późniejsze powstanie miejscowości niż sąsiednich Osin.

Nowe Osiny administracyjnie należały: w okresie przedwojennym, w czasie okupacji i po wojnie do gminy w Mińsku Mazowieckim, następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Budach Janowskich (1954-1961), po jej zniesieniu - do gromady w Mińsku Mazowieckim.

Funkcję sołtysa pełnili: Nowicki Antoni (okres okupacji), Komorowski Władysław, Kopczyński Zygmunt, Juszczyk Zbigniew, Ćwiek Grzegorz, Chmielewski Dariusz, Cabaj Urszula (obecnie).

W 1975 r. oddany został do użytku budynek szkolny, zbudowany przez mieszkańców czynem społecznym. Wcześniej szkoła mieściła się w domach prywatnych. Obecnie funkcjonuje tu przedszkole publiczne. Na terenie Nowych Osin jest też przedszkole prywatne. Starsze dzieci uczęszczają do szkoły podstawowej w Janowie.

Funkcjonuje tu także klub piłkarski Dragon Nowe Osiny. Przy ul. Spokojnej znajdują ogólnodostępne boiska do gry w piłkę nożną, w piłkę siatkową i do tenisa ziemnego. Parafią Nowych Osin jest kościół pw. św. Michała Archanioła w Mińsku Mazowieckim. We wsi znajduje się klasztor Karmelitanek Bosych pw. Opatrzności Bożej i Niepokalanego Serca Maryi. W 1994 r., na potrzebę budowy klasztoru, Karmel warszawski otrzymał grunty przekazane przez Aleksandra Kulmę - tutejszego gospodarza. Budowę, sfinansowali Eugeniusz i Bruno Szostak z Chicago. Uroczystość erygowania nowego Karmelu odbyła się 11 grudnia 2001 r., budowa została zakończona w grudniu 2012 r. Klasztor w Nowych Osinach jest jedynym klaszturem kontemplacyjnym w całej diecezji warszawsko-praskiej.

Na pograniczu Nowych Osin, choć na terenie Mińska Mazowieckiego, posiadał swój dworek Michał Elwiro Andriolli (1836-1893) - polski rysownik, ilustrator i malarz, twórca drewnianej architektury letniskowej świdermajer. Zasłynął jako ilustrator arcydzieł literatury polskiej takich jak: „Pan Tadeusz” Adama Mickiewicza, „Lilla Weneda” Juliusza Słowackiego, „Marya” Antoniego Malczewskiego.

Wieś posiada kanalizację i gazociąg.

Osiny

Liczba mieszkańców: 136 osób

Powierzchnia: 1,01 km²

Wieś Osiny jest położona przy drodze krajowej nr 92 na wschód od Mińska Mazowieckiego. Tworzy sołectwo z Kolonią Janów. Starsza część wsi to zabudowania po lewej stronie od drogi, jadąc w stronę Janowa. Między Osinami a Mińskiem Mazowieckim powstało osiedle, które utworzyło wieś o nazwie Nowe Osiny.

Pierwsza pisana wzmianka o wsi pochodzi z 1471 r. Była to wieś szlachecka. Szacuje się, że osada o nazwie Ossyny została założona już ok. 1456 r. przez jednego z synów Jana z Gościeńczyc. Nazwa pochodzi od drzewa osika - topola osika to gatunek należący do drzew z rodziny wierzbowatych, które prawdopodobnie rosły tu dość licznie w czasie powstawania osady. Folwark, istniejący w tym miejscu przez wieki, mógł zostać założony ok. 1510 r. przez ówczesnego właściciela Stanisława Boglewskiego. Już w XVI w. nastąpił podział wsi na dwie części: oznaczoną literą „A”, której właścicielami była rodzina Boglewskich i literą „B” należącą do rodu Czarnoskich.

W XIX w. Osiny były wsią i folwarkiem oddalonym o 3 wiorsty od Mińska, należącym do parafii mińskiej. W 1827 r. było tu 11 domów i 69 mieszkańców, a właściciele trudnili się tkactwem i produkcją wyrobów z tym przemysłem powiązanych. Folwark Osiny oznaczony literą „A” w 1876 r. miał powierzchnię 630 mórg,

23 budynki w tym 3 murowane, zaś wieś oznaczana jako Osiny „A” w tym okresie miała 15 zagród chłopów czynszowanych, którzy gospodarzyli na 103 morgach.

Z folwarku Osiny pod koniec XIX w. wydzielono folwark Roguszyn o powierzchni 81 mórg, a także folwark Żelazowo o powierzchni 162 mórg, z którego następnie w latach 30. XX w. wydzielono 23-morgową kolonię Reginów.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego funkcjonowały dwa sołectwa Osiny: Osiny folwark i Osiny wieś. Sołectwo Osiny folwark składało się z: folwarku zamieszkałego przez 264 osoby, o powierzchni 423 mórg, kolonii Komory o powierzchni 87 mórg, kolonii Pohulanka i kolonii Stasinów o powierzchni 8 mórg. Sołectwo Osiny wieś miało powierzchnię 223 mórg i 259 prętów, które było zamieszkałe przez 155 osób.

Administracyjnie Osiny należały do Gromadzkiej Rady Narodowej w Budach Janowskich (1954-1961), następnie w Mińsku Mazowieckim. Sołtysami wsi byli: Kubiczki Antoni, Winiarek, Gójski Antoni, Arażny Jan, Sojkowska Joanna, Augustyniak Andrzej (obecnie).

Dzieci z Osin uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Janowie. Parafią jest kościół pod wezwaniem św. Michała Archanioła w Mińsku Mazowieckim.

Wieś posiada kanalizację i gazociąg.

Podrudzie

Liczba mieszkańców: 399 osób

Powierzchnia: 3,2 km²

Podrudzie znajduje się w zachodniej części gminy nad rzeką Mienia. Na terenie miejscowości odkryto ślady prehistorycznej gospodarki prowadzonej przez człowieka, o czym świadczą znaleziska grotów i wiór z epoki kamiennej (paleolit schyłkowy ok. 12 000 lat p.n.e.).

Nazwa wsi oznacza miejsce pod Rudą i związana jest z położeniem względem młyna rudnego w XV-XVI w. zwanego „Stara Ruda”.

Wieś założył ok. 1555 r. Mikołaj Boglewski herbu Jelita. Pierwsza pisemna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1563 r. W XIX w. Podrudzie, podobnie jak sąsiednie Zamienie i Grębiszew, należało do majątku ziemskiego Rudzienko w ówczesnej gminie Glinianka parafii Kołbiel. W 1827 r. wieś miała 10 zagród, w których mieszkało 95 osób.

W II poł. XIX w. liczba domów wzrosła do 16, a miejscowość zajmowała 257 mórg gruntu. Obok wsi istniał także 425 - morgowy folwark Podrudzie, oddzielony w 1883 r. od dóbr ziemskich Rudzienko. Funkcjonował

w nim oparty na systemie amerykańskim młyn wodny, którego ostatnim właścicielem był Stefan Czerniawski. Obecnie pozostałością po młynie są stawy na rzece Mieni, nadal będące własnością rodziny Czerniawskich. Administracyjnie Podrudzie należało do gminy w Gliniance, następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Zamieniu (1954-1961) i Gromadzkiej Rady Narodowej w Stojadłach (1962-1972).

Funkcję sołtysa przez długie lata pełnił Piotr Szubiński, następnie jego synowa Marianna Szubińska, Kazimierz Czerniawski, a obecnie Krzysztof Westwalewicz.

Mieszkańcy należą do parafii pod wezwaniem Zwiastowania Pańskiego w Zamieniu. Dzieci z Podrudzia uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Zamieniu.

Przy ul. Sosnowej znajduje się murowana kapliczka przydrożna z 1906 r. wpisana do Gminnej Ewidencji Zabytków.

W najbliższych latach planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Prusy

Liczba mieszkańców: 18 osób

Powierzchnia: 0,6 km²

Prusy położone są w południowej części gminy w pobliżu rzeki Mienia. Dojechać do niej można od wsi Cielechowizna lub Tartak. Jest to jedna z najmniejszych pod względem liczby mieszkańców i powierzchni miejscowość w gminie.

Prusy to nazwa rodzinna lub herbowa od herbu „Prus”. Wieś powstała w XIX w., wchodząc w skład dóbr mińskich zwanych „Majętnością ziemską Mińsk”, jako kolonia Prus vel Stasiak. Pod koniec XIX w. liczyła 5 osad, a powierzchnia gruntów wynosiła 68 mórg.

Po odzyskaniu niepodległości wieś była siedzibą sołectwa, do którego wchodziła także wieś Tartak wraz z młynem i leśniczówką. Same Prusy miały wówczas 45 mieszkańców i niewiele ponad 67 mórg gruntu. Siedziba

sołectwa zmieniała się: raz była w Prusach, a raz w Tartaku. W latach 1954 - 1961 Prusy należały do Gromadzkiej Rady Narodowej w Cielechowiznie, później do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim.

Wraz z Cielechowizną tworzy sołectwo, którego kolejnymi sołtysami byli: Nowakowski Jan, Stosio Piotr, Lubaszka Franciszek, Drózdź Julian, Nowicki Jacek, Prymasiak Bolesław, Krystyniak Marta, Drózdź Roman, Skiba Eliza (obecnie).

Dzieci z Prus uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej. Parafią dla mieszkańców jest kościół pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej. Rzeka Mienia, lasy i czyste powietrze stwarzają idealne warunki do odpoczynku i rekreacji.

Stara Niedziałka

Liczba mieszkańców: 1173 osoby

Powierzchnia: 7,75 km²

Jedną z największych miejscowości pod względem zajmowanego obszaru w Gminie Mińsk Mazowiecki, położoną w jej północnej części wzdłuż drogi powiatowej Mińsk Mazowiecki - Jakubów.

Historia miejscowości sięga 2. połowy XV w. Wieś powstała około 1456 r. dzięki staraniom jednego z synów Jana z Gościeńcyc, założyciela Mińska. Pierwsze pisane wzmianki pochodzą z 1470 r., kiedy to Stara Niedziałka, nosiła nazwę Nyedyalkowa Łanka, co w tłumaczeniu oznaczało Niedziałkowa Łąka. Od 1476 r. wieś występuje pod nazwą zbliżoną do dzisiejszej Nyedzalka, Nyedziałka, Niedziałka. Pierwotna nazwa była zestawieniem członu pochodzącego od nazwy osobowej Niedziałek z członem od apłatywu Łąka. Można przypuszczać, że wieś powstała na łące lub w pobliżu łąki niejakiego Niedziałka, który mógł być także pierwszym osadnikiem lub zasadzczą wsi.

Przez wieki wieś funkcjonowała pod nazwą Niedziałka, przymiotnik „stara” został dodany dla odróżnienia jej od nowej osady, położonej bliżej Jakubowa, sąsiadującej z kolonią Wiśniówka, która została nazwana Niedziałka Druga.

Od XV w. Niedziałka była ściśle związana z majątkiem mińskim. Po Gościeńskich właścicielami, poprzez małżeństwo, zostali Harynkowie. Przypuszcza się, że Adam Harynek już około 1558 r. zorganizował we wsi folwark. W 1868 r. folwark Niedziałka został odłączony od dóbr ziemskich Mińsk i zaczął funkcjonować samodzielnie. Był to duży, na 1270 mórg gruntu folwark, którego połowa stanowiła pola uprawne i ogrody. W folwarku było 14 budynków, z czego 4 murowane. Działała w nim krochmalnia i olejarnia. Do folwarku należała także

karczma we wsi Dłużka. Zamieszkiwało go 85 osób. Dla porównania - w 1827 r. wieś Niedziałkę zamieszkiwało w 27 domach 232 osoby.

W kolejnych latach folwark kilkakrotnie zmieniał właścicieli aż do 1895 r., kiedy kupił go Jan Schiele. Majątek pozostał w rękach rodziny Schile do 1944 r. Jeszcze przed II wojną światową odłączono od niego prawie 100-hektarowy folwark Cieszynek, zlokalizowany po prawej stronie drogi Mińsk Mazowiecki - Jakubów, pod gruntami wsi Janów.

Największym zabytkiem wsi jest dwór wzniesiony w miejscu folwarku w 2. połowie XIX w. Jego fundatorem i budowniczym był Jan Schiele. Dwór pobudowany był na planie prostokąta, w stylu klasycystycznym, murowany z cegły i otynkowany, o regularnej bryle, parterowy z podpiwniczeniem i mieszkalnym poddaszem. Po remoncie przeprowadzonym na początku XXI w. elewacja frontowa uległa znacznej zmianie.

Dwór w Starej Niedzialce, 2021 rok

Dobudowano czterokolumnowy portyk toskański, który dźwiga trójkątny szczyt z dekoracją sztukatorską i herbem Pobóg, który odnosi się do obecnych właścicieli. Dwuspadowy dach kryty jest dachówką ceramiczną, połacie dachowe wyposażone są w stylowe lukarny rozmieszczone symetrycznie. W skład zespołu dworskiego wchodzi także oficyna. Na terenie parku dworskiego do dziś rośnie rozłożysta lipa, uznana za pomnik przyrody. Teren parku i dworu w 2000 r. został sprzedany przez gminę państwu Sutkowskim. Wcześniej, od 1955 r. mieściła się tu szkoła podstawowa. Nowi właściciele podjęli się gruntownego remontu, który trwał do 2004 r. Obok dworu Dariusz Sutkowski stworzył mini skansen, do którego przeniósł spichlerz, gdzie zgromadził narzędzia rolnicze, przedmioty użytku domowego, a także związane z kultem religijnym. Obok spichlerza stanął przeniesiony z Ceranowa (powiat sokołowski) wiatrak koźlak z XIX w. W 1929 r. w Starej Niedziałce powstała Ochotnicza Straż Pożarna, która istnieje do dzisiaj.

W 1956 r. rozpoczęło tu działalność Kółko Rolnicze, co miało niebagatelny wpływ na intensyfikację produkcji rolnej. Funkcjonowały wtedy dwa kółka rolnicze w Natolinie i Starej Niedziałce, które następnie złączyły się tworząc Międzykółkową Bazę Maszynową w Starej Niedziałce. W latach 1954 - 1961 Stara Niedziałka była siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej. Po jej zniesieniu obszar włączono do nowo utworzonej gromady Mińsk Mazowiecki. Do Gminnej Ewidencji Zabytków należą: murowany dwór przy ul. Mazowieckiej 44 z 2. połowy XIX w., nr rej. zab. 332 z 1983 r., park dworski z 2. połowy XIX w., nr rej. zab. 332 z 1983 r., dom w zespole dworskim z 2. połowy XIX w., drewniany spichlerz i drewniany wiatrak w zespole dworskim z początku XX w., murowana kapliczka przydrożna przy ul. Mazowieckiej z lat 30. XX w., murowana kapliczka przydrożna przy ul. Zielonej z 1945 r.

Parafialnie Stara Niedziałka należy do kościoła pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Mińsku Mazowieckim. Szkoła Podstawowa w Starej Niedziałce obecnie znajduje się przy głównej ulicy, tuż przy skrzyżowaniu do Karoliny. Kolejnymi sołtysami wsi byli: Rozalski Andrzej (przed wojną), Nowicki Władysław (na początku okupacji), Jędrasik Stanisław (do końca wojny), Książek Wacław, Płochocki Stanisław, Płochocki Józef, Barański Kazimierz, Prokopiuk Julian, Barański Tomasz, Barańska Mariola, Sadoch Marian, Szymańska Beata (obecnie). Wieś objęta jest systemem kanalizacji sanitarnej i gazociągowym.

Stare Zakole

Liczba mieszkańców: 201 osób

Powierzchnia: 1,51 km²

Stare Zakole to niewielka miejscowość w gminie Mińsk Mazowiecki, leżąca na południowy wschód od Mińska Mazowieckiego, wzdłuż rzeki Mienia, w okolicach torów kolejowych.

Nazwa miejscowości Zakole pochodzi od kształtu rzeki, która wijąc się tworzy zakola i małe zatoki. Pierwotnie wieś nosiła nazwę Zakole, z czasem dla odróżnienia od młodszej wsi Zakole Wiktorowo, zaczęła być nazywana Stare Zakole. W XIX w. w Zakolu był folwark i młyn wodny. W 1827 r. wieś miała 19 mieszkańców i 4 domy, w folwarku o powierzchni 434 mórg, oddzielnym od dóbr ziemskich Barcząca, było 9 drewnianych budynków. Pola były bogate w pokłady torfu.

Na początku XX w. z folwarku Zakole wydzielono Zakole Wiktorowo. Ok. 1910 r. zostały wydzielone małe dobra Michałów o powierzchni 40 dziesięcin i Urzecze o powierzchni 33 dziesięcin. Następnie wydzielono kolonię Wycinki Zakolskie i osiedle Świtez. Obecnie po folwarku pozostał zabytkowy dwór murowany zbudowany na przełomie XIX i XX w. oraz pozostałości parku dworskiego z tego samego okresu.

Administracyjnie przed II wojną światową Stare Zakole należało do Gminy Mińsk Mazowiecki. W latach 1954 - 1961 wchodziło w skład gromady Barcząca, a następnie do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim.

Sołtysami wsi byli: Józef Proczko (w okresie okupacji), Władysław Kołodziejczyk, Antoni Żurawski, Stefan Polkowski, Stefan Więch, Jan Sędek, Krzysztof Kosim (obecnie).

Stojadła

Liczba mieszkańców: 1180 osób
Powierzchnia: 6,02 km²

Stojadła położone są na zachód od Mińska Mazowieckiego, tuż przy skrzyżowaniu dróg krajowych nr 50 i 92. Na północ od wsi przebiega fragment autostrady A2 stanowiący obwodnicę Mińska Mazowieckiego, którą oddano do użytku w 2012 r. W 2007 r. uruchomiono obwodnicę wsi, która jest zarazem zachodnią obwodnicą Mińska Mazowieckiego, w ciągu drogi krajowej nr 50, z wiaduktem nad linią kolejową i węzłem drogowym typu B z DK92. Pod względem liczby mieszkańców jest to jedna z największych miejscowości w gminie Mińsk Mazowiecki.

Historia wsi sięga XV w. Szacuje się, że została założona ok. 1456 r. przez jednego z synów Jana z Gościeńcyc herbu Prus III, założyciela Mińska. Nazwa Stojadła jest nazwą topograficzną, oznaczającą miejsce, gdzie coś stoi. Być może na tym terenie, wśród lasów, stała przed wiekami karczma lub było tu zlokalizowane inne ważne dla społeczności i sprzyjające rozwojowi nowej osady miejsce, zaś funkcjonujący tu folwark mógł być założony jeszcze w XVI w. przez Grzegorza Harynka. Pierwsza zachowana pisemna wzmianka o wsi pochodzi z 1470 r., kiedy jej nazwa była zapisana jako Sthoyadla. Rok później wieś występuje pod nazwą Stoyadla, a od lat 60. XVI w. w źródłach można spotkać nazwę Stoiadla lub Stojadla.

Według danych zawartych w „Słowniku geograficznym Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich” początkiem wsi była osada budników, zlokalizowana wśród rozległych lasów płaskowzgórza mińskiego. W XIX w. nadal funkcjonował tu folwark, a wieś, podobnie jak dziś, leżała pod samym miastem Mińsk Mazowiecki. We wsi w 1827 r. były 24 domy i 238 mieszkańców, a w ramach folwarku funkcjonował młyn i cegielnia. W 1886 r. do folwarku Stojadła należały nomenklatury Florencja i Gamratka. Łącznie powierzchnia terenu wynosiła 1820 mórg gruntu. W folwarku były 23 budynki, z czego 3 murowane. Na polach uprawnych stosowany był płodozmian 4- i 8-polowy. W 2. połowy XIX w. właścicielami majątku ziemskiego Stojadła byli m.in.: Kajetan Wałowski, Antoni Salerno di Colonna i Natalia Ludwińska. Z czasem folwark został rozparcelowany miejscowym i okolicznym chłopom. Resztówkę kupiła firma Multosa z Warszawy, uruchamiając w 1908 r. Fabrykę Mebli Giętych i Ram do Obrazów. W 1927 r. fabrykę nabył warszawski bankier Koral Fogelnest. Rodzina Fogelnest wyposażyła zakład w nowe maszyny i przebrązowiła. W 1928 r. powstała Fabryka Wyrobów

Metalowych w Stojadłach Firma Fogelnest i Wspólnicy „IFOSTO”. Po wojnie, w 1948 r. zakład został upaństwowiony. Nosił nazwy: Mińsko-mazowieckie Zakłady Przemysłu Terenowego (1951), Mińsko-mazowieckie Zakłady Przemysłu Terenowego „Minal-Domgos” (1972), Fabryka Wyrobów Nożowniczych i Nakryć Stołowych „Gerlach” (1975), Mińsko-mazowieckie Zakłady Przemysłu Terenowego „Minal” (1982), Fabryka Wyrobów Metalowych w Stojadłach (2002).

W 2010 r. Fabryka została postawiona w stan upadłości. Do połowy lat siedemdziesiątych zakład służył z produkcji sztućców aluminiowych. Była to znana w Polsce marka. Sztućce tej firmy stanowiły wyposażenie jadłodajni, barów i punktów żywienia w całym kraju i na świecie. Z zachowanego „Wykazu sołectw i miejscowości znajdujących się w gminie Mińsk” z 1925 r. wynika, że sołectwo Stojadła składało się z 7 miejscowości: Stojadła wieś, Stojadła dwór, Florencja, kolonia Józefówka, kolonia Księżówka, Szczepankowo oraz Witkowizna. Znaczna rozbudowa wsi nastąpiła w latach trzydziestych i rozwinęła się po II wojnie światowej, na co wpłynęła lokalizacja fabryki w Stojadłach oraz bliskość miasta. Administracyjnie Stojadła w latach 1954 - 1972 były siedzibą Gromadzkiej Rady Narodowej, w skład której początkowo należały wsie: Arynów, Choszczówka, Gamratka, Królewiec, Kędzierak i Stojadła. Od 1962 r. dołączono Brzoże, Cyganek i Żuków (ze zniesionej gromady Brzoże) oraz Celinów, Jędrzejnik, Podnuzie i Zamienie (z byłej gromady Zamienie).

Dziś Stojadła to także ważny punkt na handlowej mapie gminy. Znajdują się tu centra handlowe, liczne firmy i punkty usługowe.

W miejscowości funkcjonuje Szkoła Podstawowa, w której od 2007 r. ma również swoją siedzibę Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki.

Działa tu Ochotnicza Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich oraz Muzeum Wsi Stojadła. Stojadła należą do parafii św. Antoniego z Padwy w Mińsku Mazowieckim z wyjątkiem ul. Królewskiej i Mińskiej, które podlegają parafii pw. Matki Bożej Jasnogórskiej w Królewcu.

Sołtysi w ostatnich latach: Henryk Rozbicki, Kazimierz Chłopik (obecnie). W miejscowości jest gazociąg i system kanalizacji sanitarnej.

Targówka

Liczba mieszkańców: 1108 osób

Powierzchnia: 2,2 km²

Wieś położona we wschodniej części gminy przy drodze powiatowej Mińsk Mazowiecki - Mrozy, w pobliżu rzeki Mienia.

Została założona ok. 1478 r. przez Jakuba Mińskiego, a pierwsza pisana wzmianka pochodzi z 1540 r., kiedy wieś zapisywano pod nazwą Thargovka. Prawdopodobnie Targówka powstała na gruntach, które były uposażeniem parafii mińskiej erygowanej w 1422 r. Etymologicznie nazwa pochodzi od przymiotnika targowy, co wskazuje, że prawdopodobnie była to osada targowa.

W 1827 r. wieś Targówka składała się z 9 domostw, w których mieszkało 70 osób, pod koniec XIX w. wieś liczyła niewiele mniej mieszkańców i miała 67 mórg, zaś w folwarku Targówka, o powierzchni 286 mórg, mieszkało 20 osób.

W 1925 r. sołectwo Targówka składało się z wsi Targówka o powierzchni 375 mórg i 150 przętów gruntu, w której mieszkało 240 osób, leśniczówki Targówka, wchodzącej jeszcze w skład majątku mińskiego, a którą zamieszkiwało 12 osób, oraz terenu mińskiego nowego kirkutu, w którego obszarze mieszkało 7 osób. Targówka składa się z trzech części. Jedną z nich to tak zwana Cegielniana, zlokalizowana za torami, gdzie działała cegielnia, której właścicielem w latach 20. XX w. był Jakub Tokarski. Drugą część to Poduchowa - osiedle powstające na północ od ul. Mazowieckiej do granic miasta w kierunku Osin, a trzecia część to zabudowania wzdłuż drogi Mińsk Mazowiecki - Mrozy (ul. Mazowiecka).

Administracyjnie Targówka należała do Gminy Mińsk Mazowiecki, (okres przed II wojną światową, w jej

trakcie oraz zaraz po wojnie), w późniejszych latach (1954 - 1961) stanowiła część Gromadzkiej Rady Narodowej w Barczącej, a między 1962 r. a 1972 r. Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim. Funkcje sołtysa pełnili: Kurowski Stanisław, Gałązka Jan, Zagórski Stanisław, od lat 80. XX w. i nadal - Warszawski Zygmunt.

Dzięki zaangażowaniu społecznemu powstała tu świetlica, w miejscu sklepu pod patronatem Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Mińsku Mazowieckim. W latach 2009-2019 działała tu jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Dzieci z Targówki uczęszczają do Szkół Podstawowych w Mariance i Janowie. Parafią jest kościół pw. Matki Bożej z Guadalupe w Budach Barcząckich. Targówka jest miejscowością zgazyfikowaną i objętą systemem kanalizacji sanitarnej.

Tartak

Liczba mieszkańców: 67 osób

Powierzchnia: 0,7 km²

Tartak położony jest w południowej części gminy przy rzece Mienia, niedaleko linii kolejowej nr 13 Krusze - Pilawa. Pod względem powierzchni jest jedną z najmniejszych miejscowości w gminie.

W 1827 r. w Tartaku były trzy zagrody, w których mieszkało 21 osób, do końca XIX w. liczba mieszkańców wzrosła do 58. Nazwa wsi prawdopodobnie pochodzi od przetwórstwa drewna. Rosły tu kiedyś potężne lasy. Tartak zlokalizowany był nad rzeką Mienia, której spiętrzone wody poruszały urządzenia tartaczne. Nad rzeką był także młyn wodny. W latach 20. XX w. młyn należał do Adama i Elżbiety Dymowskich.

W 1925 r. Tartak wieś i młyn wchodziły w skład sołectwa Prusy. W tym okresie wieś zamieszkiwało 41 osób, a jej powierzchnia wynosiła 64 morgi i 232 pręty gruntu. Młyn zamieszkiwało 6 osób. Do sołectwa należała także leśniczówka, w której również mieszkało 6 osób. Młyn i leśniczówka wchodziły nadal w skład majątku Mińsk. Administracyjnie Tartak w latach 1954 - 1968 należał do Gromadzkiej Rady Narodowej w Cielechowiznie, następnie w Mińsku Mazowieckim. Obecnie wraz z Chochołem tworzy jedno sołectwo, którego kolejnymi sołtysami byli: Stanisław Rosochacki, Stanisław Żeberek, Stanisław Dymowski, Robert Kieliszczyk (obecnie).

Parafią dla mieszkańców jest kościół pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej. Dzieci z Tartaku chodzą do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej. Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisany jest dom drewniany z drugiej połowy XIX w.

Wólka Hówiecka

Liczba mieszkańców: 89 osób
Powierzchnia: 2,02 km²

Miejscowość położona w południowej części Gminy Mińsk Mazowiecki przy linii kolejowej nr 13 Krusze - Pilawa. Graniczy z Iłowcem, Grębiszewem, terenami Gminy Siennica i obszarem lasów państwowych. Nazwę swą wywodzi od miejscowości Iłowiec i najprawdopodobniej wcześniej wchodziła w jej skład. Słowo „Wola” to nazwa łacińska, oznaczająca świeżo lokowaną osadę, której mieszkańcy przez jakiś czas uwalniani byli od czynszów na rzecz pana. Wszystkie Wole powstawały w pobliżu większych folwarków ziemiańskich i od nich otrzymywały drugi człon nazwy, stąd Wólka Iłowiecka.

Terytorialnie Wólka Iłowiecka należała w latach 1954 - 1968 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Cielechowieźnie, później do Gromadzkiej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim, od 1973 r. do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Sołtysami byli: Sadoch Franciszek, Nabór Jan, Karpiński Zdzisław, Rokicki Władysław (obecnie).

Dzieci z Wólki Iłowieckiej uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Grzebowilku.

Parafią jest kościół w pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej.

Panorama Wólki Iłowieckiej, początek XXI w.

Wólka Mińska

Liczba mieszkańców: 347 osób

Powierzchnia: 0,9 km²

Wólka Mińska leży w północnej części Gminy Mińsk Mazowiecki i sąsiaduje bezpośrednio z miastem. Wólka Mińska to wieś powstała ok. 1580 r., założona została przez Stanisława II Mińskiego. Pierwsze pisane wzmianki pochodzą z 1588 r. Wówczas wieś była zapisana jako Volka de Stan Minsky, w 1596 r. zapisana jako Wólka. Nazwa jest związana z kulturą osadniczą, zapewne osadnicy otrzymali zwolnienie z czynszu i podatków tzw. prawo wolnizny - stąd „Wólka”. Od początku była to wieś prywatna i szlachecka.

W 1827 r. w Wólce Mińskiej zamieszkiwało 25 osób, żyjąc w 3 domach, a w 1893 r. wieś rozrosła się do 7 domów z 57 mieszkańcami i 96 mórg gruntu. Z przeprowadzonego w 1921 r. Powszechnego Spisu Ludności wynika, że w Wólce Mińskiej było wtedy 10 domów oraz 84 mieszkańców. W 1925 r. sołectwo Wólka Mińska składało się z sześciu części: pierwsza część to wieś Wólka Mińska o powierzchni 171 mórg ze 102 mieszkańcami, druga to rozległy na 3081 morgi gruntów folwark Mińsk, w którym mieszkało 219 osób, trzecia to kolonia młyńska o nazwie Mińsk, czwarta to kolejna kolonia mińska Rozenberg zamieszkała przez 55 osób, piąta to mińska cegielnia z 23 mieszkańcami, a szósta to mińskie place, przy których mieszkało 78 osób. Wymieniony miński teren należał do dziedzica Dernałowicza.

W pierwszych latach po II wojnie światowej obszar Wólki Mińskiej znacznie się zmniejszył z uwagi na to, że duża jego część została wcielona w granice miasta, w tym Stefanówka i zachodnia strona ul. Małaszczyckiej. Terytorialnie wieś należy i należała do Gminy Mińsk Mazowiecki, z wyjątkiem lat 1954 -1961, kiedy administrowana była przez Gromadzką Radę Narodową w Starej Niedziałce.

W Wólce Mińskiej znajduje się kościół pw. Matki Bożej Dobrej Rady zaprojektowany przez Michała Składanowskiego przy współpracy z jego budowniczym ks. Jerzym Daneckim. Parafię erygował Abp Henryk Hoser

23 listopada 2008 r. wydzielając ją z parafii pod wezwaniem NNMP w Mińsku Mazowieckim. Do parafii liczącej 1640 osób należą: Wólka Mińska, Borek Miński, Dłużka, Karolina oraz kilkanaście ulic Mińska Mazowieckiego. Sołtysami wsi byli: Franciszek Rokicki (w czasie okupacji), Franciszek Rogala (pierwsze lata po wojnie), Waław Kot, Franciszek Rogala, Henryk Gągoł, Michał Piątkowski, Eugenia Piątkowska, Stanisław Ruta, Elżbieta Wójcicka (obecnie). Dzieci z Wólki Mińskiej uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Starej Niedziałce. W miejscowości funkcjonuje kanalizacja i gazociąg.

Zakole Wiktorowo

Liczba mieszkańców: 187 osób

Powierzchnia: 1,05 km²

Zakole Wiktorowo leży w sąsiedztwie macierzystej wsi Zakole, z czasem przemianowanej na Stare Zakole. Położone jest wzdłuż drogi łączącej Mariankę z Barczącą, tuż nad rzeką Mienia.

Wieś powstała około 1907 r. poprzez wydzielenie z folwarku Zakole 142 mórg gruntu pod nazwą „Towarzystwo Zakole Wiktorowo”, które składało się z 14 działek, a ich właścicielami byli m.in. Szmul Kaleniecki i Ewelina Jagmin. Następnie z Towarzystwa wydzielono małą osadę Władysławów o powierzchni 7 dziesięcin, której właścicielem został Władysław Bieliński, od którego osada wzięła nazwę. Natomiast nazwa Zakole Wiktorowo zapewne była związana z imieniem Wiktor.

Na terenie Zakola Wiktorowo funkcjonowała zagroda młynarska, która składała się z murowanego młyna o napędzie wodnym wzniesionego w 1935 r. oraz domu drewnianego z lat 30. XX w. Właścicielem młyna, który działał do lat 50. XX w., był Jarzębski.

W 1925 r. sołectwo Zakole Wiktorowo składało się ze wsi Zakole Wiktorowo o powierzchni 127 mórg i z 40 mieszkańcami oraz 15-morgowej osady Władysławów.

Administracyjnie wieś należała do Gromadzkiej Rady Narodowej w Barczącej (1954-1961), a następnie w Mińsku Mazowieckim. Na terenie miejscowości znajduje się stadion piłkarski lokalnej drużyny piłki nożnej „Świt Barcząca”. Sołtysami wsi byli: Józef Ładno, Stanisław Gałązka, Władysław Gut, Jan Gut, Bogdan Sitnicki, Angelika Kochanowska, Bogdan Królak (obecnie).

Wieś należy do parafii pod wezwaniem Matki Bożej z Guadalupe w Budach Barcząckich. Dzieci z Zakola Wiktorowo uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Mariance. W najbliższym czasie planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Zamienie

Liczba mieszkańców: 685 osób
Powierzchnia: 4,5 km²

Zamienie położone jest w południowo-zachodniej części gminy przy drodze krajowej nr 50. Graniczy z Podrudziem, miastem Mińsk Mazowiecki, Maliszewem, obszarem lasów państwowych i terenami Gminy Dębe Wielkie. Integralną częścią wsi jest Kolonia Zamieńska.

Nazwa wsi pochodzi od lokacji za rzeką Mienia.

Pierwsze wzmianki historyczne o Zamieniu sięgają średniowiecza. Szacuje się, że wieś została założona przez jednego z synów Jana z Gościeńczycy około 1456 r. Od około 1476 r. istniał tu folwark zorganizowany przez Jana IV (z Zamienia), posiadającego oprócz Zamienia wsie Niedziałka, Osiny i Stojadła. Jan IV dał początek wpływowej rodzinie Zamieńskich. Zamienie było wtedy ośrodkiem klucza wsi sąsiadujących z Mińskiem, a sam Jan IV był wymieniany na przywileju książęcym dla szlachty ziemi czerskiej i liwskiej z tytułem krojczego „Johannes de Zamyenyne incisor domini ducis” [Konrada Księcia Mazowieckiego].

W 1576 r. Mikołaj Boglewski płacił łanowe ze wsi Zamienie od 4 łanów (ok. 68 ha) kmiecych.

W 1827 r. we wsi było 24 domów i 201 mieszkańców, a miejscowość należała do dóbr ziemskich w Rudzienku. Odłączenie folwarku Zamienie od klucza rudzieńskiego nastąpiło w 1883 r. Pięć lat później folwark miał 914 mórg gruntu. Stosowano 9-polowy płodozmiar. W folwarku było 12 drewnianych budynków. Tereny były bogate w pokłady torfu. Wieś w tym okresie miała 27 zagrod i 482 morgi gruntu.

Na początku XX w. z dóbr Zamienie wyłączono trzy znacznie mniejsze dobra ziemskie - Drużdżówkę, o powierzchni 21 dziesięcin i 1777 sążni kwadratowych, Maliszewo - Maliszew, o powierzchni 148 dziesięcin oraz Przybyszew, o powierzchni 9 dziesięcin.

Przed wojną, w czasie okupacji i po wyzwoleniu Zamienie należało do gminy w Gliniance. W latach 1954 - 1961 działała tu Gromadzka Rada Narodowa. W skład gromady wchodziły: Celinów, Jędrzejnik, Józefów, Kluki, Maliszewo, Podrudzie i Zamienie. Po jej zniesieniu wieś włączono do gromady w Stojadłach. Od 1 stycznia 1973 r. miejscowość należy do Gminy Mińsk Mazowiecki.

Zamienie należy do miejscowości prężnie się rozwijających. Jeszcze przed wojną założono tu szkołę.

Remiza OSP w Zamieniu wraz z pomieszczeniami SUW, około 2000 rok

W późniejszym okresie powstało kółko rolnicze, straż pożarna, filia biblioteki publicznej i sklep.

W latach siedemdziesiątych zaczęły pojawiać się tu gospodarstwa specjalistyczne. Pierwsze takie powstało u Stanisława Krześnika, następnie u Tadeusza Szczęsnego i Wiesława Krupy.

W latach 1989-91 zbudowano kościół będący ośrodkiem parafii rzymskokatolickiej pod wezwaniem Zwiastowania Pańskiego, której założycielem był ks. Feliks Chudzik. Parafię erygował Kardynał Józef Glemp 3 maja 1990 r. z części parafii św. Antoniego w Mińsku Mazowieckim. 4 października 1992 r. świątynię konsekrował Bp Kazimierz Romaniuk. Do parafii należy 2200 osób z miejscowości: Celinów, Grębiszew, Jędrzejnik, Kluki, Maliszew, Podrudzie, Zamienie.

Działa tu parafialny klub sportowy „Gabriel”.

W 2006 r. odbyło się uroczyste otwarcie nowego budynku szkoły. W Zamieniu funkcjonuje stacja uzdatniania wody obsługująca również pobliskie miejscowości. W najbliższych latach planowana jest budowa kanalizacji sanitarnej.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisana jest usytuowana przy ul. Kołbielskiej murowana dróżniczówka pochodząca z pocz. XX w.

Sołtysami byli: Franciszek Bakuła (w czasie okupacji i po wojnie), Wincenty Ruta, Franciszek Zgódka, Edward Rychlik, Waldemar Krześniak, Anna Kopczyńska (obecnie).

Żuków

Liczba mieszkańców: 170 osób
Powierzchnia: 1,75 km²

Wieś położona w północno-zachodniej części Gminy Mińsk Mazowiecki przy linii kolejowej nr 13 Krusze - Pilawa w sąsiedztwie Brzózego i Arynowa oraz terenów Gminy Dębe Wielkie.

Nazwa wsi pochodzi od wyrazu „żuk” i nazwy osobowej Żukowski, do którego pierwotnie należała wieś. W XIX w. wieś Żuków wchodziła w skład dóbr ziemskich Cyganka, która do 1872 r. należała do majątku Ładzyń. Folwark Żuków od folwarku w Cygance został oddzielony już w 1875 r. Jego powierzchnia wynosiła 106 mórg i znajdowały się tu 3 budynki drewniane. Właścicielami folwarku byli m.in.: Stanisław Liebert, Ludwik Żukowski, Aleksander i Józefa Żukowscy, Adam Kruszewicz, Jan Kulma, Paweł Piekut. Żuków dzieli się na dwie części. Jedną z nich to część od Arynowa do zabudowań wschodniej części Cyganki, drugą zaś od kościoła do wsi Brzóz, zwana kiedyś Tomaszowem od imienia Tomasza Stevensona, właściciela tak zwanych ziem dworskich po przedzieleniu Cyganki na dwie części przez wybudowaną w latach 1896-97 linię kolejową.

Od 1946 r. w Żukowie funkcjonowała szkoła podstawowa, która, mimo swej lokalizacji, nosiła nazwę Szkoła Podstawowa w Cygance. Mieściła się ona w poniemieckim drewnianym baraku. Początkowo była to 7-klasowa Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki. W 1978 r. obniżono organizację szkoły do klas I - III z uwagi na zły stan techniczny budynku szkolnego. W 2000 r. otwarto nowy budynek szkolny w Cygance, na terenie Gminy Dębe Wielkie.

Administracyjnie Żuków należał do Gromadzkiej Rady Narodowej w Brzózem (1954 - 1961), następnie w Stojadłach (1962 - 1972). Od 1 stycznia 1973 r. miejscowość należy do Gminy Mińsk Mazowiecki.

W Żukowie siedzibę ma parafia pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego, którą erygował bp Kazimierz Romaniuk

20 listopada 1994 r. wydzielając ją z parafii pod wezwaniem świętego Antoniego w Mińsku Mazowieckim. Jej organizatorem był ks. infułat Jan Byrski. W 1992 r. pobudowano kaplicę. Od 1993 r. na budowniczego nowej parafii został powołany ks. Krzysztof Pietrzak. W 1998 r. bp Kazimierz Romaniuk poświęcił i wmurował kamień węgielny, który pochodził z grobu św. siostry Faustyny Kowalskiej. Dzięki staraniom wiernych, świątynia w stanie surowym powstała w ciągu dwóch lat. W 2002 r. parafię objął ks. Witold Kość, który dalej prowadził prace przy wykończeniu kościoła. Obecnie proboszczem jest ks. Zenon Wójcik, a świątynia przygotowywana jest do konsekracji. W kościele znajduje się Ikona Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Jest ona darem ks. redemptorysty Tadeusza Majszyka pochodzącego z miejscowości Brzóz. Do parafii, oprócz Żukowa, należą Brzóz i Cyganka. Do Gminnej Ewidencji Zabytków wpisana jest murowana kapliczka przydrożna przy ul. Kościelnej pochodząca z lat 20. XX w. Kolejni sołtysi wsi: Stefan Kuć, Janina Kuć, Lucyna Gańko, Agnieszka Piekut (obecnie).

Oświata i kultura na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki

Poniżej przedstawiamy działalność kulturalno-oświatową na terenie naszej gminy, szczególnie w okresie ostatnich 50-ciu lat.

W roku szkolnym 1975/76 powołano Zbiorczą Szkołę Gminną, którą była Szkoła Podstawowa nr 5 w Mińsku Mazowieckim, mieszcząca się przy ul. Małopolskiej 11. Jej pierwszym dyrektorem została Jadwiga Adamczyk. Zbiorczą Szkołę Gminną powołano na terenie miasta, ponieważ żadna ze szkół z terenu gminy (funkcjonowały wtedy szkoły podstawowe w miejscowościach: Brzoze, Janów, Huta Mińska, Stara Niedziałka, Marianka, Stojadła i Zamienie oraz o niższym stopniu organizacyjnym (klasy I-IV) w Osinach i Królewcu - tę ostatnią zamknięto z chwilą zorganizowania Zbiorczej Szkoły Gminnej) nie spełniała stawianych wymogów pod względem ilości pomieszczeń i jakości warunków, w jakich uczyły się dzieci. To świadczy o krytycznych warunkach nauki i pracy w szkołach w tamtym czasie na terenie wiejskim. W roku 1984/85 zakończono działalność szkoły zbiorczej. Wówczas zadania z zakresu gospodarzo - administracyjnego wykonywał Gminny Zespół Ekonomiczno - Administracyjny Szkół. Jego dyrektorem od samego początku, aż do czasu przejścia szkół w 1995 roku przez samorząd gminy, była Teresa Woźny. Następnie pracownicy tej jednostki zostali wcieleni do Urzędu Gminy.

Minister Edukacji Narodowej w dniu 14 października 1992r., w uznaniu szczególnych osiągnięć w działalności na rzecz szkół i innych placówek oświatowo - wychowawczych oraz pomocy nauczycielom, nadał Zarządowi Gminy w Mińsku Mazowieckim odznakę honorową „Za zasługi dla oświaty”.

Do 31 sierpnia 1995 r. szkołami zarządzały Kuratoria zarówno pod względem dydaktycznym, jak i gospodarczym, a od 1 września 1995 roku samorząd naszej gminy przejął prowadzenie, a zarazem utrzymanie wszystkich szkół podstawowych, znajdujących się na obszarze gminy.

Na terenie gminy funkcjonowała również szkoła średnia - Technikum Rolnicze i Zasadnicza Szkoła Zawodowa o profilu rolniczym, później nazwana Zespołem Szkół Agrotechnicznych w Janowie. Prowadzona była przez Starostę Powiatu Mińskiego. Szkoła została przeniesiona 1.09.2012 roku do Mińska Mazowieckiego. Warto również wspomnieć, że na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki znajduje się Zespół Szkół Specjalnych im. Janiny Porazińskiej w Ignacowie prowadzony przez Starostwo Powiatowe.

W roku szkolnym 1999/2000, w ramach reformy systemu oświaty, w gminie utworzone zostało gimnazjum. W początkowym okresie dwóch lat, ze względu na trudności lokalowe, klasy gimnazjalne działały w każdej z siedmiu szkół podstawowych.

Po przekazaniu do użytku nowego budynku dla szkoły w Starej Niedziałce, zorganizowano w nim gimnazjum dla uczniów z prawie całej gminy. Z biegiem czasu szkoły podstawowe zaczęły tworzyć w swoich placówkach zespoły szkół podstawowych i gimnazjów. Tak powstały zespoły szkół w: Stojadłach, Hucie Mińskiej i Janowie. Od czasu powołania gimnazjum dyrektorem był Tomasz Wróblewski, później pełnił tę funkcję w gimnazjum w Starej Niedziałce do 31.08.2007 roku.

Na mocy reformy systemu oświaty z 2017 roku gimnazja z dniem 31 sierpnia 2019 roku przestały funkcjonować. Od 1.09.2000 roku przywrócono działanie Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół, którego dyrektorem został Leszek Szostak. Funkcję tę pełnił do 31.08.2012 roku. Następnie nadzór nad GZOEAS bezpośrednio pełnił Wójt Gminy Antoni Janusz Piechoski. Od 1.02.2014 roku opiekę nad tą jednostką przejęła sekretarz Jolanta Damasiewicz. Z dniem 1.01.2021 roku dyrektorem GZOEAS została Agnieszka Padzik.

Obecnie na obszarze gminy funkcjonują jednostki oświatowe prowadzone przez Samorząd Gminy: Przedszkole w Nowych Osinach, Szkoły Podstawowe w: Brzozem, Hucie Mińskiej, Janowie, Mariance, Starej Niedziałce, Stojadłach i Zamieniu oraz Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki z siedzibą w Stojadłach.

Przedszkole Publiczne „Akwarelka” w Nowych Osinach

Pierwotnie budynek przedszkola przeznaczony był na szkołę podstawową. Projekt budowy szkoły powstał w 1955 roku. Teren pod zabudowę wykupiono od Antoniego Nowickiego. Szkoła została zbudowana czynnem społecznym przy wsparciu finansowym powiatowych władz oświatowych. Prace społeczne przy budowie odbywały się najczęściej w niedziele. W ramach tych prac mieszkańcy wsi wykonali fundamenty, dokonali wywózki terenu, dostarczyli żwir i kamienie. Przewodniczącym komitetu budowy był Feliks Kamiński, następnie Stanisław Komorowski i Zygmunt Kopczyński. W przedsięwzięciu wzięło również udział wojsko, zapewniając konkretną pomoc. Obiekt wznoszony był przez Zespół Szkół Budowlanych z Mińska Mazowieckiego. Budowa szkoły trwała bardzo długo. Budynek został oddany do użytku w 1975 roku.

Przed otwarciem Szkoły Podstawowej w Osinach, dzieci uczyły się w domach prywatnych w bardzo trudnych warunkach. Miejscem, w którym pobierano nauki, był dom Jana Jeżaka. Lekcje prowadzone były na dwie

zmiany. W domu znajdowały się dwie izby lekcyjne a naukę pobierało pięć oddziałów klasowych.

W nowo oddanym budynku szkoły znajdowało się 5 sal. Były to klaso-pracownie, w tym trzy do nauczania początkowego. Dzieci uczyły się przy stolikach bądź

ławkach. Wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne było zadawalające. Szkoła posiadała również bibliotekę i czytelnię, zaopatrzoną w lektury szkolne, encyklopedie i słowniki. Oprócz izb lekcyjnych szkoła dysponowała takimi pomieszczeniami jak: kuchnia, umywalnie, pokój nauczycielski oraz mała sala gimnastyczna wyposażona w drabinki, materace, skrzynie do przeskoków, stół do ping ponga i ławeczki gimnastyczne. W wejściu do szkoły znajdowała się niewielka szatnia dla dzieci. W szkole było czysto i przytulnie. Zawieszane w oknach firanki sprawiały, że budynek szkolny z zewnątrz przypominał raczej dom mieszkalny większych rozmiarów.

Obok szkoły znajdował się budynek gospodarczy, w którym znajdowały się zewnętrzne sanitariaty oraz pomieszczenie na opał. Przed budynkiem znajdowało się duże boisko sportowe o nawierzchni trawiastej. Dzieci mogły spędzać na nim czas w wolnych chwilach, jak również w czasie zajęć z wychowania fizycznego. Całość była ogrodzona siatką na metalowych słupkach.

Do Szkoły Podstawowej w Osinach uczęszczało ok. pięćdziesięciorga dzieci. Mogły one pobierać naukę do klasy III. Zależnie od miejsca zamieszkania uczeń kontynuował naukę od klasy IV w Szkole Podstawowej nr 2 w Mińsku Mazowieckim lub w Szkole Podstawowej w Janowie.

Ze względu na brak świetlicy wiejskiej, obiekt szkolny, a potem przedszkolny służył także społeczeństwu. W budynku odbywały się wszelkie zebrania oraz spotkania mieszkańców z okazji różnych uroczystości. Do tradycji Nowych Osin należała organizacja Świąt Ludowych czy też dożynek.

Uroczyste otwarcie przedszkola

Akt założycielski Publicznego Przedszkola w Nowych Osinach został podjęty Uchwałą nr III/15/02 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dn. 30 grudnia 2002 r.

11 sierpnia 2003 otrzymano pozwolenie na przebudowę i zmianę sposobu użytkowania budynku Szkoły Podstawowej z przeznaczeniem na przedszkole. Zostało otwarte we wrześniu 2004 roku. Uczęszczało do niego 34 dzieci.

Nazwa przedszkola „Akwarelka” została wyłoniona w ramach konkursu i oficjalnie nadana we wrześniu 2005 roku. W przedszkolu były dwie sale do zajęć i zabaw dla dzieci, łazienka, duży hol wykorzystywany do zajęć gimnastycznych, rytmicznych oraz świętowania uroczystości przedszkolnych, gabinet dyrektora, intendenta, kuchnia oraz szatnia.

Uroczyste otwarcie nowej części przedszkola, przemawia dyrektor Anna Zasada, 2011 rok

Po rozbudowie w 2011 roku przedszkole zyskało dużą salę dla dzieci wraz z salą plastyczną i schowkiem, łazienkę dla dzieci, łazienkę i pomieszczenie gospodarcze dla pracowników, dużą szatnię, gabinety oraz rozbudowane zaplecze kuchenne. Od tego czasu przedszkole zapewnia 70 miejsc dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat z terenu gminy Mińsk Mazowiecki.

Salę zabaw dla dzieci są słoneczne i kolorowe. Wyposażone są w bezpieczne meble, zabawki dostosowane do potrzeb i wieku dzieci oraz liczne pomoce dydaktyczne.

Przedszkole dysponuje dużym ogrodem z placem zabaw. Budynek jest parterowy z możliwością podjazdu dla osób niepełnosprawnych.

W każdym roku realizowane są liczne przedsięwzięcia projekty, akcje charytatywne, konkursy i uroczystości, które w znacznym stopniu poszerzają ofertę edukacyjną placówki. Rodzice wybierają naszą placówkę ze względu na doskonałe położenie w cichej i spokojnej okolicy, miłą i troskliwą opiekę oraz rodzinną atmosferę.

Uroczystość zakończenia roku, 22.06.2020 roku

Funkcję dyrektora w Publicznym Przedszkolu pełnili:
Alicja Toczyska (2003-2005)

Anna Zasada (2005-2020)
Anna Woźnica (2020 - obecnie)

Opracowała: Dyrektor Anna Woźnica

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Brzózem

Historia Szkoły w Brzózem rozpoczyna się od 1916 roku. W latach 1916 - 1921 nauka odbywała się w prywatnych lokalach. Była to wtedy szkoła dwuklasowa, cztero-oddziałowa. Warunki pracy były bardzo trudne. Pracował tylko jeden nauczyciel, który uczył wszystkich przedmiotów. Nie było żadnych pomocy dydaktycznych, podręczników ani polskich książek. Uczniowie czytali gazety, a ponieważ nie było zeszytów, także na nich pisali.

W 1921 roku wybudowano w Brzózem pierwszy budynek szkolny. Znajdowały się w nim trzy pomieszczenia do nauki szkolnej. Pracy dydaktycznej nie przerwał wy-

buch wojny. Nauczyciele prowadzili tajne nauczanie, chroniąc od zapomnienia język i historię Polski. Tego trudnego zadania podjęli się Mączkowi oraz Wielowski. Budynek wzniesiony przez mieszkańców służył przez 40 lat. W latach pięćdziesiątych okazało się, że jest on niewystarczający. Przybywało uczniów, zmieniła się organizacja szkoły.

W 1954 roku, z inicjatywy ówczesnego kierownika szkoły Józefa Jarzębskiego, rozpoczęto budowę nowej szkoły, która po dzień dzisiejszy służy młodzieży. 22 października 1961 roku przekazano budynek do użytku.

W siedmiu klasach uczyło się wówczas 139 uczniów. Po dobudowaniu dwóch pomieszczeń w szkole znalazło miejsce sześć izb lekcyjnych, sala gimnastyczna i biblioteka. W latach sześćdziesiątych w okresie wakacji istniały przy szkole tzw. „Dziecińce”, które zapewniały opiekę dzieciom rodziców pracujących przy żniwach. Te mini przedszkola działały przez pięć kolejnych lat.

W latach 1973-98 szkoła przechodziła kolejne remonty. W tym czasie dyrektorami szkoły były kolejno: Agnieszka Pieniążek, Regina Jarzębska, Joanna Bakuła oraz Teresa Trojanek. W 1997 roku obowiązki dyrektora pełniła Barbara Wiśniewska. Wykonano m. in. centralne ogrzewanie, wybudowano kotłownię, podłączono budynek szkolny do sieci wodociągowej, wybudowano łazienki, utworzono nową salę lekcyjną, zmodernizowano kuchnię.

Młodzież szkolna z Brzózego znana była nie tylko w swoim rejonie. Wielokrotnie można było podziwiać jej występy podczas obchodów Gminnych Świąt Ludowych. Uczniowie brali udział w zawodach tenisa stołowego oraz warcabach 100-polowych, zajmując wysokie lokaty nawet na szczeblu ogólnopolskim. Nie brakowało też osiągnięć dydaktycznych, czego dowodem było uczestnictwo naszej młodzieży w rejonowych konkursach przedmiotowych oraz finałach konkursów wojewódzkich z języka polskiego, biologii i języka rosyjskiego. W placówce odbywały się także pokazowe lekcje języka polskiego dla słuchaczy Kursu Pedagogicznego, organizowane przez Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Rembertowie.

W roku 1995 szkoły podstawowe przejęły samorządy lokalne jako zadania własne. Od tego czasu zaczyna się ścisła współpraca z organem prowadzącym szkoły Gminą Mińsk Mazowiecki.

Od września 1998 roku funkcję dyrektora szkoły pełni Małgorzata Przyborowska. Od tegoż roku, po długich latach eksploatacji, rozpoczyna się okres gruntownego remontu prawie 40-letniego budynku. Odnowione zostały wszystkie pomieszczenia szkolne, zmodernizowano kotłownię, wymieniono dach, położono nową elewację, wykonano szereg prac porządkowych na placu szkolnym. Większość tych inwestycji była możliwa dzięki życzliwości samorządu lokalnego, który nie szczędził środków na wykonanie wyżej wymienionych prac.

W dniu 16 lutego 1999 roku Rada Pedagogiczna, Rada Rodziców i Samorząd Uczniowski wystąpili do Rady Gminy w Mińsku Mazowieckim z prośbą o zmianę patrona szkoły, pisząc: „Obecnie nasza szkoła nosi imię Stefanii Sempołowskiej. Zmiany przeprowadzone w pro-

gramach nauczania i treściach pracy wychowawczej zreformowanej szkoły powodują, że obecny patron nie jest postacią bliską uczniom. Proponujemy, by nasza szkoła nosiła imię Marii Konopnickiej, której postać i twórczość jest znana uczniom, trafia do serc i umysłów dzieci”. Rada Gminy Uchwałą nr VI/39/99 z dnia 3 marca 1999 roku postanowiła, iż od 1 września 1999 roku, Szkołą Podstawowa w Brzózem będzie nosić imię Marii Konopnickiej. Inauguracją obchodów ku czci nowej patronki była uroczysta akademie zorganizowana z okazji urodzin pisarki.

W 1998 roku zawiązał się także Społeczny Komitet Sztandaru dla Szkoły Podstawowej w Brzózem. 20 maja 2000 roku sztandar został przekazany uczniom. Był to pierwszy sztandar w Gminie Mińsk Mazowiecki, który otrzymała gminna szkoła. Uroczystość wręczenia sztandaru rozpoczęła Msza Święta koncelebrowana przez wizytatora kurii biskupiej ks. Rafała Szewczyka i ks. Krzysztofa Pietrzaka, proboszcza naszej parafii. Podczas Mszy Św. Sztandar został poświęcony, a jego ofiarodawcy przekazali go młodzieży. Dalsza część uroczystości odbyła się na terenie szkoły. Uczniowie złożyli uroczyste ślubowanie na Sztandar. Serdecznie przyjęto występy artystyczne dzieci i młodzieży. Kolejną atrakcją były przysmaki przygotowane przez panie z Koła Gospodyń Wiejskich. Uroczystość uświetniły też pokazy strażackie.

W roku 2006 obchodziliśmy 90 rocznicę istnienia szkoły. Z tej okazji odbyła się przepiękna uroczystość, na której gościliśmy władze samorządowe, oświatowe oraz całą społeczność lokalną wsi Brzoze, Królewiec, Żuków, Dłużka, Borek Miński. Uczniowie mieli okazję zaprezentować swoje talenty na scenie oraz poza nią na specjalnie przygotowanych wystawach twórczości uczniowskiej.

W roku 2011 decyzją Rady Sołeckiej na terenie szkoły powstał nowy plac zabaw.

Ważnym wydarzeniem w życiu szkoły była decyzja o rozbudowie budynku, która zapadła w 2009 roku. Prace zakończono w czerwcu 2012 roku. Placówka zyskała nowoczesną salę gimnastyczną, trzy nowe klasy, nowe pomieszczenia sanitarne, a przed szkołą nowe parkingi. Wraz z nowym rokiem szkolnym 2012/2013 młodzież Szkoły Podstawowej w Brzózem rozpoczęła naukę w nowym skrzydle szkoły. Uroczystość oddania do użytku nowej części szkoły była połączona z Gminnymi Obchodami Dnia Edukacji Narodowej. Ważnym punktem

przebiegu uroczystości było symboliczne przecięcie wstęgi i otwarcie nowo wybudowanej części budynku. Wyznaczeni do tego zostali: wójt Gminy Mińsk Mazowiecki poprzedniej kadencji Sylwester Dąbrowski, który podjął decyzję i rozpoczął rozbudowę oraz obecny Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki Antoni Janusz Piechoski, który doprowadził rozpoczętą inwestycję do końca. Poświęcono nowe pomieszczenia szkolne, krzyż i obraz Matki Bożej, które zawisły na korytarzach

5 czerwca 2016 r. odbyła się uroczystość 100 - lecia szkoły, do której społeczność szkolna przygotowywała się od kilku miesięcy. Jubileusz rozpoczęła uroczysta Msza Święta, którą koncelebrowali: ojciec Korneliusz Jackiewicz - absolwent naszej szkoły, księża Krzysztof Pietrzak i Zenon Wójcik - byli i obecny proboszcz naszej parafii. Po Mszy Świętej zostało poświęcone wielofunkcyjne boisko. Wstęgę uroczystości przecięli m.in. sołtysi okolicznych wiosek, z których funduszy sołeckich sfinansowano budowę. Następnie przedstawiciele Urzędu Gminy, rodziców, uczniów i nauczycieli, dla upamiętnienia jubileuszu, posadzili dąb. Dąb nosi imię „Maria” i jako świadek upływającego czasu, będzie stał na straży szkolnej tradycji. W tym dniu Sztandar Szkoły został odznaczony Medalem Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, a szkoła **Medalem Pamiątkowym „Pro Masovia”** nadanym przez Marszałka Województwa Mazowieckiego.

W roku szkolnym 2020/21 przy szkole powstał oddział przedszkolny dla dzieci 3 i 4 - letnich.

W szkole organizowanych jest wiele uroczystości cyklicznych, które stały się tradycją szkolną. Należy tu wspomnieć o corocznych „Dniach Patrona”, „Piknikach rodzinnych” warsztatach i kiermaszach świątecznych czy uroczystościach z okazji świąt państwowych.

W latach 2014-2022 uczniowie Szkoły Podstawowej w Brzózem odnieśli wiele sukcesów, do najważniejszych z nich można zaliczyć:

- I, II i III miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Ekologiczno-Przyrodniczym dla Szkół Podstawowych,
- II miejsce w XVII Ogólnopolskim Konkursie Modeli Kartonowych,
- II miejsce w XIV Ogólnopolskim Konkursie - Wystawa Modeli Kartonowych o Grand Prix Dyrektora GOK,
- III miejsce w Ogólnopolskiej Franciszkańskiej Olimpiadzie Wiedzy o Świętym Maksymilianie.

Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Brzózem uczestniczyła w wielu projektach współfinansowanych przez Unię Europejską pozyskując środki finansowe na działalność oświatową. Dzięki podjętym działaniom, szkoła wzbogaciła się o wiele nowoczesnych pomocy dydaktycznych, wspomagających nowoczesne nauczanie, takich jak tablice i monitory multimedialne, aparaty i kamery cyfrowe, komputery, drukarki itp. oraz mogła poszerzyć swoją ofertę o szereg zajęć dodatkowych, wspomagających rozwój uczniów.

Obecnie w szkole uczy się w ośmiu oddziałach 158 uczniów, w 3 oddziałach przedszkolnych jest 68 dzieci, kadra pedagogiczna liczy 22 nauczycieli. W szkole zatrudnionych jest 6 pracowników obsługi.

Do dyspozycji uczniów jest 7 sal lekcyjnych oraz 3 sale przedszkolne. Szkoła wyposażona jest w salę gimnastyczną i bibliotekę szkolną.

Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023

Opracowała: Dyrektor Małgorzata Przyborowska

Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły w Hucie Mińskiej

Szkoła zapewne istniała jeszcze przed 1920 rokiem, lecz podczas wojny utracono wszystkie dokumenty związane z jej istnieniem. 1 maja 1922 roku utworzono Publiczną Szkołę we wsi Tartak. Ze względu na stale wzrastającą liczbę dzieci oraz trudności z docieraniem do szkoły, w niedługim czasie szkołę przeniesiono do prywatnego budynku we wsi Gliniak. Następne lata były dla szkoły bardzo trudne. Wybuchła II wojna światowa. Z powodu silnych mrozów wielu uczniów zaprzestało uczęszczania do szkoły. Od ferii zimowych władze niemieckie wprowadziły obowiązkową naukę języka niemieckiego. 21 marca 1941 roku Niemcy zajęli lokal szkolny. Szkołę przeniesiono do wsi Chochół, do prywatnego budynku Władysława Szuby. Zajęcia szkolne trwały tam do 20 października 1941 roku. Warunki były trudne. Brakowało podręczników, szczególnie dla klas starszych. Dopiero po opuszczeniu lokalu przez Niemców szkoła wróciła do Gliniak, a 1 lutego 1947 roku zmieniła nazwę na Publiczna Szkoła w Hucie Mińskiej.

18 lipca 1959 roku został wmurowany akt erekcyjny pod budowę nowej szkoły. Trwała ona krótko dzięki zaangażowaniu miejscowego społeczeństwa. Już 18 grudnia 1960 roku nastąpiło uroczyste otwarcie nowego budynku szkolnego. Była to jedna ze szkół wybudowana z okazji tysiąclecia państwa polskiego. Skończyła się wieloletnia tułaczka, a dzieci otrzymały luksusowe, jak na ten okres, warunki do nauki. W nowym obiekcie znalazło się 5 izb lekcyjnych, sala gimnastyczna, gabinet dyrektora, pokój nauczycielski, biblioteka, szatnia i wewnętrzne sanitariaty. Około roku 1962 szkoła otrzymała imię Janka Nalazka.

Pierwszymi kierownikami szkoły byli: Zofia Multan, Ignacy Galiński, Ignacy Kossobudzki, Jan Szczechowski, Stanisław Płoskowicz. W latach 1953 -1970 kierownikiem naszej szkoły był Jan Szczechowski, który pozostaje w pamięci społeczności szkolnej, jako człowiek prawy i godny zaufania.

Ferie zimowe w szkole 1998 rok

Był bardzo zaangażowany w budowę szkoły podstawowej w latach 1958-60. Udzielał się w pracach samorządu gminy i powiatu, pełnił funkcję społecznego kuratora sądownego dla nieletnich. Od 01 września 1970 roku dyrektorem szkoły został Stanisław Płoskowicz. Prowadził szkołę do czasu objęcia w 1973 roku funkcji naczelnika nowo utworzonej Gminy Mińsk Mazowiecki. W roku szkolnym 1972/73 do szkoły w Hucie Mińskiej uczęszczało 244 uczniów, którzy uczyli się w 9 oddziałach. W szkole pracowało dziesięciu nauczycieli. W późniejszych latach szkołę prowadzili dyrektorzy Teresa Chabiera, Barbara Szopa, Grażyna Suda.

1 czerwca 1998 roku oddano do użytku nowoczesną salę gimnastyczną. Był to najwspanialszy prezent z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka dla społeczności uczniowskiej, który służy uczniom do dziś.

Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023

Uroczystość przekazania nowej części szkoły, 19.10.2022 rok

Od roku 2003 w budynku szkolnym, oprócz Szkoły Podstawowej im. Janka Nalazka, mieściło się Publiczne Gimnazjum. 18 maja 2008 roku obie szkoły otrzymały nowego Patrona. Został nim Karol Wojtyła - św. Jan Paweł II.

Po wielu latach starań, adaptacji różnych pomieszczeń do celów edukacyjnych, 04 czerwca 2020 roku rozpoczęto rozbudowę szkoły. Od 01 września 2022 uczniowie szkoły dysponują nowoczesnym budynkiem, w którym mieszczą się: świetlica, stołówka z zapleczem kuchennym, nowy węzeł sanitarny oraz cztery sale lekcyjne dla klas 4-8, a także parking dla samochodów.

Dzięki staraniom samorządu, udziałom w projektach edukacyjnych, np. „Kreatywna szkoła w Gminie Mińsk Mazowiecki”, programach rządowych takich jak: „Aktywna tablica”, „Laboratoria przyszłości” oraz „Posiłek

w szkole i w domu”, placówka jest wyposażona w pracownię komputerową, nowoczesne narzędzia i pomoce naukowe.

Aktualnie, po zakończeniu reformy systemu edukacji, Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły w Hucie Mińskiej z/s w Cielechowiźnie zatrudnia 30 nauczycieli, w tym specjalistów pedagogiki specjalnej. Kadre cechuje aktywność, wrażliwość i empatia. Nauczyciele są kreatywni, poszukują innowacji, podejmują odważne wyzwania, jak np. udział w programie „Erasmus+”. 01 września 2022, rok szkolny 2022/2023 rozpocznie 155 uczniów klas 1-8 i 98 przedszkolaków w wieku od 3 do 6 lat. Obsługę szkoły zapewnia dziewięciu pracowników w tym pomoce nauczycieli, sprzątaczkę i sekretarkę. Dyrektorem szkoły jest Piotr Matzanke, a wicedyrektorem Ewa Rafałowska.

Opracował: Dyrektor Piotr Matzanke

Szkoła Podstawowa im. ks. Antoniego Tyszki w Janowie

Trudno jest podać dokładną datę powstania szkoły w Janowie. Z artykułu Władysława Wójcika pt.: „Placówki oświatowe w gminie Mińsk Mazowiecki” (Rocznik Mińskomazowiecki, zeszyt 3 1995/96) wynika, że pierwsze informacje dotyczące szkoły pochodzą z czasów, kiedy właścicielami folwarku w Janowie była rodzina Ceglińskich. Szkoła była usytuowana w pobliżu karczmy przy szosie warszawskiej na wysokości drogi do obecnej jednostki wojskowej w Barczącej.

Następne dzieje szkoły dotyczą okresu międzywojennego. Z relacji starszych ludzi wynika, że szkoła istniała od 1921 r. Najstarsze zachowane arkusze ocen pochodzą z lat 1926/27. Do roku szkolnego 1948/49 była to szkoła pięcioklasowa. Od roku szkolnego 1949/50 ilość oddziałów wzrosła do siedmiu. W roku utworzenia Gminy Mińsk Mazowiecki, tj. 1973, szkoła była placówką ośmiooddziałową, liczącą 190 uczniów i zatrudniającą 8 nauczycieli. W tym czasie utworzono tzw. zbiorcze szkoły gminne i z wpływem lat ilość oddziałów zmniejszyła się do sześciu. Pierwsza ósma klasa pojawiła się w roku szkolnym 1988/89. Szkoła ośmioklasowa trwała do czasu reformy systemu oświaty w roku 1999 i liczyła sześć oddziałów. W roku szkolnym 2011/12 utworzono gimnazjum. W roku szkolnym 2012/13 z sześcioklasowej szkoły podstawowej i gimnazjum utworzono Zespół Szkół Szkołę Podstawową i Gimnazjum im. ks. A. Tyszki w Janowie. Zespół Szkół przetrwał do roku szkolnego 2017/18. W roku szkolnym 2018/19 naukę ukończył ostatni rocznik gimnazjum. Szkoła w Janowie stała się szkołą z ośmioma oddziałami.

Szkoła Podstawowa w Janowie 1970 rok

Nasza placówka od początku istnienia borykała się z problemami lokalowymi. Pomieszczenia do nauki znajdowały się w domach prywatnych oraz budynku straży pożarnej. W roku 1959 szkoła została przeniesiona do baraku, który był pozostawiony przez wojsko. Nauka w baraku odbywała się do roku 1995. Budynek w żaden sposób nie był przystosowany do celów szkolnych. Sytuację doskonale przedstawia wystąpienie powizytacyjne z roku 1965 ówczesnego kierownika szkoły Franciszka Witka (zapis w księdze protokołów):

„Klasy są przejściowe, brak korytarzy, dzieci w czasie przerw muszą przebywać w klasach. Brak również pomieszczeń na szatnię, a ponadto klasy mają małą powierzchnię. Ilość izb nie jest wystarczająca. Brak pracowni do fizyki, chemii, zajęć praktyczno-technicznych utrudnia realizację programu, a przecież w roku 1966/67 będzie realizowany program 8-klasowej szkoły. Ze względów higienicznych wiele trudności sprawia śmietnik, z którego korzystają mieszkańcy osiedla, zanieczyszczają obejście, a w konsekwencji komisje sanitarne roszczą pretensje do kierownictwa szkoły. Ubikacje są wspólne i za ich stan nie może odpowiadać szkoła”.

W ciągu 36 lat funkcjonowania szkoły w baraku sytuacja nie ulegała zmianie. Należy dodać, że szkołę ogrzewano w 24 piecach kaflowych, co miało istotny wpływ na utrzymanie czystości.

W 1965 roku powstał pierwszy komitet budowy szkoły. Działania, jakie w tym czasie zostały podjęte, nie zakończyły się sukcesem. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim nie umieściło budowy szkoły w planach. Budowa szkoły miała się rozpocząć po roku 1975, ale w tym czasie zlikwidowano powiaty.

Kolejny komitet budowy szkoły powstał w roku 1986. Przewodniczył mu Feliks Kopczyński, a od 1990 roku jego zastępcą został przewodniczący rady rodziców Stanisław Smater.

Tym razem dzieło udało się doprowadzić do końca. Nie odbyło by się to tak łatwo, gdyby nie reforma samorządowa z roku 1990 i przychylność Rady Gminy Mińsk

*Dyrektor Jerzy Wierzbicki,
wmurowanie kanienia węgielnego*

Mazowiecki pod przewodnictwem Andrzeja Kojry oraz Wójta Gminy Antoniego Jana Tarczyńskiego.

W dniu 12 sierpnia 1991 roku Rada Gminy Mińsk Mazowiecki podjęła uchwałę w sprawie przekazania gminie budowy Szkoły Podstawowej w Janowie. Zaangażowanie władz gminy oraz aktywność komitetu budowy szkoły i miejscowej społeczności doprowadziła do sukcesu. W roku 1993 odbyła się uroczystość wmurowania aktu erekcyjnego.

1 września 1995 r. oddano szkołę do użytku. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt bardzo wielkiego zaangażowania księdza Antoniego Tyszki CM - proboszcza Parafii p.w. św. Antoniego z Padwy w Ignacowie. Ksiądz Tyszka przekazał i uczestniczył w przeniesieniu z terenu parafii oraz zestawieniu na placu budowy drewnianego budynku - salki katechetycznej, który przeznaczony został na cele socjalne i magazyn. Dopingował ludzi do pracy dając osobisty przykład. Na jego polecenie w jedną z sobót zawyła syrena strażacka, która zgromadziła mężczyzn na placu budowy.

Wspólnymi siłami ogrodzono również teren budowy. Sama budowa była oczywiście dziełem wyspecjalizowanych firm i finansowana z funduszy gminnych i oświatowych. W roku 1995 oddana była część dydaktyczna.

Otwarcie nowego budynku szkoły 1995 rok

Jesienią rozpoczęła się budowa sali gimnastycznej z zapleczem. W 2009 roku rozpoczęto budowę skrzydła budynku z przeznaczeniem na gimnazjum. Nowa część budynku została oddana do użytku w roku 2011. W kolejnych latach trwały prace związane z podniesieniem warunków funkcjonowania szkoły. Z inicjatywy wójta Antoniego Janusza Piechoskiego przeprowadzono szereg inwestycji: termomodernizacja budynku, wentylacja mechaniczna z rekuperacją, założenie instalacji foto-

Nadanie imienia szkole i ufundowanie sztandaru, 2001 rok

woltaicznej, zainstalowanie pomp ciepła oraz budowa kompleksu sportowego o sztucznej nawierzchni (boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne, bieżnia). Na podkreślenie zasługuje fakt dużego zaangażowania rodziców w sprawę szkoły i poprawę warunków funkcjonowania placówki. Szczególnie dobry czas przypada na ostatnie lata, kiedy funkcję przewodniczących rady rodziców pełniły: Beata Pyrzanowska i Agata Przedlacka. W tym czasie rodzice wykonali i urządzili plac zabaw na terenie szkoły oraz wykonali szereg prac modernizacyjnych w budynku szkolnym (urządzenie dwóch świetlic szkolnych, pokoju nauczycielskiego, modernizacja odnowienie sal lekcyjnych i korytarzy).

W 2001 roku ufundowany został sztandar szkoły, a jej patronem został ksiądz Antoni Tyszka. W 2002 roku na placu przed szkołą dokonano uroczystego odsłonięcia tablicy poświęconej Patronowi Szkoły.

Kierownicy i dyrektorzy Szkoły Podstawowej w Janowie: Maria Majszykówna (1926-29), M. Szopa (1929-35), Janina Wójcicka-Kamińska (1935-48), Roman Gryz (1948-54), Bernard Gajowniczek (1954-56), Leokadia Kopczyńska (1956-57), Danuta Grzegorzcyk (1957-61, 1961-64), Czesław Grzegorzcyk (1961), Franciszek Witek (1964-67), Bogumiła Perzyk (1967-68, 1972-76), Maria Sosnowska (1968-72), Scholastyka Lichniak (1976-89), Jerzy Wierzbicki (od 1989 r.).

Od roku 2012 funkcję wicedyrektora szkoły pełni Małgorzata Bocheńska.

Szkoła Podstawowa im. ks. A. Tyszki w Janowie jest placówką, której obwód stanowią tereny położone we wschodniej części Gminy Mińsk Mazowiecki. Do szkoły uczęszczają uczniowie z następujących miejscowości: Anielew, Budy Barcząckie, Budy Janowskie, Ignaców, Janów, Kolonia Janów, Nowe Osiny, Osiny. Główna

część budynku szkolnego została oddana do użytku w 1995 r., sala gimnastyczna w roku 1998, skrzydło z oddziałami przedszkolnymi, klasami edukacji wczesnoszkolnej i biblioteką w roku 2011. Na placu szkolnym znajdują się boiska o sztucznej nawierzchni, bieżnia, plac zabaw i urządzenia siłowni zewnętrznej. W szkole znajduje się 15 klasopracowni, w tym pracownia informatyczna, sala gimnastyczna, biblioteka, gabinet dyrektora, gabinet wicedyrektora, sekretariat, gabinet stomatologiczny, gabinet logopedyczny, gabinet pedagoga, 2 szatnie i 2 świetlice. Szkoła dysponuje sprzętem komputerowym, projektorami multimedialnymi, tablicami interaktywnymi, monitorami multimedialnymi.

Do szkoły, w roku szkolnym 2021/22, uczęszcza 335 dzieci i uczniów zorganizowanych w 16 oddziałach. W szkole zatrudnionych jest 29 nauczycieli (w tym 5 w niepełnym wymiarze) i 8 pracowników obsługi. Kadre pedagogiczną szkoły stanowi doświadczony i wykształcony zespół nauczycieli, który jest oddany swojej pracy, poszukujący, otwarty na nowe wyzwania. Nauczyciele stale podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe i doskonalą warsztat pracy.

W szkole prężnie działa Samorząd Uczniowski. Jego działalność może stanowić wzór do naśladowania w przygotowaniu uczniów do życia w ustroju demokratycznym i funkcjonowania w społeczeństwie obywatelskim. Ostatnim, ale nie mniej ważnym organem szkoły jest Rada Rodziców Szkoły Podstawowej im. ks. A. Tyszki

w Janowie, działająca w oparciu o statut szkoły i regulamin. Aktywność rodziców jest motorem rozwoju szkoły. Bez ich inicjatywy, pomocy i zaangażowania szkoła nie mogłaby się rozwinąć tak, jak w ostatnich latach. Absolwenci szkoły z powodzeniem kontynuują naukę w szkołach średnich, a duży odsetek kończy szkoły wyższe. Są również osoby ze stopniem naukowym doktora. Sprawdzają się w pracy zawodowej, prowadzą własne firmy nawet o zasięgu międzynarodowym. Wielu absolwentów szkoły zostało nauczycielami, a pięcioro z nich pracuje w szkole, której byli uczniami.

Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023

Opracował: Dyrektor Jerzy Wierzbicki

Szkoła Podstawowa im. Generała Józefa Hallera w Mariance

Najstarsze zapiski o szkole pochodzą z lat 20-tych ubiegłego stulecia. Szkoła mieściła się w budynku wynajętym od mieszkańca Małej Marianki. Do obwodu należały wsie: Mała Marianka, Mikanów, Mikanów Leśny, Chmielew, Barcząca, Świebodzice, Zakole-Michałowo, Adiunktówka, Stare Zakole, Zakole Wiktorowo, Zakole Urzeczce, Zakole Wycinki, Zakole kolonia, Jezioro, Wiatraki.

We wrześniu 1929 r. szkoła liczyła pięć oddziałów. W 1930 roku w trzech salach lekcyjnych zorganizowano sześć klas z ponad 200 uczniami.

W roku szkolnym 1936/37 szkoła została przeniesiona do nowego murowanego budynku w Mariance, na rzecz którego, na początku lat trzydziestych, przekazał plac i materiały budowlane Joachim Reder, syn najbardziej majątnego mieszkańca Marianki, Jakuba Redera.

W szkole uczono: religii, języka ojczystego, historii, rachunków z geometrią, przyrody, ćwiczeń cielesnych, geografii, rysunków, robót i śpiewu. W roku szkolnym 1963/64 do szkoły uczęszczało 270 uczniów. Szkoła nie dysponowała odpowiednimi warunkami, brak było pomieszczeń i sprzętu szkolnego dla tak dużej ilości dzieci.

W marcu 1965 roku na zebraniu Komitetu Rodzicielskiego podjęto decyzję o rozbudowie szkoły. Powołano Komitet Rozbudowy Szkoły i postanowiono w czynie społecznym wybudować pawilon. Około 40

osób pracowało przez trzy kolejne niedziele, dzięki czemu powstały fundamenty pod pawilon. Wykonawcą pawilonu był Zespół Szkół Budowlanych nr 1 w Mińsku Mazowieckim.

Rok szkolny 1966/67 uczniowie rozpoczęli w sali gimnastycznej w nowym pawilonie. Nauka odbywała się na dwie zmiany, ponieważ piętrowy budynek był remontowany. Prace zakończono w październiku i od 2 listopada wszystkie pomieszczenia szkoły zostały udostępnione. Pod koniec lat sześćdziesiątych zbudowano przy szkole piętrowy budynek, w którym znajdowały się dwa

mieszkania dla nauczycieli. Dom Nauczyciela został zbudowany ze środków przekazanych przez władze powiatu i dzięki ogromnemu zaangażowaniu miejscowej ludności.

Uczniowie szkoły mieli zapewnioną opiekę medyczną - raz w roku przyjeżdżał lekarz, który badał uczniów, a pielęgniarki szczepiły przeciw chorobom zakaźnym.

Dodatkowo troszczono się o uczniów pochodzących z niezamożnych rodzin: dofinansowano im obiady szkolne, wyjazdy na wycieczki, przekazywano ubrania i otrzymywane z parafii dary.

Efektom współpracy kierownictwa szkoły i Komitetu Rodzicielskiego było także wybudowanie studni głębinowej, doprowadzenie wody do budynków szkolnych i urządzenie łazienek. Fundusze na ten cel przeznaczyły władze samorządowe, wiele prac wykonali rodzice w czynie społecznym, m.in. Witold Gałązka.

Przegląd stanu szkoły 1999 rok

W 1997 r. Zarząd Gminy Mińsk Mazowiecki przeznaczył fundusze na zmianę ogrzewania piecowego na elektryczne, a rok później zmieniono ogrodzenie szkoły od strony drogi. Szczególne zasługi na rzecz szkoły wniósł Stanisław Czyżkowski, pełniący przez wiele lat funkcję przewodniczącego Komitetu Rodzicielskiego. Po roku 2000 otoczenie placówki uległo istotnym zmianom.

Dyrektorka Szkoły Jolanta Rosołowska wspólnie z Komitetem Rodzicielskim i jego przewodniczącym Stanisławem Kwiatkowskim, nauczycielami i rodzicami pozyskali wielu sponsorów.

Dzięki temu wykonano szereg prac: dokonano niwelacji terenu szkolnego, urządzono nowy plac zabaw, przeprowadzono kapitalny remont łazienek, sal lekcyjnych i pokoju nauczycielskiego, wykonano nowe schody do pawilonu, chodniki wokół szkoły, ułożono kostkę przed budynkiem, urządzono kuchnię szkolną i pracownię komputerową.

Tradycją szkoły stały się prace na rzecz placówki i środowiska. Uczniowie sprząтали teren szkolny, uczestniczyli w pracach na rzecz środowiska, włączali się do akcji Sprzątania Świata, zbierali dary i pieniądze dla ludzi potrzebujących. Uczniowie nie tylko zdobywali wiedzę, rozwijali także swoje zdolności, bawili się na dyskotekach, imprezach, uczestniczyli w akcjach charytatywnych, poznawali swój kraj na wycieczkach szkolnych. Uczyli się odpowiedzialności i sumienności.

Z inicjatywy przede wszystkim Dyrektorki Szkoły Jolanty Rosołowskiej oraz nauczycieli, przy akceptacji Rady Rodziców i wszystkich uczniów szkoły, 24 listopada 2000 r. przedstawiciele uczniów wystąpili z wnioskiem do organu prowadzącego o nadanie Szkole im. Generała Józefa Hallera. Rada Gminy podjęła 14 grudnia 2000 roku uchwałę Nr XIX/192/2000 w sprawie nadania imienia Szkole Podstawowej w Mariance.

Uroczystość nadania szkole patrona odbyła się 28 maja 2001 r. Podjęto również starania o ufundowanie i wręczenie szkole sztandaru. 24 stycznia 2001 roku został powołany Społeczny Komitet Fundacji Sztandaru dla Szkoły Podstawowej w Mariance. Uroczystość wręczenia sztandaru miała miejsce 27 października 2001 r. Uczestniczący w wydarzeniu, potomek rodu Józefa Hallera, Cezary Michał Haller oraz jego żona Ewa przekazali szkole pamiątki po Generale Józefie Hallerze oraz portret Patrona.

W związku z trudną sytuacją lokalową czyniono starania o rozbudowę placówki. Powołany został Komitet Rozbudowy Szkoły, którego przewodniczącym został Wiesław Bysiek. Aktywność Komitetu, zaangażowanie

Czerwiec 2006 rok, przed otwarciem nowej szkoły

społeczności lokalnej na rzecz rozbudowy oraz postawa Wójta Sylwestra Dąbrowskiego i Radnych Gminy Mińsk Mazowiecki zaowocowała uchwałą Rady Gminy o rozbudowie Szkoły Podstawowej im. Generała Józefa Hallera w Mariance. 17 września 2003 roku Jego Świątobliwość Jan Paweł II pobłogosławił kamień węgielny pod rozbudowę Szkoły. Uroczystość wmurowania kamienia węgielnego miała miejsce 28 maja 2004 roku, w 3. rocznicę nadania Szkole imienia Generała Józefa Hallera.

Otwarcie i poświęcenie nowego obiektu odbyło się 28 października 2006 r. w piątą rocznicę wręczenia Szkole Sztandaru. Szkoła zyskała 6 dużych sal lekcyjnych, salę gimnastyczną z zapleczem i pracownię komputerową.

1 września 2010 r. nastąpiło uroczyste otwarcie placu zabaw ufundowanego przez Radę Sołecką Marianki, z którego mogli korzystać uczniowie Szkoły i mieszkańcy Marianki.

Reforma oświaty z 2017 roku wpłynęła także na zmiany w Szkole w Mariance: z sześcioklasowej szkoły podstawowej stała się ośmioklasową. Przed reformą do szkoły uczęszczało około 100 uczniów, po utworzeniu klasy siódmej i ósmej - 225 uczniów. W 2019 roku przy Szkole zostało zbudowane boisko wielofunkcyjne.

Od wielu lat w szkole organizowane są akcje charytatywne a pozyskane w ten sposób fundusze przeznaczone są na doposażenie w sprzęt, pomoce dydaktyczne, wyposażenie sali zabaw dla najmłodszych uczniów, zakup sprzętu nagłaśniającego, tablic interaktywnych do sal lekcyjnych, mebli do klas. Szkoła może poszczycić się wieloma osiągnięciami sportowymi i artystycznymi, także na szczeblu powiatu, województwa i kraju. Uzdolnieni plastycznie i manualnie uczniowie brali udział w konkursach zdobywając wiele nagród i wyróżnień. Szkoła była organizatorem corocznego Gminnego Przeglądu Teatrzyków Szkolnych, organizowała także zawody sportowe i igrzyska sportowe dla uczniów ze szkół Gminy Mińsk Mazowiecki.

Od 1997 roku organizowano wakacyjne wyjazdy dla uczniów z gminnych szkół. Uczniowie wyjeżdżali również na „Zieloną Szkołę” a od 2016 roku także na kolonie letnie.

Szkoła zawsze mogła liczyć na wsparcie okolicznych mieszkańców. Dla rodziców, za szczególne zasługi dla gminnej oświaty, Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki ufundował medale.

Uczniowie uczestniczą w państwowych uroczystościach w rocznicę Zaślubin Polski z Morzem, organizują szkolne akademie w rocznicę Zaślubin Polski z Morzem, są zapraszani na uroczystości odsłonięcia pomników Generała Józefa Hallera, spotkania z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej. Każdego roku organizowane są uroczystości z okazji świąt państwowych. Zwyczajem stało się organizowanie Wieczoru Poezji i Pieśni Niepodległościowej, koncertów pieśni patriotycznej i udział w nabożeństwach w intencji Ojczyzny i zmarłego papieża św. Jana Pawła II, organizowanie Dnia Papieskiego. Szkoła uczestniczy w programie „Katyń... Ocalić od zapomnienia” upamiętniając ofiary stalinowskich zbrodni. 14 października 2008 roku miała miejsce uroczystość poświęcenia Dębów Pamięci w ramach ogólnopolskiej akcji uczczenia ofiar zbrodni kateńskiej. Przy Szkole w Mariance został posadzony Dąb Pamięci ku czci Stanisława Hallera, kuzyna Generała Józefa Hallera, pułkownika artylerii C. K. Armii oraz generała dywizji Wojska Polskiego, dwukrotnie odznaczonego Orderem Virtuti Militari, ofiary zbrodni kateńskiej oraz Dębów Pamięci upamiętniający wszystkich poległych w Katyniu. Wyjątkowym powodzeniem cieszy się „Błękitny Bieg w Hołdzie Generałowi Józefowi Hallerowi” organizowany wiosną.

Szkoła Podstawowa im. Generała Józefa Hallera w Mariance zajmuje wyjątkowe miejsce w pamięci miesz-

kańców Marianki i okolicznych wsi, jak również w pamięci tych, którzy mieli możliwość kształcić się w niej lub przekazywać wiedzę uczniom. Wszyscy wspominają wyjątkową atmosferę, życzliwość, prace na rzecz Szkoły zarówno mieszkańców Marianki, jak i okolicznych wsi oraz wyjątkowo zaangażowane grono pedagogiczne. Te tradycje utrzymywane są po dziś dzień i świadczą o wyjątkowości miejsca, budują Małą Ojczyznę.

Funkcję kierownika i/lub dyrektora pełnili kolejno:

1. Wiktor Gręziak od 1929 r. do 1936 r.
2. Wiktor Dońcow od 1936 r. do 1958 r.
3. Józefa Bielińska od 1958 r. do 1964 r.
4. Stefania Marciniak od 1964 r. do 1970 r.
5. Teresa Chabiera od 1970 r. do 1973 r.
6. Stanisław Rokicki 1973 r.
7. Tadeusz Kielak od 1974 r. do 1976 r.
8. Zofia Gańko od 1976 r. do 2000 r.
9. Jolanta Rosołowska od 2000 r. do 2021 r.
10. Iwona Rawska od 2021 r.

Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023

*Opracował zespół nauczycieli:
Małgorzata Michalik, Małgorzata Roguska*

Szkoła Podstawowa im. Rodziny Sażyńskich w Starej Niedziałce

Budynek dawnej szkoły

Początki szkoły w Starej Niedziałce sięgają pierwszej połowy XX wieku. Jej pełna nazwa brzmiała: 2 Klasowa Publiczna Szkoła Powszechna i według „Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych” założona została 20 października 1922 r.

Z relacji najstarszych mieszkańców miejscowości wynika, że szkoła w owym czasie mieściła się w domach prywatnych Michała Dziugła i Franciszka Dźwigały. Zajmowała wówczas połowę tych domów. Była to szkoła pięciooddziałowa. Po pewnym czasie została przeniesiona do innego budynku będącego własnością Wincentego Rońdy. Zajmowała tam cały dom. Warunki nauki w tym czasie były bardzo trudne.

Na podstawie pierwszego zachowanego dokumentu szkolnego - *Księgi Głównej Ocen Postępów Uczniów z roku szkolnego 1924/25* można stwierdzić, że szkoła była pięciooddziałowa. Kierownikiem szkoły w tym czasie była Michałina Gosiewska. Do obowiązkowych przedmiotów należały: religia, język polski, rachunki z geometrią, rysunki, przyroda, geografia, historia, roboty (głównie dla chłopców), roboty kobiece (głównie dla dziewcząt), gry i gimnastyka.

Następny dokument pochodzi z roku 1932/33. Szkoła posiadała wtedy pięć oddziałów i uczyło się w niej stu uczniów. Kolejny rok szkolny nie przyniósł istotnych zmian: liczba uczniów wzrosła do 136, a do grona szkoły dołączył nauczyciel o nazwisku Michalczyk.

W latach szkolnych 1935/36 do 1948/49 szkoła liczyła cztery klasy pięciooddziałowe. W latach 1941 - 43 w nauce dzieci w szkole pomagała kpt. Halina Woźniak. W latach 1947/48 kierownikiem szkoły była Jadwiga

Zwierz. W szkole było sześć klas. Pełna szkoła podstawowa z klasami I-VII istniała od roku szkolnego 1951/52. W tym też roku nastąpiła zmiana w kierownictwie szkoły. Propozycję pracy na stanowisku kierownika szkoły otrzymał Józef Kieryłło. On to poczynił starania o przeniesienie szkoły do dworku Schielów, potocznie zwanym „pałacem”. Według projektów organizacyjnych szkoły cały czas istniało wtedy 7 klas, a od 1 września 1966 r. 8 klas. Była to już pełna szkoła podstawowa. Do końca roku szkolnego 1963/64 kierownikiem szkoły był Józef Kieryłło, który zyskał szacunek i wdzięczność środowiska lokalnego. Wprowadził do szkoły nowoczesne metody pracy. Prowadził działalność szkolną, która służyła też do celów edukacyjnych dla dzieci i ich rodziców. W tym czasie liczba uczniów dochodziła do 182.

Uczennice podczas przerw na świeżym powietrzu

Prace porządkowe w szkolnym ogrodzie

Od roku szkolnego 1964/65 dyrektorem szkoły była Krystyna Kaliszuk, która w niedługim czasie wyszła za mąż i zmieniła nazwisko na Aksman. Za jej kierownictwa zmalała liczba dzieci w szkole, ponieważ z obwodu szkolnego odeszła Karolina. Dzieci z Karoliny zostały włączone do Szkoły Podstawowej nr 3 w Mińsku Mazowieckim. Przez jakiś czas w szkole w Niedziałce były organizowane klasy łączone. Szkołą kierowała Krystyna Kaliszuk-Aksman do końca roku szkolnego 1973/74. Za jej kierownictwa został zbudowany dom nauczyciela, w którym znalazły się mieszkania służbowe dla 4 nauczycielskich rodzin.

W latach szkolnych 1974/75 i 1975/76 szkołą w Niedziałce kierowała Krystyna Konca, a od roku szkolnego 1976/77 Andrzej Paweł Czajka. Będąc dyrektorem szkoły, najwięcej uwagi poświęcał sprawom gospodarczym. Ustawicznie zabiegał o poprawę warunków pracy i nauki. Dzięki jego staraniom i nawiązaniu kontaktów z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków została przeprowadzona renowacja parku, a trzy lipy zostały oznakowane i wpisane do rejestru zabytków przyrody. W związku z ciągłym brakiem wody w Niedziałce wspólnie z Zespołem Ekonomiczno-Administracyjnym Szkół podjął prace zmierzające do wywiercenia studni głębinowej przy szkole. Inwestycja ta rozwiązała problem wody dla szkoły, domu nauczyciela oraz mieszkańców wsi na wiele lat. Podczas dwóch remontów zostały wygoszpodarowane cztery dodatkowe pomieszczenia, w których urzą-

Grupa uczniów gotowych do akcji Sprzątanie Świata, 1997 rok

Akcja szkoły - Sprzątanie Świata, 1997 rok

dono dwie sale lekcyjne, bibliotekę oraz gabinet dyrektora. W ten sposób udało się zlikwidować dwuzmianowość pracy szkoły. Do tradycji szkoły pod jego kierownictwem zaliczyć należy aktywną pracę w drużynach harcerskich. Będąc harcmistrzem prowadził młodzieżową Służbę Ruchu Drogowego, która dwukrotnie brała udział w eliminacjach międzywojewódzkich w Dęblinie, zajmując trzecie i czwarte miejsce. Pracował z uczniami uzdolnionymi, przygotowując ich do udziału w konkursach recytatorskich. Dzięki współpracy ze Spółdzielnią Kółek Rolniczych w Królewcu uczniowie otrzymywali bezpłatnie autokar na wycieczki turystyczno-krajoznawcze. Od roku szkolnego 1991/92 funkcję dyrektora szkoły pełniła Bożena Książek. Organizacja Szkoły Podstawowej w Niedziałce w roku szkolnym 1995/96 obejmowała 8 klas, 8 oddziałów i 137 uczniów.

Uroczystość wmurowania kamienia węgielnego, 1999 rok

Mimo braku sali gimnastycznej systematycznie prowadzono zajęcia sportowe głównie na boisku szkolnym, które wyposażone było w bieżnię, skocznnię w dal i wzwyż, boiska do piłki ręcznej, siatkowej oraz koszykówki. W przypadku niekorzystnej aury pogodowej uczniowie ćwiczyli w holi głównym szkoły, wykorzystując sprzęt do tenisa stołowego lub materace.

Pomimo starań zdążających do poprawy warunków nauki przez kolejnych dyrektorów szkoły, budynek dworku w żaden sposób nie był przystosowany do potrzeb szkolnych. Przechodnie, małe i ciemne sale lekcyjne, brak szatni, korytarza i sali gimnastycznej oraz

Uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod budynek nowej szkoły, rok 1999. Dyrektorzy: Tomasz Wróblewski, Bożena Książek

ogrzewanie piecowe czyniły warunki nauki w szkole bardzo trudnymi.

Reaktywowanie samorządu gminnego, przejęcie przez samorząd gminy prowadzenia szkół i określenie nowych granic obwodów szkolnych doprowadziło do podjęcia przez Radę Gminy uchwały w sprawie budowy szkoły w Starej Niedziałce.

Zmiana systemu oświaty w 1999 r. i utworzenie Gimnazjum przyspieszyło rozpoczęcie prac. Tempo ich przeprowadzenia było bardzo szybkie. W ciągu dwóch lat wybudowano obiekt, w którym na początku mieściła się Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Starej Niedziałce i Gimnazjum Rodziny Sażyńskich w Starej Niedziałce.

Młodzież podaczs uroczystości szkolnych

3 września 2001 r. ówczesny Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki Antoni Jan Tarczyński dokonał uroczystego otwarcia nowego budynku Zespołu Szkół w Starej Niedziałce. W nowej siedzibie szkoły funkcję dyrektora szkoły podstawowej kontynuowała do roku 2007 Bożena Książek. Dyrektorem gimnazjum, którego uczniami przez pierwsze dwa lata byli wszyscy absolwenci szkół podstawowych na terenie gminy Mińsk Mazowiecki, poza szkołą w Zamieniu, został Tomasz Wróblewski. 17 lutego 2006 roku gimnazjum przyjęło imię patrona szkoły, którym po licznych konsultacjach z władzami, historykami i społecznością szkolną została Rodzina Sażyńskich- lokalni patrioci.

W latach 2007- 2015 funkcję dyrektorki szkoły pełniła Krystyna Gmur. W roku szkolnym 2012/2013 istniejący od lat 70-tych oddział przedszkolny 6-latków tzw. zerówka został rozszerzony o grupę dzieci 3-4 letnich. Pieczę nad nimi sprawowało 3 nauczycieli oraz pomoc. Wraz ze wzrostem zapotrzebowania w kolejnych latach tworzone były nowe grupy. Obecnie funkcjonują 4 oddziały podzielone na grupy wiekowe : 3, 4, 5 oraz 6-latki. Od roku 2016 do chwili obecnej dyrektorem szkoły jest Agnieszka Natorff-Gałka. W roku 2016 kombatancki Armii Krajowej Obwodu „Mewa-Kamień” przekazali szkole swój sztandar, który dumnie prezentują nasi

Budynek nowej szkoły pod koniec sierpnia 2002 roku

uczniowie podczas uroczystości państwowych. Okazały, przestronny budynek z nowoczesnymi wnętrzami, wyposażony adekwatnie do potrzeb współczesnej edukacji z kąciem czytelnicy, salą terapeutyczną, salą gimnastyczną i pracownią komputerową pozwala na zapewnienie wysokiej jakości edukacji naszym podopiecznym. W budynku została urządzona sala historyczna, w której eksponowane są pamiątki i fotografie związane z patronem szkoły. Powstałe na terenie szkoły dwa boiska wielofunkcyjne, siłownia plenerowa i dwa place zabaw uatrakcyjniają zajęcia z wychowania fizycznego i umożliwią zdrowe, aktywne spędzanie czasu wolnego także po lekcjach. Utworzenie na placu za szkołą miasteczka rowerowego ze znakami drogowymi, przejściami, rondem, służy najmłodszym uczniom do nauki bezpiecznego poruszania się po drogach i stanowi ważną pomoc przy organizacji egzaminów na kartę rowerową. Wokół szkoły można podziwiać liczne okazy przyrodnicze, a wśród nich dwa najważniejsze Dęby Pamięci. Pierwszy - symboliczny dąb katyński, który honoruje pamięć Augusta Biskupskiego, został zasadzony 14 października 2008 r. Szkoła wzięła wówczas udział w ogólnopolskim programie „Katyń - ocalić od zapomnienia”. Drugi dąb został posadzony 12 listopada 2021 roku ku czci zamordowanego w 1940 roku w Twerze funkcjonariusza Policji Państwowej aspiranta Stanisława Rokickiego. Pięknie urządzone i zagospodarowane ogród ze ścieżką ekologiczno-sensoryczną, miejscem na zieloną klasę to efekt pracy uczniów, nauczycieli,

rodziców, pracowników obsługi. Dzięki licznym uprawom różnorodnych roślin uczniowie mogą dokonywać obserwacji i rozwijać zainteresowania przyrodnicze.

1 września 2017 roku rozpoczął się proces wygaszania gimnazjów i sześćioletnia wówczas Szkoła Podstawowa w Starej Niedziałce została przekształcona w ośmioletnią, absolwenci klas VI podjęli naukę w klasach VII, a z kolejnym rokiem w klasach VIII. W szkole opracowuje się i wdraża innowacje pedagogiczne, rozwija pasje, wspiera talenty. Dyrektor szkoły tworzy warunki i inspirowanie nauczycieli do podejmowania działań innowacyjnych o charakterze organizacyjnym, metodycznym lub programowym.

Obecnie w naszej szkole uczy się 212 uczniów w 10 klasach. W utworzonych 4 oddziałach przedszkolnych

opieką objętych jest 91 przedszkolaków. W szkole pracuje 34 nauczycieli, w tym specjaliści: psycholog, pedagog, logopeda oraz 9 pracowników administracji i obsługi.

25 listopada 2022 r. miało miejsce wyjątkowe spotkanie uczniów, absolwentów, byłych i obecnych nauczycieli oraz pracowników i zaproszonych gości.

Tego dnia świętowano Jubileusz 100-lecia szkoły. Dzień ten na długo zostanie w pamięci i sercach osób, które wzięły udział w tym pięknym i doniosłym wydarzeniu.

Czerpiąc wzorce z bogatej przeszłości, szanując swą historię i tradycję, Szkoła Podstawowa im. Rodziny Sażyńskich w Starej Niedziałce śmiało wkracza w przyszłość.

Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023

Opracował zespół nauczycieli:

*Mariola Gielo
Agnieszka Natorff-Galka
Elżbieta Roguska
Jolanta Jackiewicz-Szuba
Marzena Wnuk
Agnieszka Zdanowicz*

Szkoła Podstawowa im. Kardynała S. Wyszyńskiego w Stojadłach

Historia Szkoły Podstawowej w Stojadłach sięga roku 1916, kiedy to mała prywatna szkoła została przeniesiona z Karoliny do domu państwa Woźniców. Wówczas była placówką składającą się z trzech klas i jednego oddziału wstępnego. W kolejnych latach siedzibą szkoły były domy mieszkańców Stojadeł, aż do roku 1938, kiedy zajęcia przeniesiono do nowego budynku mieszczącego się przy trakcie warszawskim. Fundatorem obiektu była Maria Zandbang, wdowa po żołnierzu 7 Pułku Ułanów Lubelskich, późniejszym patronie szkoły - rotmistrzu Henryku Zandbangu. W latach trzydziestych XX wieku kierownikiem szkoły był Aleksander Grasiak, którego na stanowisku w czasie wojny zastąpiła jego żona - Maria. Wówczas budynek szkoły został przejęty przez wojska niemieckie, a nauka powróciła do prywatnych domów.

Po wojnie na kilkadziesiąt lat życie szkolne przeniosło się ponownie do budynku przy szosie warszawskiej. Był to obiekt drewniany, szalowany i malowany zewnątrz, w środku tynkowany i obłożony boazerią, z drewnianą podłogą w salach i lastrykowymi płytkami na korytarzach. W budynku znajdowało się 6 izb lekcyjnych, pomieszczenie kuchenne i kancelaria szkoły. W kolejnych latach dyrektorami szkoły byli: Aleksander Grasiak (1945-1950), Julian Aksman (1950-1958), Jan Parol (1958-1961), Antoni Zajac (1961-1968), Aleksandra Plewko (1968-1971).

Organizacja szkoły w Stojadłach zmieniała się dynamicznie: od szkoły trzyoddziałowej (klasy I-III) w pierwszych latach funkcjonowania placówki, poprzez szkołę pięciooddziałową (1933 - 1938), siedmiooddziałową (1939 - 1966), aż do szkoły z ośmioma klasami. Od 1 września 1974r., kiedy zostały wprowadzone Zbiorcze Szkoły Gminne, w budynku szkolnym w Stojadłach zostały klasy I - IV, a starsi uczniowie dowożeni byli do Gminnej Szkoły Zbiorczej w Mińsku Mazowieckim. W ciągu kolejnych lat stopniowo podnoszono stopień organizacyjny o kolejne roczniki, aż do 1984 roku, gdy zlikwidowano Zbiorcze Szkoły Gminne i szkoła w Stojadłach stała się pełną szkołą ośmioklasową. Wówczas funkcję dyrektora pełniły: Danuta Zagórska (1971-1974) oraz Maria Żmudzka (1974-1984).

Otwarcie szkoły w Stojadłach 1938 rok

Na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych w budynku szkolnym działała również placówka oświatowa dla dorosłych, w której organizowano kursy ogólnokształcące w ramach walki z analfabetyzmem. Budynek szkolny był również miejscem sesji Gromadzkiej Rady Narodowej, posiedzeń jej prezydium, zebrań wiejskich i wyborów.

Przywołując historię szkoły w Stojadłach nie można nie wspomnieć o Fabryce Nakryć Stołowych, która była przez wiele lat zakładem opiekuńczym szkoły, w głównej mierze wspomagającym finansowo i organizacyjnie. W latach 1956 - 1959 w świetlicy Fabryki Nakryć Stołowych mieściło się przedszkole, od 1948 r. funkcjonujące w domu państwa Kuźmów, a od 1959 roku mieszczące się w osobnym budynku. Po trzydziestu sześciu latach budynek przedszkolny przeszedł w użytkowanie szkoły. Prowadzono tam zajęcia dla oddziału przedszkolnego, zerówki oraz klasy pierwszej. Oprócz dwóch izb lekcyjnych, mieściła się tam kuchnia i zaplecze kuchenne, dzięki czemu prowadzono dożywianie w szkole. Przez wiele lat szkoła w Stojadłach była jedyną placówką w Gminie Mińsk Mazowiecki, która serwowała dzieciom pełne obiady. W latach 1984-1990 dyrektorką szkoły była Jadwiga Zawadka. Jak łatwo się domyśleć, warunki do nauki i pracy nie były komfortowe z dzisiejszego punktu widzenia - sale ogrzewane piecami kaflowymi, zajęcia wychowania fizycznego na śliskich korytarzach lub w zwykłych salach lekcyjnych, brak szatni i wysłużone pomoce szkolne. Dla uczniów i pracowników szkoły, którzy po latach wspominali naukę i pracę, warunki te nie stanowiły problemu, gdyż najważniejsza była rodzinna atmosfera, którą wszyscy wspólnie tworzyli. Na szczęście problemy lokalowe już niedługo miały zostać rozwiązane.

W 1990 r. Dyrektorką szkoły została Anna Przybysz, która swoją funkcję pełniła przez dwadzieścia sześć lat. W tym czasie w szkole zaszło wiele zmian, będących nie tylko udogodnieniem dla uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi, ale przede wszystkim koniecznością. Pierwszą zmianą, być może przyziemną, ale jakże istotną, było podłączenie budynków

Budynek szkoły, 1999 rok

szkolnych do sieci wodociągowej. Druga rewolucja nastąpiła rok później - rozpoczęła się era ogrzewania centralnego. Do trzeciej zmiany, która była najważniejszym z dotychczasowych wydarzeń w infrastrukturze szkolnej, doszło w 2003 r., kiedy podpisano umowę z firmą budowlaną na wykonanie nowego budynku szkoły. Wydarzenie to mogło mieć miejsce dzięki staraniu wielu osób, poczynając od ówczesnych władz samorządowych, dyrekcji i pracowników szkoły, ale także, a może przede wszystkim dzięki właścicielom gruntów w Stojadłach, którzy za symboliczną kwotę zgodzili się odsprzedać swoje pola z przeznaczeniem na teren szkolny. Rok później dokonano poświęcenia i wmurowania kamienia węgielnego, a 1 września 2006 r. nowy budynek szkolny został uroczystie otwarty.

Wtedy również utworzono Zespołu Szkół w Stojadłach, któremu rok później nadano imię Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz przekazano sztandar, ufundowany przez mieszkańców Stojadeł oraz sponsorów z okolicznych zakładów. Szkoła w Stojadłach rozpoczęła nowy etap swojego funkcjonowania. Przestronne, jasne korytarze, nowoczesne wyposażone pracownie szkolne, ogromne tereny zielone wokół szkoły - to wszystko sprawiło, że nauka i praca w nowym budynku stała się luksusem. Do pełni szczęścia brakowało jedynie hali sportowej, na którą trzeba było poczekać cztery lata. W 2010r. otwarto salę gimnastyczną, która była (i nadal jest) spełnieniem marzeń nie tylko uczniów i nauczycieli wychowania

Budynek szkoły, 2006 rok

fizycznego, ale również całej społeczności lokalnej, która dzięki temu obiektowi zyskała przestrzeń do obchodzenia różnorodnych uroczystości. Jedną z najważniejszych odbyła się w 2016 roku, kiedy to wspólnota szkolna świętowała stulecie szkoły. Było to przepełnione wspomnieniami i wzruszeniami spotkanie absolwentów, byłych i obecnych pracowników szkoły, władz samorządowych i sprawujących nadzór pedagogiczny, mieszkańców Stojadeł oraz przyjaciół szkoły; spotkanie podsumowujące stuletnią historię, ale także, jak się później okazało, będące pożegnaniem Anny Przybysz z funkcją dyrektora placówki.

Uroczystość 100 - lecia szkoły. Dyrektorka Anna Przybysz

Od 2016 r. dyrektorem szkoły jest niżej podpisany. Jak dzisiaj wygląda nasza szkoła? W budynku szkoły, do której uczęszcza około dwustu uczniów oraz około stu przedszkolaków, a zatrudnionych jest ponad pięćdziesięciu pracowników, znajduje się czternaście bardzo dobrze i nowocześnie wyposażonych sal lekcyjnych, z czego cztery przeznaczone są dla przedszkolaków; sala gimnastyczna i gabinet dentystyczny, gabinet logopedy, pedagoga szkolnego, biblioteka szkolna oraz Gminna Biblioteka Publiczna. Niezmiennie od lat szkoła dysponuje własną kuchnią i stołówką, gdzie z całodziennego wyżywienia korzystają przedszkolaki, a uczniowie szkoły

bardzo chętnie spożywają dwudaniowe obiady. Od kilku lat funkcjonuje radiowęzeł, który obsługiwany jest przez uczniów i dzięki któremu na przerwach słychać muzykę na korytarzach. Każdy uczeń ma w szatni miejsce na swoje ubrania, a dodatkowo każdy z nich ma do dyspozycji szafkę zamykaną na klucz na przybory szkolne. Wokół szkoły znajduje się parking wyłożony kostką oraz dużo terenów zielonych, na których uczniowie wraz z nauczycielami tworzą ogródki warzywne, łąki kwietne, domki dla owadów czy karmniki dla ptaków. Przy przedszkolu znajduje się plac zabaw dla najmłodszych, a przy świetlicy szkolnej, z której licznie korzystają uczniowie, stworzono Otwartą Strefę Aktywności, czyli miejsce rekreacyjno-sportowe. Uczniowie oraz kluby sportowe mają również do dyspozycji pełnowymiarowe boisko sportowe (od kilku lat ogrodzone i zabezpieczone piłkochwytnymi). Warto również wspomnieć, że budynek szkolny w ostatnim czasie przeszedł zmiany proekologiczne - został wyposażony w instalacje fotowoltaiczne oraz zamontowano pompy ciepła.

Szkoła to przede wszystkim ludzie: uczniowie, którzy dumnie reprezentują naszą szkołę nie tylko podczas konkursów i występów, ale również działając wolontarystycznie czy społecznie udzielając się (także na arenie międzynarodowej) na rzecz dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej; nauczyciele i inni pracownicy szkoły, dostrzegający w uczniach partnerów do współdziałania, poświęcający swój wolny czas na pomaganie uczniom i dbający o dobro szkoły, często wykonując prace daleko wykraczające poza ich obowiązki, nieustannie się rozwijający i doksztalający, także poza granicami kraju; rodzice, zrzeszeni w szkolną Radę Rodziców, ale także ci, pozostający w cieniu, będący naszymi sprzymierzeńcami, wyrozumiałymi przyjaciółmi, ale także surowymi krytykami, którzy mobilizują do działań; przyjaciele

szkoły władze gminne, radni gminni, strażacy z OSP w Stojadłach, kluby sportowe, harcerze, mieszkańcy Stojadł z sołtysem na czele zawsze gotowi pomóc, zawsze stojący przy nas, zawsze w nas wierzący.

To jest właśnie współczesny obraz szkoły w Stojadłach, placówki edukacyjnej, która od dziesięcioleci stara się kształtować młodych ludzi najlepiej jak potrafi. Charakteryzuje nas, podobnie jak inne szkoły i przedszkole gminne, rodzinna atmosfera.

Dużą wagę przywiązujemy do relacji międzyludzkich, podmiotowego traktowania wszystkich członków naszej wspólnoty.

Od lat dbamy nie tylko o wykształcenie, ale również o wychowanie młodych ludzi, którzy bardzo często spędzają z nami dwanaście lat życia. Staramy się tworzyć odpowiednie warunki do nauki, ale także stawiać przed dziećmi i młodzieżą wyzwania, które przygotowują do dorosłego życia. Zależy nam na tym, aby szkoła była nie tylko miejscem, gdzie można „pobierać naukę”, ale także „uczyć się życia” - rozwiązywać problemy, wspólnie przeżywać porażki, cieszyć się sukcesami i pomagać sobie, po prostu być częścią Wspólnoty.

Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023

Opracował: Dyrektor Maciej Samulik

Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Zamieniu

Pierwsze niepisane wzmianki o szkole w Zamieniu pochodzą z 1916 r. Według przekazów ustnych p. Rokicki założył prywatną szkołę, która przetrwała do uzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku. Wtedy powstała Szkoła Powszechna w Zamieniu. Nauka obejmowała klasy I - III z dwuletnim nauczaniem w klasie III i odbywała się w prywatnych domach najpierw u Masterza, potem u Andrzeja Króla. Służyły one szkole do 1930 roku. Żaden z tych domów nie zachował się do czasów współczesnych. W latach 20. zadbano o teren pod budowę szkoły. Przeznaczono na ten cel ponad 1 ha ziemi położonej przy trasie kołbielskiej tuż za wsią. Budowę rozpoczęto w 1926 roku ze środków własnych mieszkańców Zamienia, Podrudzia, Maliszewa. Wspólnym wysiłkiem to trudne przedsięwzięcie ukończono w 1930 roku.

Oddano do użytku jedną część szkoły, w której funkcjonowały dwie izby lekcyjne o wymiarach 9x6 m. Pozostałą część szkoły ukończono tuż przed wybuchem II wojny światowej. Gdy zabrakło środków finansowych,

sprzedano 0,20 ha placu przeznaczonego na cele szkoły. Nauka obejmowała klasy I - III. Początkowo uczył w niej jeden nauczyciel. Wspomina się Piechowiczową, Michalskiego, a następnie Bartnickiego. Funkcję kierownika szkoły pełnili kolejno: w latach 1939 - 1945 Józef Wójcik, w latach 1945 - 1949 Jan Chlebicki, w latach 1961 - 1989 Władysław Wójcik. W latach 60. ilość izb lekcyjnych, którymi dysponowała placówka, okazała się niewystarczająca. Liczba dzieci w obwodzie szkolnym gwałtownie wzrosła ze 123 do 287. Znowu można było liczyć na pomoc mieszkańców wsi - Tadeusza Szczęsnego i Heleny Sadowskiej - woźnej szkoły, od których wynajęto dwa mieszkania. To rozwiązanie okazało się tymczasowe i konieczna stała się rozbudowa szkoły. Powołano Komitet Rozbudowy Szkoły, który w krótkim czasie zgromadził potrzebne środki pieniężne i materiały. W 1967 roku rozpoczęto budowę, która została ukończona w 1970 r.

Wartość rozbudowanej szkoły wynosiła 482 tysiące złotych, z czego ponad połowa to wkład mieszkańców.

Do pierwotnego budynku korytarzem dołączono nowo powstałe 3 sale lekcyjne, salę rekreacyjną, pokój nauczycielski i bibliotekę. W 1968 roku rozpoczęto budowę domu nauczyciela - najpierw jeden segment o dwóch mieszkaniach, potem drugi, gdzie powstały 4 mieszkania. W 1978 roku rozpoczęto kapitalny remont całej szkoły. Powstało centralne ogrzewanie i kotłownia, a nad nią jeszcze dwa mieszkania dla nauczycieli. Przy szkole dobudowano wewnętrzne łazienki, studnię głębinową i kolektor ściekowy. Mimo remontów i adaptacji, stary budynek szkoły nie wystarczał potrzebom użytkowników. Kolejni dyrektorzy szkoły: Mirosław Krusiewicz (1989 - 1990) oraz Hanna Kuźnia (1990 - 2003) dostrzegali potrzebę rozbudowy szkoły. 7 lipca 1997 roku zakupiono plac pod rozbudowę. Budowa nowego, okazałego gmachu, wyposażonego w salę gimnastyczną i zaplecze dydaktyczne, rozpoczęła się w 2003 roku i trwała do 1 września 2006 roku, kiedy to ówczesny Wójt Gminy, Sylwester Waław Dąbrowski, dokonał uroczystego otwarcia nowego budynku Zespołu Szkół w Zamieniu. W tym dniu nadano szkole imię Marszałka Józefa Piłsudskiego i przekazano pierwszy w historii sztandar. Budynek do dziś służy dzieciom i mieszkańcom wsi Zamienie, Podrudzie, Maliszew, Grębiszew, Józefów i Kluki. Obecnie znajduje się w nim 5 sal dla oddziałów przedszkolnych, sala informatyczna, w której pierwsze komputery pojawiły się w 2005 roku, 7 sal lekcyjnych dla uczniów klas I - VIII, świetlica szkolna, sale do terapii logopedycznej i pedagogicznej, biblioteka, stołówka i kuchnia. Obecnie szkoła jest nowoczesną placówką niemal w całości wyposażoną w projektory, tablice multimedialne i monitory interaktywne, komputery i tablety, a także liczne pomoce dydaktyczne do nauczania poszczególnych przedmiotów, pozyskane głównie dzięki projektowi „Kreatywna Szkoła w Gminie Mińsk Mazowiecki” oraz programowi MEiN „Laboratoria Przyszłości”. W roku szkolnym 2019/2020, przy pomocy środków Samorządu Województwa Mazowieckiego

Uroczystość rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023

w ramach Mazowieckiego Programu Dofinansowania Pracowni Informatycznych i Językowych, w placówce powstała nowoczesna pracownia językowa. Dzięki funduszom sołeckim przy szkole powstał plac zabaw dla najmłodszych dzieci. Na skutek starań obecnych władz gminy w 2014 roku szkołę wyposażono w nowoczesny kompleks boisk sportowych, do których w 2020 roku dołączono otwartą strefę aktywności dla wszystkich mieszkańców wsi. W roku 2021/2022 do 5 oddziałów przedszkolnych uczęszczało 104 dzieci w wieku przedszkolnym oraz 193 uczniów klas IV - VIII, którzy znaleźli miejsce w 10 oddziałach. Wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną stanowi 34 nauczycieli. Pracownicy administracji i obsługi to sekretarka szkoły, intendent, kucharka oraz pomoc kuchenna, trzy woźne, konserwator oraz cztery pomoce nauczyciela. Dzięki solidnemu przygotowaniu do dalszej kariery, ogromnemu zaangażowaniu nauczycieli i właściwej współpracy z rodzicami oraz organem prowadzącym, placówka wciąż rozwija się, a absolwenci spełniają swoje marzenia, znajdując miejsc w wybranych szkołach średnich.

Opracowała: Dyrektor Ewa Szaniawska-Strzelecka

Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki z siedzibą w Stojadłach

Siedziba biblioteki w Barczącej, 2000 rok

Biblioteka publiczna jest gminną instytucją kultury działającą na terenie gminy Mińsk Mazowiecki. Istnieje od 1 stycznia 1962 r. Jej pierwsza nazwa brzmiała Gromadzka Biblioteka Publiczna Mińsk Mazowiecki Filia w Barczącej. Księgozbiór liczył wówczas 264 woluminy.

W 1963 r. biblioteka przejęła księgozbiór Gromadzkiej Biblioteki Publicznej w Janowie w ilości 673 woluminów, co razem stanowiło 1546 woluminów.

Do 1973 r. bibliotece gminnej podlegały punkty biblioteczne. Było ich: od 4 w 1962 do 15 w 1972 r. W 1973 r. biblioteka zmieniła nazwę na Gminną Bibliotekę Publiczną w Barczącej. Podlegały jej wówczas 3 filie biblioteczne z siedzibą w: Mariance, Stojadłach i Zamieniu.

W 2002 r. biblioteka z Barczącej została przeniesiona do nowego budynku Urzędu Gminy w Mińsku Mazowiec-

kim przy ul. Chełmońskiego 14 i przejęła zbiory ze zlikwidowanych filii.

W 2007 r. została przeniesiona do nowego budynku szkoły podstawowej w Stojadłach i zmieniła nazwę na Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki z siedzibą w Stojadłach.

Kierownicy i dyrektorzy biblioteki:

1962-1987 - Helena Buczek

1987-2020 - Halina Łukasiak

2020/2021 - Urszula Mastalerz

od 2021 - Daria Anita Lisiecka

Obecnie stan księgozbioru i zbiorów specjalnych na dzień 31.12.2021 r. wynosi: 25 681 wol. książek, 51 audiobooków, 36 gier planszowych, 27 tytułów czasopism. Biblioteka dysponuje bogatym księgozbiorem podręcznym, na który składają się książki z różnych dziedzin wiedzy, wydawnictwa informacyjne typu encyklopedie, słowniki, leksykony, poradniki oraz literatura regionalna, a także czasopisma dla dzieci, młodzieży i dorosłych, regionalne i branżowe. W 2022 r. biblioteka pozyskała pakiet książek w języku ukraińskim.

W bibliotece funkcjonuje System Biblioteczny MATEUSZ służący do katalogowania materiałów bibliotecznych, rejestracji wypożyczeń i prowadzenia bazy danych czytelników. System umożliwia zdalną obsługę konta bibliotecznego poprzez katalog online.

Biblioteka organizuje różnorodne formy promocji książki i czytelnictwa, a także działania kulturalne dla dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie całej gminy:

Narodowe czytanie, 2021 rok

Spotkanie czytelnicze, 2022 rok

- lekcje biblioteczne, głośne czytania,
- spotkania autorskie, warsztaty,
- pogadanki, odczyty, akcje czytelnicze,
- konkursy recytatorskie, literackie, plastyczne, historyczne, ekologiczne, fotograficzne,
- spektakle teatralne, koncerty, wystawy,
- wystawki i gazetki z propozycjami czytelniczymi i okolicznościowe.

Biblioteka posiada dla czytelników 13 stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do Internetu. Dysponuje również klawiaturami z ukraińską czcionką. Oferuje dostęp do cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej Academica, która umożliwia zdalne korzystanie ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

Czytelnicy mają również możliwość bezpłatnego korzystania z serwisu Legimi. Usługa pozwala na nieograniczony dostęp do ponad 80 tysięcy e-booków, audiobooków i synchrobooków.

Na uwagę zasługują także działania w sferze edukacji i popularyzacji wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym gminy: gromadzenie i udostępnianie zbiorów historycznych oraz dokumentów życia społecznego, tworzenie warsztatu pracy regionalisty (udostępnianie zasobów bibliotecznych, stanowisk komputerowych i skanera), przygotowywanie opracowań związanych z regionem i lokalną historią, upowszechnianie wiedzy na temat osób zasłużonych dla lokalnej społeczności i miejsc pamięci na terenie gminy.

Czytelnia biblioteczna

Konkurs recytatorski, 2011 rok

Opracowała: Daria A. Lisiecka, dyrektor biblioteki

Świetlica w Barczącej „Przyjazny Zakątek”

Na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. została zorganizowana świetlica, której zadaniem było zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci w czasie pracy zawodowej rodziców. W początkowym okresie warunki lokalowe były trudne. Po latach użytkowania stary budynek wymagał remontu. Z inicjatywy Wójta Antoniego Janusza Piechoskiego i Rady Gminy podjęto decyzję o konieczności rozbudowy świetlicy i w 2014 roku oddano nowy budynek do użytku mieszkańców. Obecnie znajduje się tu kompleks sportowo - oświatowy z boiskiem i świetlicą społeczną o nazwie „Przyjazny Zakątek” dla mieszkańców. Boisko jest wielofunkcyjne i w zależności od dyscypliny może być wykorzystywane do gry w siatkówkę, koszykówkę, piłkę nożną lub ręczną. Na terenie obiektu znajduje się również wiele urządzeń plenerowych do ćwiczeń ruchowych, na których można w sposób bezpieczny rozwijać aktywność fizyczną. W świetlicy odbywają się pozalekcyjne zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Ma tutaj miejsce wiele wydarzeń, takich jak: pikniki rodzinne, gry w szachy, zawody sportowe. Odbywają się również zebrania sołeckie oraz inne spotkania związane z życiem lokalnego społeczeństwa, a także warsztaty edukacyjne i spotkania z ciekawymi osobami. Budynek jest bardzo nowoczesny, wyposażony w pompę ciepła do ogrzewania i klimatyzację. Tutaj również ma swoją siedzibę Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” oraz Koło Gospodyń Wiejskich „Malwa”.

Opracował: Marek Kwiatkowski

Świetlica w Targówce

Program Profilaktyczny świetlicy w Targówce realizowany jest nieprzerwanie od września 2010 roku i obejmuje swoimi zajęciami dzieci i młodzież w wieku od 6 do 18 lat zamieszkującą Gminę Mińsk Mazowiecki. Program zainicjowany został przez ówczesnego Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki Sylwestra Waclawa Dąbrowskiego i kontynuowany jest przez wszystkie kadencje urzędowania obecnego Wójta Gminy Antoniego Janusza Piechoskiego.

Zajęcia Programu Profilaktycznego odbywają się zazwyczaj trzy razy w tygodniu w budynku OSP w Targówce przy ul. Mazowieckiej 39 i są prowadzone przez dwie realizatorki posiadające przygotowanie pedagogiczne i socjoterapeutyczne.

Program Profilaktyczny realizuje następujące cele:

1. Wzrost integracji grupy dzieci uczęszczających na zajęcia dzięki stworzeniu warunków do zaistnienia współpracy, poczucia więzi i wspólnoty.
2. Zwiększenie aktywności fizycznej i poznawczej dzieci.
3. Zwiększenie możliwości zaspokajania potrzeby twórczości i rozwijania talentów.
4. Sprzyjanie odreagowaniu stresów i pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych oraz występujących w relacjach międzyludzkich.
5. Poprawa umiejętności interpersonalnych i intrapsychicznych (dostrzegania i rozumienia siebie, np. swoich uczuć, potrzeb). Wzmacnianie adekwatnego poczucia własnej wartości.
6. Zwiększenie wiedzy tematów obejmujących profilaktykę zachowań ryzykownych.
7. Sprzyjanie aktywnej współpracy z rodzicami pod kątem pomocy w realizacji funkcji wychowawczych oraz potrzeb dzieci.
8. Wzrost pozytywnego odniesienia do wartości społecznie uznawanych (m. in. uczciwość, obowiązkowość, odpowiedzialność za własne postępowanie, zachowanie bezpieczeństwa, patriotyzm, wierność ideałom) oraz kształtowanie postaw proekologicznych.

9. Promocja zdrowego, urozmaiconego odżywiania.

10. Zwiększenie samodzielności poprzez kształtowanie umiejętności przyrządzania posiłków, dbania o porządek i umiejętności konstruktywnego organizowania czasu wolnego od obowiązków.

Zajęcia urzeczywistniają założenia profilaktyki uniwersalnej, jednak liczne aktywności odwołują się także do profilaktyki ukierunkowanej na wywoływanie zmian w jednostce poprzez oddziaływanie na jej stan wiedzy, przekonania, wartości, umiejętności, styl życia, który determinuje skłonność do zachowań problemowych/ryzykownych (np. sięgania w przyszłości po substancje psychoaktywne). Proponowane działania mają także zapobiegać agresywnym zachowaniom wśród dzieci, dopuszczaniu się przez nie przemocy fizycznej i psychicznej, stosowaniu lub podleganiu cyberprzemocy.

W ramach Programu Profilaktycznego w Targówce prowadzone są następujące zajęcia: psychoedukacyjne, socjoterapeutyczne, biblioterapeutyczne, arteterapeutyczne i dramowe; wiele rozmaitych zajęć tematycznych: plastyczno - konstrukcyjnych, kulinarnych, naukowych, teatralnych, sportowych, ekologicznych, kształtujących postawę patriotyczną; realizowane są również wycieczki o charakterze edukacyjnym i rekreacyjnym, na pikniki, wydarzenia kulturalne i warsztaty zewnętrzne odbywające się w instytucjach kultury.

Dzieci mają także czas na swobodną zabawę, oczywiście pod czujnym okiem wychowawczyń. Zaistniałe w czasie grupowej aktywności sytuacje dzieci omawiają z uczestnikami w ramach tzw. „Pogaduszek”. Takie działanie pomaga w rozwijaniu konstruktywnej autorefleksji, wzmacnia internalizację ważnych wartości, wspiera uczestników w kształtowaniu pozytywnych, pożądanych społecznie postaw.

Podczas spotkań prowadzonych w ramach Programu Profilaktycznego w Targówce realizowany jest również rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych program profilaktyczny pt. „Przyjaciele Zippiego”.

Opracowała: Monika Krukowska

Muzeum wsi Stojadła „Drewiczówka”

Początki, założonego przez mieszkańca Stojadeł - Zygmunta Drewicza muzeum, sięgają 2006 r. Wśród eksponatów znajdują się przedmioty wykonane przez właściciela obiektu oraz przekazane przez mieszkańców. Zaprezentowane fotografie, makiety, obrazy i rzeźby, a także elementy wyposażenia gospodarstw domowych świadczą o bogatej w wydarzenia historii tej podmińskiej miejscowości. Jej przeszłość obrazuje między innymi makieta pokazująca jak wyglądały Stojadła w 1955 r.

W „Drewiczówce” zgromadzono eksponaty pochodzące z miejscowej fabryki wyrobów metalowych, figurki przedstawiające mieszkańców ubranych w stroje ludowe, modele kościoła, szopkę bożonarodzeniową, kołowrotek tkacki, instrumenty muzyczne i zabawki wykonane z drewna. Wokół muzeum skupia się grupa mieszkańców zainteresowanych organizowaniem działań prezentujących historię wsi, tworząca stowarzyszenie „Stojadła wczoraj i dziś”. Do najważniejszych celów jego funkcjonowania można zaliczyć: regularne zbieranie i archiwizację zdjęć, dokumentów, map, przedmiotów związanych z historią Stojadeł, aktywizację wszystkich pokoleń w celu utrwalania pamięci o Stojadłach w felietonach, esejach, wspomnieniach, wywiadach i filmach, promowanie lokalnych artystów, rozpowszechnianie historii Stojadeł za pomocą różnorodnych środków przekazu oraz integrację mieszkańców połączoną z edukacją młodego pokolenia.

Jednym z przejawów działalności stowarzyszenia było zorganizowanie Dnia Otwartego Muzeum Wsi w Stojadłach oraz zaprezentowanie placówki w ramach ogólnopolskiej Nocy Muzeów i podczas III Wizyty Studyjnej po ziemi mińskiej w maju 2022 r.

Makieta dworca kolejowego w Mińsku Mazowieckim sprzed II wojny światowej

Opracowała: Daria Lisiecka

Zespół Szkół Specjalnych im. Janiny Porazińskiej w Ignacowie

Na terenie gminy mieści się też Zespół Szkół Specjalnych w Ignacowie prowadzony przez Starostę Powiatu Mińskiego. Zespół Szkół Specjalnych im. Janiny Porazińskiej mieści się obecnie w pięknym dwupiętrowym budynku z pełnowymiarową salą gimnastyczną i wieloma gabinetami specjalistycznymi. Jednak historia szkoły sięga starego drewnianego budynku, w którym działalność oświatowa odbywała się od roku 1900.

Historia szkolnictwa specjalnego w Ignacowie rozpoczęła się w 1961r, gdy Kuratorium Warszawskiego Okręgu Szkolnego wydało orzeczenie w sprawie organizacji szkoły. Kierownictwo objęli Bronisław i Janina Czernieccy. Szkoła otrzymała drewniany parterowy budynek, własność Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Świętego Wincentego a Paulo.

W 1964 roku kierownictwo szkoły objął Piotr Miłkowski. Za jego kadencji, w 1967 r., placówka stała się jedną z pierwszych w Polsce przeznaczonych dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym - tzw. „Szkoła Życia”.

W roku 1972 dyrektorem została Stanisława Gujska. W roku szkolnym 1976/1977 liczba klas wzrosła do ośmiu. Stale powiększało się także grono pedagogiczne, zyskując nowych, znakomicie wykształconych nauczycieli. W kolejnych latach funkcję dyrektora powierzano Bogumile Perzyk, Stanisławie Gujskiej, Halinie Rokickiej oraz Mieczysławowi Gańce.

Ze względu na zły stan techniczny starego budynku w Ignacowie, wiosną 1981 r. Kuratorium Oświaty i Wychowania w Siedlcach podjęło decyzję o przeniesieniu nauki w roku szkolnym 1981/1982 do baraku przy szkole podstawowej w Janowie.

Po ponad 5 latach budowy, 5 maja 1987 roku, oddano do użytku nowy, murowany, dwupiętrowy budynek z nowoczesnymi pracowniami (m.in.: pracownią gospodarstwa domowego, drewna i metalu), gabinetami rehabilitacyjnymi i gabinetem logopedycznym.

We wrześniu 1999 r. uchwałą Rady Powiatu Mińskiego, placówka została przemianowana na Zespół Szkół Specjalnych. Stała się szkołą koedukacyjną, składającą się z 6 letniej szkoły podstawowej i 3 letniego gimnazjum. Powstały wówczas w placówce zespół rewalidacyjno - wychowawczy otoczył opieką również dzieci z głębokim upośledzeniem umysłowym.

W 2001 r. szkoła otrzymała imię Janiny Porazińskiej. Z okazji nadania imienia szkole ufundowany został sztandar, na którym widnieje motto: „Dzieciom Serce, Przyjaźń, Radość, Miłość”.

Podczas uroczystej części artystycznej po raz pierwszy mury placówki rozbrzmiały wykonanym przez uczniów hymnem szkoły, do którego słowa napisała emerytowana nauczycielka i była dyrektor - Stanisława Gujska, zaś muzykę skomponował nauczyciel - Witold Jarzębski.

Początek XXI wieku to czas intensywnych zmian w Ignacowie. W 2002 r. została utworzona Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna o 2 - letnim toku nauczania, przekształcona w roku 2004 w 3 - letnią Szkołę Przystosabiającą do Pracy. Wkrótce potem, dzięki trwającym nieustannie pracom modernizacyjnym, oddano do użytku pracownię komputerową, siłownię, gabinety logopedyczne i gabinet hydroterapii. Dzięki staraniom władz samorządowych, dyrekcji szkoły, pedagogów oraz aktywnie działającego przy szkole Stowarzyszenia „Dzieciom Radość” powstają wciąż nowe, wspierające proces edukacji i rewalidacji pomieszczenia i gabinety. W roku 2006 szkoła wzbogaciła się o niezwykle atrakcyjne dla uczniów dwie sale doświadczania świata oraz salę integracji sensorycznej. Wychodząc naprzeciw potrzebom dzieci niepełnosprawnych, zwłaszcza tych poruszających się na wózkach, w roku 2007 wyremontowano i przystosowano do ich potrzeb toalety oraz zainstalowano windę, aby bez przeszkód mogli korzystać ze wszystkich gabinetów specjalistycznych w szkole.

W roku 2011 rozpoczęła się w Ignacowie największa wówczas inwestycja budowlana w powiecie mińskim - budowa nowych obiektów szkolnych, w tym sali gimnastycznej, sali gimnastyki korekcyjnej i kompleksu boisk sportowych - zakończona i oddana do użytku we wrześniu 2013 roku. Uczniowie zyskali 10 sal lekcyjnych, bibliotekę, świetlicę, szatnię, stołówkę, windę i przestronne korytarze. W połączeniu z istniejącą wcześniej szkołą powstał nowoczesny kompleks edukacyjny na miarę XXI wieku.

Z dniem 1 września 2013 r. w strukturę Zespołu Szkół zostały włączone szkoła podstawowa i gimnazjum funkcjo-

nujące wcześniej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Mińsku Mazowieckim, w którym uczyły się dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Stanowisko dyrektora połączonych placówek powierzono Janinie Brzeszkiewicz, natomiast obowiązki wicedyrektorów objęły Jadwiga Goźlińska i Maria Ostaszewska. W roku 2014, w odpowiedzi na potrzeby rodziców i ich niepełnosprawnych dzieci, powstało przedszkole. W dwóch oddziałach małuchy z niepełnosprawnością intelektualną, porażeniem mózgowym, autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi spędzają aktywnie czas na nauce i zaba-

wie, korzystają z różnych form wsparcia oraz zajęć specjalistycznych.

Dzięki środkom z PFRON i Urzędu Marszałkowskiego szkoła jest dzisiaj w użytkowaniu autobusu 17 osobowego, powstała siłownia zewnętrzna ze stanowiskami dla dzieci i dorosłych, z której mogą korzystać zarówno uczniowie jak i okoliczni mieszkańcy.

W 2019 r. funkcję dyrektora objął Paweł Antosiewicz, dotychczasowy nauczyciel wychowania fizycznego. Obecnie w szkole uczy się 180 uczniów od 3 do 25 roku życia, pracuje 77 nauczycieli oraz 35 osób administracji i obsługi.

Opracował: Dyrektor Paweł Antosiewicz

Kluby sportowe

Z inicjatywy mieszkańców powstawały różnego rodzaju kluby sportowe wspierane przez Samorząd Gminy. Niektóre funkcjonują do dzisiaj, inne, jak na przykład: Iskra-Stojadła, LZS Burza-Janów, LZS Herkules-Nowe Osiny, LZS Królewiec, nie były w stanie przetrwać próby czasu.

W szkołach, oprócz zajęć wychowania fizycznego, organizowane są przez nauczycieli Uczniowskie Kluby Sportowe lub inne dodatkowe zajęcia. Dzieci i młodzież aktywnie też korzystają z możliwości rozwoju fizycznego, uczestnicząc w zajęciach organizowanych przez kluby sportowe z terenu miasta Mińsk Mazowiecki.

Obecnie działające kluby sportowe zrzeszają dzieci, młodzież oraz dorosłych, chętnych do aktywnego spędzania czasu.

Stowarzyszenie „Świt Barcząca”

22 maja 2022 rok

Klub Świt Barcząca powstał w 2009 roku w Budach Barcząckich. Inicjatorem powstania klubu był Paweł Rybacki. Stadion, na którym odbywają się treningi oraz rozgrywane są mecze, mieści się w miejscowości Zakole Wiktorowo. Początkowo klub był męską drużyną piłki nożnej, która występowała w ligach B i A klasy. Będąc drużyną męską, klub posiadał także drużyny młodzieżowe. Taki stan rzeczy utrzymywał się do roku 2020. Na wiosnę sezonu 2020/2021 seniorska drużyna nie wystartowała w rozgrywkach. I wtedy zaczęły ważyć się losy zespołu. Drużyna męska chyliła się ku rozpadowi i zastanawiano się nad zamknięciem klubu.

Na jesieni 2021 roku klub przejęli: Katarzyna Liwanowska (wcześniej trenerka w GKS Tygrys Huta Mińska oraz UKS Pionier Biała Podlaska - dawniej AZS

PSW) i Marek Kalinowski trener m. in. Orliki Jeruzal, GKS Tygrys Huta Mińska oraz UKS Pionier Biała Podlaska (dawniej AZS PSW). Po 3 latach pracy w Białej Podlaskiej postanowili wrócić do Mińska Mazowieckiego i tutaj spróbować gry w seniorskiej piłce kobiet. Zawodniczek szukać nie musieli, gdyż większa część trenująca w Pionierze pochodziła właśnie z Mińska. Do zawodniczek powracających z białskiego klubu dołączyły piłkarki, które kiedyś występowały w drużynie Huty Mińskiej. W ten sposób przedstawiciele klubu postanowili zgłosić 20 zawodniczek do gry w IV lidze kobiet w sezonie 2021/2022.

Zespół jest dość młodą drużyną, grającą w seniorskiej lidze na Mazowszu. Najmłodsze zawodniczki mają 14 lat, najstarsze 23.

W pierwszym sezonie drużyna Świtu zajęła zaskakująco wysokie miejsce w tabeli. Na 12 drużyn, niekiedy bardzo doświadczonych, zajęła 4 miejsce. Lepszymi zespołami w inauguracyjnym sezonie okazały się jedynie Legia Warszawa, Polonia Warszawa oraz Brix Pułtusk. Dużą zasługą tak wysokiego miejsca była gra Oliwii Związek. Atakująca zdobyła 31 bramek i to pozwoliło jej na zdobycie statuetki królowej strzelczyń oraz najlepszej zawodniczki IV ligi. Zdobyła też Mistrzostwo Polski u15 z Mazowiecką Kadrami Wojewódzką w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży.

Tak dobra dyspozycja zaowocowała transferem do ekstrakligowego Śląska Wrocław. Jej strata dla drużyny oczywiście była ogromna, jednak klubowi udało się pozyskać równie perspektywiczną zawodniczkę - Zuzannę Michalską, która swój talent szlifowała w młodzieżowych drużynach Pogoni Siedlce.

Obecny sezon 2022/23 zweryfikuje pozycję naszej młodej drużyny. Niektóre drużyny mocno się wzmocniły,

Mecz z Grodziskiem Mazowieckim, 27.09.2022 rok

jednak my nie zamierzamy się przyglądać. Drużyna niesiona wynikami z zeszłego sezonu jest zdecydowana walczyć o najwyższe cele.

Obóz wyjazdowy - Elk, 13-19 sierpnia 2022 rok

Opracowała: Katarzyna Liwanowska

Gminny Klub Sportowy „TYGRYS” Huta Mińska

W 1958 roku w Hucie Mińskiej powstał Ludowy Klub Sportowy „TYGRYS”. Początkowo drużyna działała nieformalnie, rozgrywając mecze towarzyskie z drużynami z okolicznych miejscowości powiatu mińskiego. Działalność zespołu piłkarskiego w środowisku wiejskim była jednak dużo trudniejsza niż w miastach. Wiejscy działacze sportowi nie mieli należytego wsparcia merytorycznego, brakowało sprzętu sportowego, a nawet oficjalnego miejsca do organizowania meczów. Grano zatem na łąkach, a lokalizacja prowizorycznych boisk była często zmieniana. Mecze były rozgrywane na boisku, które członkowie drużyny budowali sami, własnymi siłami. Miejszem pierwszego boiska „TYGRYSÓW” był teren, na którym znajduje się od 1960 roku Szkoła Podstawowa im. Karola Wojtyły. Następnie Klub przeniósł boisko na teren należący obecnie do Parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hucie Mińskiej, żeby od początku lat siedemdziesiątych zadomowić się na dobre przy ulicy Szkolnej 4.

Z biegiem czasu Drużyna piłkarska zaczęła brać udział w organizowanych w okolicy turniejach, zgłosiła się do najniższej klasy rozgrywek związkowych w Okręgowym Związku Piłki Nożnej. Grono założycieli Klubu stanowili: Stanisław Nalazek - pierwszy prezes klubu, a zarazem trener i kapitan drużyny oraz zawodnicy: Zbigniew Wąski (Cielechowizna), Edward Gajewski (Cielechowizna), Marian Rosochacki (Huta Mińska), Zygmunt Szopa (Huta Mińska), Miron Szuba (Chochół), Jerzy Żeberek (Chochół), grupa zawodników z Gliniaku - bramkarz Jan Kubicki, Eugeniusz Kubicki, Marek Stosio, Kazimierz Stosio, Ryszard Nalazek, Mieczysław Ignaciuk, a także Waław Patoleta (Huta Mińska), Andrzej Patoleta grający na pozycji bramkarza (Huta Mińska), Tadeusz Sokołowski (Stojadła) i Tadeusz Grzywanowski (Chochół). W tym czasie „TYGRYS” rywalizował z zespołami z: Węgrowa, Sokołowa, Garwolina, Dębego Wielkiego, Barczącej, Mrozów, Kałuszyna, Stojadła, Anieliny, czy też z Grodziszczy. Po pewnym czasie z jednosekcyjnego klubu piłkarskiego „Tygrys” przekształca się on w klub dwusekcyjny. Do pierwszej sekcji, jaką była sekcja piłki nożnej, dołączyła sekcja bokserska.

Zawody sportowe klubu, 30.04.2000 rok

Drużyna piłkarska reprezentująca początkowo Ludowy Klub Sportowy, a następnie Ludowy Zespół Sportowy „TYGRYS” Huta Mińska nie osiągała spektakularnych sukcesów. Szczytem ich możliwości w tym czasie był udział w rozgrywkach ligowych na czwartym poziomie. Kilku piłkarzom udało się jednak spełnić sportowe marzenia i zagrać w najwyższych klasach rozgrywkowych, wśród tych sportowców byli wychowankowie Klubu Marek Czyżkowski i Robert Krusiewicz. Jak widać, na terenie gminy mińskiej nie brakowało piłkarskich talentów na skalę ogólnopolską.

Nie wszystkim drużynom udawało się utrzymać poziom ligowy i po kilku sezonach wycofywano je z rozgrywek. Najczęstszym powodem były kłopoty finansowe oraz organizacyjne. Mimo wielu trudności LZS w Hucie Mińskiej przetrwał trudne początkowe lata. Na terenie powiatu mińskiego w 1973 roku utworzono Gminę Mińsk Mazowiecki, w której ogniwa LZS skupione były w gminnym zrzeszeniu LZS. Klub LZS „TYGRYS” oparty był na działalności społecznej wielu osób. Często byli to działacze, którzy swoje funkcje sprawowali po kilkanaście, a w wielu przypadkach nawet po kilkadziesiąt lat.

W przypadku Klubu z Huty Mińskiej tymi społecznikami byli: Stanisław Nalazek - założyciel i pomysłodawca Klubu, Leszek Mucha, Jacek Jankowski, Sławomir Pędowski, Grzegorz Szuba, Mariusz Szuba, Waław Patoleta, Dariusz Patoleta, Andrzej Krusiewicz, Tadeusz Górski i wielu innych.

W Polsce po 1989 roku LZS „TYGRYS” Huta Mińska też nie miał łatwo, był przecież reliktem przeszłości, którą wielu chciało wymazać z kart historii. Klub musiał przystosować swoje struktury i program do nowych warunków. W tym czasie „TYGRYS” stał się Gminnym Klubem Sportowym o statusie Stowarzyszenia. Koła sportowe mogły uzyskać osobowość prawną, tym samym stwarzając sobie możliwość pozyskiwania dotacji na działalność statutową.

W okresie ostatnich dwudziestu kilku lat ogromną rolę w budowaniu pozycji Klubu odegrały Zarządy powołane już w XXI wieku. W których skład wchodziły następujące osoby: Artur Wociał, Adam Szuba, Jacek Górski, Bogdan Dróżdź, Tomasz Kurowski, Grzegorz Szuba, Marek Ostrowski i Andrzej Obłóza. Należy tu podkreślić wielkie zasługi Prezesa Artura Wociała, który wspierał i wspiera rozwój Klubu.

W XXI wieku, nie tylko na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki, piłka nożna stała się popularna również wśród kobiet. W okresie po 2010 roku z sukcesami w rozgrywkach centralnych III Ligi działała sekcja żeńska piłki nożnej.

Do największych sukcesów Klubu i drużyn piłkarskich spod znaku „TYGRYSA” należały awanse do czwartego poziomu rozgrywek, nazywanego w różnych okresach czwartą ligą, ligą okręgową lub klasą makroregionalną. Aktualnie Klub GKS „TYGRYS” Huta Mińska to dru-

żyna piłkarska seniorów oraz akademie piłki nożnej. Akademia to otwarty projekt dla dzieci z terenu gminy i powiatu, z którego Klub jest bardzo dumny. Członkami akademii są dziewczynki i chłopcy. Drużyny akademii biorą udział w rozgrywkach podzielonych na 10 kategorii wiekowych, grając na terenie powiatu, województwa i nie tylko. Drużyny juniorskie rozgrywają w sumie ponad 300 meczów w sezonie.

Zawodnicy rywalizują z innymi drużynami w ramach turniejów letnich i zimowych, zarówno na boiskach jak i halach sportowych. W trakcie ostatniego roku liczba dzieci, które trenują w Klubie zwiększyła się ponad dwukrotnie. Kiedy w sierpniu 2021 roku Klub podjął się zadania budowy akademii, szkołka liczyła około 80 uczestników. Na początku sezonu 2022/23 akademia to ponad 200 młodych zawodników i zawodniczek z terenu naszej gminy. Od kwietnia 2022 roku Zarząd Klubu tworzą: Jacek Struk, Krzysztof Zwierz, Daniel Kuć, Adam Szuba, Jacek Górski. Koordynatorem Akademii jest Dominik Jarzębski, a trenerem pierwszej drużyny Sergiusz Wiechowski.

Po wielu latach Klub doczekał się budowy nowego budynku klubowego z funduszy Urzędu Marszałkowskiego województwa mazowieckiego i środków Gminy Mińsk Mazowiecki oraz budowy oświetlenia płyty głównej boiska przy ulicy Szkolnej 4.

Opracował: Krzysztof Zwierz

„DRAGON” w Nowych Osinach

Klub piłkarski został założony w 2014 r., natomiast swoją działalność sportową rozpoczął w 2015 r. Założycielami zespołu, jak i trzonem drużyny, byli mieszkańcy Osin i pobliskich miejscowości. Obecnie klub liczy około 30 członków, mieszkańców całej gminy Mińsk Mazowiecki. Początkowo klub brał udział w rozgrywkach Ludowego Zespołu Sportowego - zawodach, w których grają drużyny niezrzeszone w Mazowieckim Związku Piłki Nożnej. Niestety, boisko w Nowych Osinach nie spełnia jeszcze wymogów licencyjnych, które są niezbędne do startu w tych rozgrywkach, dlatego od 2018 roku postanowiliśmy przeprowadzić modernizację boiska. Pomimo wielu przeszkód infrastrukturalnych, klub dwukrotnie wygrał rozgrywki LZS. Większość zawodów niestety rozgrywaliśmy na wyjazdach lub innych boiskach gminnych. Klub dodatkowo organizuje pikniki rodzinne,

na których zachęca wszystkich sympatyków do brania udziału w zawodach sportowych. Mamy nadzieję, że nasza działalność jest zauważalna wśród mieszkańców gminy. Oczywiście zapraszamy do dołączenia do klubu, bo wierzymy, że liczy się przede wszystkim dobra zabawa.

Boiska treningowe klubu „Dragon” w Nowych Osinach

Opracował: Michał Główka

Gminny sport w latach 90.

Boisko „Tygrysa”, Huta Mińska

23. Baza Lotnictwa Taktycznego im. ppłk. pilota Jana Zumbacha

Historia Gminy Mińsk Mazowiecki nierozdzielnie związana jest z działalnością lotniska w Janowie, na którym od 1956 roku bazował 1 Pułk Lotnictwa Myśliwskiego „Warszawa”. Powstał on 20 sierpnia 1943 roku na lotnisku Grigoriewskoje (ZSRR). 7 maja 1945 roku piloci pułku wykonali ostatni lot bojowy w II wojnie światowej. Po czasowych pobytach na lotniskach w Bydgoszczy, Modlinie, Bemowie (Warszawa) - pułk został przeniesiony do Janowa.

W latach 60. dostarczono pierwsze w Polsce samoloty MiG-21. Bardzo szybko piloci 1 PLM „Warszawa” wyszkolili się na tych nowoczesnych, jak na tamte czasy, naddźwiękowych maszynach.

W okresie istnienia 1 PLM „Warszawa” był swoistą wizytówką polskiego lotnictwa.

Kolejne pokolenia pilotów i techników wkraczające w pułkową rzeczywistość, wykazywały się mistrzostwem w zawodzie i prawdziwym kunsztem pilotażu.

W 1989 roku pułk przebroił się na najnowocześniejsze samoloty MiG-29. Piloci pułku w rekordowym czasie i jak zwykle po mistrzowsku opanowali technikę latania na nowym sprzęcie.

1 stycznia 2001 roku rozkazem Dowódcy Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej 1 PLM „Warszawa” uległ rozformowaniu, a w jego miejsce powstały dwie nowo sformowane jednostki - 23 Baza Lotnicza oraz 1 Eskadra Lotnictwa Taktycznego.

Kolejna restrukturyzacja w Siłach Powietrznych sprawiła, że 28 maja 2010 r. powstała 23 Baza Lotnictwa Taktycznego, która kultywuje tradycje zasłużonych historycznych jednostek lotniczych Wojska Polskiego. W tym gronie znalazły się:

- 7. Eskadra Myśliwska im. Tadeusza Kościuszki
- 19. Eskadra Myśliwska
- 111. i 113. Eskadry Myśliwskie
- 1. Pułk Lotniczy
- 145. Dywizjon Myśliwski „Warszawski”
- 303. Dywizjon Myśliwski „Warszawski” im. Tadeusza Kościuszki
- 316. Dywizjon Myśliwski „Warszawski”
- 1. Pułk Lotnictwa Myśliwskiego „Warszawa”

Łączymy tradycje wszystkich pokoleń lotników, którzy tworzyli chlubną historię naszej jednostki, tradycje braterstwa broni z zagranicznymi lotnikami. 23. Baza Lotnictwa Taktycznego jest zlokalizowana na wschód od Mińska Mazowieckiego i podlega pod 1. Skrzydło Lotnictwa Taktycznego z dowództwem w Świdwinie.

Baza wyposażona jest w myśliwce MiG-29, które tworzą siłę bojową polskiego lotnictwa wojskowego. Maszyny sprawdziły się podczas wielu krajowych i międzynarodowych ćwiczeń. Nasze myśliwce z dumą reprezentują Polskie Siły Powietrzne prezentując doskonałe moż-

Zdjęcia samolotów: Mirosław Mróz

liwości manewrowe w trakcie krajowych i zagranicznych pokazów lotniczych.

W czasie pokoju baza odpowiedzialna jest za ochronę powietrznych granic Polski, a także pełnienie dyżuru bojowego w ramach systemu ochrony NATO Integrated Air Defense System. Dodatkowo zabezpiecza pod względem logistycznym loty i przeloty wojskowych statków powietrznych oraz loty w ramach misji lotniczych.

Nasze MiG-i 29 pełnią również dyżury bojowe w ramach natowskiej misji Baltic Air Policing, która trwa nieprzerwanie od 2004 roku. Głównym zadaniem naszych lotników było nadzorowanie przestrzeni powietrznej nad krajami bałtyckimi.

Historia MiG-ów 29 powoli dobiega końca na lotnisku w Janowie, a 23 Baza Lotnictwa Taktycznego rozpoczyna przygotowania do eksploatacji nowoczesnych samolotów z Korei Południowej FA-50. Nowe samoloty

zapewnią bezpieczeństwo, szczególnie wschodnich granic kraju, i spowodują, że lotnictwo bojowe pozostanie na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki na kolejne kilkadziesiąt lat.

Corocznie 23 Baza Lotnictwa Taktycznego obchodzi swoje święto. Z tej okazji od wielu już lat odbywają się pokazy lotnicze, w których uczestniczą osoby cywilne.

Uroczystość ta cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród społeczeństwa, gdyż organizatorzy zapewniają wiele atrakcji. Nie tylko można podziwiać loty i akrobacje samolotów, skoki spadochronowe, ale również można odbyć lot widokowy. Atrakcją jest też poznanie z bliska sprzętu wojskowego. Można wejść do wozów bojowych czy też samolotów, żeby zasiąść w kabinie pilota. Warto też sprawdzić, jak trzyma się w rękach prawdziwy karabin. Na terenie jednostki jest wiele wystaw oraz kiermaszów.

Piknik z okazji Święta 23 Bazy Lotnictwa Taktycznego, 14 maja 2014 rok. Foto archiwum UG

Opracował: zastępca dowódcy Grupy Obsługi Technicznej, rzecznik prasowy 23 BLT - ppłk Marcin Boruta

Ochotnicze Straże Pożarne

Gminy Mińsk Mazowiecki

Jako pierwsza w Gminie Mińsk Mazowiecki powstała OSP w Stojadłach (1920 r.), a następnie w Brzózem, Starej Niedziałce, Janowie, Zamieniu, Królewcu, Dłużcu (1999 r.).

Powstały też jednostki w Anielinie, Karolinie i Targówce, które już zakończyły swoją działalność.

OSP funkcjonują w oparciu o przepisy Ustawy o Ochotniczych Strażach Pożarnych z dnia 17 grudnia 2021 r., ustawy Prawo o Stowarzyszeniach, ustawy o ochronie przeciwpożarowej, a ich szczegółowe zadania i organizację określają statuty. Nasi druhowie swoją codzienną

postawą udowadniają ponadprzeciętne zaangażowanie i bezinteresowność, chęć niesienia pomocy poszkodowanym oraz gotowość do narażania własnego zdrowia i życia dla dobra mieszkańców.

Nasze jednostki należą do Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Prezesem Oddziału Miejsko - Gminnego Związku OSP RP jest Sławomir Barankiewicz. Związek koordynuje działania jednostek w zakresie inwestycji, organizacji uroczystości i zawodów. Każda jednostka ma 2 przedstawicieli reprezentujących ją w strukturach związku.

X Zjazd Miejsko-Gminny

Stojadła, 09.04.2011r.

OSP Brzóze

Adres:

Brzóze, ul. Strażacka 2
05-300 Mińsk Mazowiecki
Rok założenia - 1929, wznowienie działalności - 1961

Liczba druhow - 55

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza:
dziewczęca - 7, chłopięca - 6

Członkowie honorowi: Mieczysław Bakuła,
Sylwester Gniado, Stanisław Książek.

Zarząd:

Prezes - Patryk Pyza
Wiceprezes - Sebastian Bartosz Lipiński
Naczelnik - Jarosław Kulma
Zastępca naczelnika - Michał Tomasz Gańko
Sekretarz - Kamil Piotr Rozbicki
Skarbnik - Edward Tomasz Zagańczyk
Gospodarz - Daniel Gańko

Straż pożarną w Brzózem powołano 5 marca 1929 r. Skład pierwszego zarządu tworzyli: prezes Jan Majszyk, naczelnik Bolesław Kuźma, sekretarz Stanisław Bąk, skarbnik Franciszek Komorzycki i gospodarz Bronisław Bakuła. Liczba wszystkich członków wynosiła 26 druhow. Oprócz walki z pożarami straż urządzała również zabawy taneczne i amatorskie przedstawienia teatralne dla mieszkańców wsi.

W 1939 r. z powodu wybuchu II wojny światowej jednostka musiała zawiesić działalność, wznowiając ją w 1961 r., kiedy odbyło się ponowne zebranie organizacyjne. Zapisano się wówczas 21 osób oraz wybrano zarząd OSP. Prezesem został Józef Jastrzębski, naczelnikiem - Bolesław Kulma. Podpisanie statutu i rejestracja odbyła się 18 czerwca 1962 r.

W 1964 r. zakupiono pierwszą motopompę typu M 400 i zbudowano zbiornik przeciwpożarowy, co umożliwiło wyjazdy na gaszenie pożarów pojazdem konnym. Dotychczas OSP mieściła się w prowizorycznej drewnianej szopie. 30 listopada 1967 r. nowa remiza została oddana do użytku.

Za dobrą organizację tej inwestycji Powiatowa Komenda Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim bezpłatnie przekazała OSP samochód marki Żuk i od tej pory jednostka była już jednostką zmotoryzowaną typu S. W listopadzie 1968 r. na stan jednostki wprowadzono używany samochód marki Star 26 GBAM przekazany przez Fabrykę Wyrobów Metalowych w Stojądłach. Rok później został on przerobiony na beczkowóz. Żuk został wtedy przekazany do OSP w Sołkach. Nabycie wozu bojowego musiało spowodować rozbudowę remizy, do której przystąpiono we wrześniu 1970 r. Po dwóch latach, 18 października 1972 r. nastąpiło otwarcie zmodernizowanej remizy połączone z wręczeniem sztandaru ufundowanego przez miejscowe społeczeństwo.

W 1982 r. jednostka była zaliczona do straży typu S1 i liczyła 30 członków. Od 3 lipca 1992 r. do eksploatacji w OSP włączono kolejny samochód pożarniczy Star 244 GBA2,5/16. Decyzją Komendanta Głównego PSP z 18 kwietnia 1997 r. OSP w Brzózem została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Od grudnia 2004 r. w posiadaniu jednostki jest samochód gaśniczy GBA na podwoziu Mercedesa, który posiada napęd 4x4, armaturę wodno-pianową oraz dwa szybkie natarcia o długości po 60 metrów każdy.

W latach 2009-2015 przeprowadzono remont remizy i części garażowej. Na terenie przyległym wykonano plac rekreacyjny dla mieszkańców. Dokonano też konserwacji wozu bojowego, uzupełniono sprzęt i wyposażenie.

Jednostka OSP Brzózé z racji włączenia do KSRG wyjeżdża do zdarzeń na terenie całego powiatu mińskiego. W latach 2009-2015 OSP w Brzózem była 13. najczęściej wyjeżdżającą do zdarzeń jednostką.

W latach 2009-2014 OSP w Brzózem brała udział w wielu ćwiczeniach powiatowych z zakresu obronności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego. Druhowie brali też udział w wielu szkoleniach przeprowadzanych

przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim.

Władze OSP Brzózé podjęły w 2009 r. inicjatywę przywrócenia prowadzenia kroniki strażackiej, w celu upamiętniania najważniejszych wydarzeń jednostki. Ponadto w 2014 r. w ramach prezentacji członków OSP Brzózé zostało wykonane tablo oraz album OSP z pamiątkowymi zdjęciami.

Chcąc zachęcić młodzież do aktywności fizycznej, zarząd OSP organizuje raz w roku turniej w tenisa stołowego oraz wynajmuje sale gimnastyczną w Szkole Podstawowej w Brzózem do gry w piłkę halową, siatkową i koszykówkę.

Od 2013 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Brzózem organizuje corocznie Młodzieżowy Turniej Wiedzy o Pożarnictwie dla swoich druhów MDP. Wyszukoleni członkowie jednostki prowadzą również profilaktyczne pogadanki na temat ochrony przeciwpożarowej.

Troską straży jest wychowanie młodzieży. W październiku 2010 r. utworzono dwie Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze dla chłopców oraz w sierpniu 2014 r. dla dziewcząt.

Efektom tego są między innymi liczne osiągnięcia w młodzieżowych zawodach sportowo-pożarniczych:

I miejsce w V powiatowych zawodach MDP w klasyfikacji dziewcząt (2014), I miejsce w V powiatowych zawodach MDP w ćwiczeniu bojowym w klasyfikacji dziewcząt (2014), I miejsce w V powiatowych zawodach MDP w ćwiczeniu bojowym w klasyfikacji chłopców (2014), I miejsce w zawodach gminnych młodzieżowych (2012, 2013, 2015).

Również seniorzy odnosili sukcesy w zawodach, zdobywając pierwsze miejsce w zawodach sportowo-pożarniczych na szczeblu gminnym w 2009 r. Natomiast na szczeblu powiatowym druhowie zajęli pierwsze miejsce w 2005 r., czym zapewnili sobie udział w zawodach wojewódzkich w Wyszkowie w 2006 r.

Zarząd OSP 9 listopada 2018 roku pozyskał fabrycznie nowy samochód pożarniczy marki MAN TGM 13,290 4x4BL.

Wóz bojowy ma zbiornik wody o pojemności 3500 litrów oraz zbiornik na środek pianotwórczy o pojemności 350 litrów. Samochód jest fabrycznie wyposażony we wciągarkę niezbędną do wielu akcji ratowniczych.

Druhowie OSP Brzózce aktywnie biorą udział w organizacji i zabezpieczeniu uroczystości gminnych, powiatowych i kościelnych.

OSP Dłużka

Adres:

Dłużka 100
05-300 Mińsk Mazowiecki

Rok założenia - 1999

Liczba druhow - 20

Zarząd:

Prezes - Mariusz Wiktorowicz
Wiceprezes - Marcin Przysowa
Naczelnik - Bartłomiej Sado
Zastępca naczelnika - Piotr Kaszewski
Sekretarz - Radosław Glinka
Skarbnik - Rafał Antosiewicz
Gospodarz - Maciej Rogala

OSP w Dłużce należy do jednej z najmłodszych straży na terenie powiatu mińskiego. Została utworzona w styczniu 1999 r. z inicjatywy Krzysztofa Lewandowskiego, Romana Rawskiego, Tadeusza Przysowy i Czesława Gągola.

Oprócz uzupełniania sprzętu strażackiego, głównym celem władz było wybudowanie remizy na placu pozyskanym dzięki życzliwości rodziny Rawskich, która zgodziła się na przekazanie części swoich gruntów. Dzięki własnym i pozyskanym od różnych podmiotów środkom i materiałom budowlanym, cel ten udało się

szybko zrealizować. Prace przy budowie remizy strażackiej prowadzono głównie w czynie społecznym. Zaangażowanie mieszkańców Dłuzki przyniosło oczekiwany efekt w postaci nowoczesnej strażnicy. Pierwszy sprzęt przeciwpożarowy pozyskano od OSP z terenu gminy Mińsk Mazowiecki i Państwowej Straży Pożarnej. Były to między innymi: syrena alarmowa, motopompa PO-3, węże i, co najważniejsze, samochód Żuk (od OSP Niedziałka). Od 2007 roku na wyposażeniu jednostki znajduje się średni samochód ratowniczo-gaśniczy Magirus-Deutz FM 170 D 11, który został

zakupiony ze środków Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

W międzyczasie uzupełniany był też nowy sprzęt, w tym motopompa PO-5, motopompa Niagara, pompa szlamowa, piła do cięcia betonu i drzewa, agregat prądowłóczy itp. Obecnie straż może sprawnie wywiązywać się ze swoich zadań i skutecznie prowadzić akcje ratowniczo-gaśnicze. Dłuzka jednostka aktywnie uczestniczy w zawodach sportowo-pożarniczych oraz w uroczystościach państwowych, samorządowych i kościelnych.

OSP Janów

Adres:

Janów, ul. Strażacka 5
05-300 Mińsk Mazowiecki
Rok założenia - 1931

Liczba czynnych druhów - 20
honorowych - 1
wspierających - 4, druhen - 3

Ochotniczą Straż Pożarną w Janowie powołano na zebraniu wiejskim w sierpniu 1931 r. Stan liczebny jednostki wynosił 28 strażaków. Pierwsze zebranie wyłoniło zarząd, w skład którego weszli: Lucjan Galiński - prezes, Stanisław Szymończyk - naczelnik, Ludwik Kopczyński - sekretarz, Bronisław Kopczyński - skarbnik, Władysław Gańko - gospodarz. Pierwszym zadaniem jednostki OSP w Janowie było pozyskanie sprzętu do celów gaśniczych, a także szkolenie bojowe swoich członków. Podjęte działania zaowocowały zakupem w 1932 r. samochodu ciężarowego.

Zarząd:

Prezes - Stanisław Smater
Wiceprezes-Naczelnik - Piotr Sulejczyk,
Zastępca naczelnika - Jakub Smater
Sekretarz - Anna Borys
Skarbnik - Kacper Bartoszewski
Gospodarz - Marcin Bobek
Członek - Marek Sabak

Kolejnym wyzwaniem było dostosowanie samochodu do celów gaśniczych. Zakup samochodu i jego przystosowanie dla potrzeb jednostki ogniowej było w tym czasie wydarzeniem bez precedensu, bowiem zdecydowana większość jednostek jeździła do pożarów wozami konnymi.

Na początku 1933 r. przystąpiono do budowy garażu na samochód i sprzęt pożarniczy. Materiały budowlane darowali członkowie OSP. Inicjatorem i wykonawcą budowy garażu był kolejny prezes OSP Andrzej Kopczyński. Plac pod budowę przekazała hrabina

Cecylia Ceglińska - właścicielka majątku w Janowie. Już w 1934 r. oddano garaż do użytku.

W tym też roku został jednostce ufundowany sztandar, który poświęcono wraz ze sprzętem strażackim i samochodem Ford noszącym nazwę HUSARZ oraz motopompą. Sztandar jednostki przetrwał lata okupacji niemieckiej i jest na wyposażeniu jednostki do dzisiaj.

W 1934 r. stan członków czynnych wzrósł do 23.

W okresie II wojny światowej i okupacji niemieckiej straż w Janowie czynnie uczestniczyła we wszelkich akcjach, w tym w pożarniczych. Mimo zawieruchy wojennej w 1943 r. wybudowano pierwszą remizę na placu ofiarowanym przez Władysława Szymańskiego. Materiały budowlane przekazane zostały przez władze niemieckie, a robociznę wykonano w czynnie społecznym. Niestety, w 1944 r. remiza została spalona przez uciekającego okupanta niemieckiego. Po skończonej wojnie janowscy ochotnicy znów przystąpili do budowy remizy strażackiej.

W 1950 r., po trwającej trzy lata zbiórce środków finansowych, został zakupiony drugi w historii jednostki samochód ciężarowy marki Stayer. Był to samochód odkryty służący do przewozu sprzętu strażackiego podczas akcji gaśniczych. Wóz nie był nowy, a wobec kłopotów z zakupem części zamiennych w 1955 r.

Drużyna OSP Janów na zawodach sportowo - pożarniczych, Mińsk Mazowiecki, 1997 rok

Komenda Powiatowa Straży Pożarnej dodatkowo przekazała janowskiej jednostce samochód zastępczy.

W 1953 r. rozpoczęta została budowa trzeciego domu strażaka. Dotacja państwa na budowę wynosiła 170 tys. zł, a wkład społeczny miejscowego społeczeństwa i straży pożarnej wyniósł 577 tys. zł. Społeczeństwo Janowa i druhowie OSP po raz kolejny dowiedli swej aktywności. Wybudowana remiza służy do dzisiaj.

W 1959 r. Komenda Główna Straży Pożarnych w Warszawie przekazała janowskiej jednostce samochód pożarniczy marki Lublin, który później został przekazany do OSP w Królewcu. Bardzo ważnym wydarzeniem w historii jednostki OSP było zorganizowanie w 1959 r. Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej przez ówczesnego naczelnika OSP Feliksa Kopczyńskiego. W 1982 r. jednostka zaliczana była do straży typu S1 i liczyła 30 członków.

W swojej historii na akcje pożarnicze jednostka wyjeżdżała jeszcze samochodem marki Żuk i Star 25. Ten ostatni przekazany został jednostce przez Urząd Gminy w Mińsku Mazowieckim.

Samochód Star 25 ze względu na swoje lata wymagał jednak nakładu dużych środków finansowych.

Uroczystość 70-lecia OSP w Janowie

Remiaza, 2009 rok

Rezmiza, 2011 rok

W czerwcu 1998 r. OSP w Janowie nabyła samochód pożarniczy marki Mercedes LF 408C, GLBAM 1/16+8. W 2005 r. kapituła Powiatowego Związku OSP RP w Mińsku Mazowieckim, za zasługi na polu służby strażackiej, przyznała Feliksowi Kopczyńskiemu statuetkę „Florian 2005” z numerem 1. W roku 2010 została powołana kolejna Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza, która na zawodach sportowo-pożarniczych w kolejnych latach zajmowała I i II miejsca. Opiekunem drużyny został Konrad Smater. Ochotnicza Straż Pożarna w Janowie to dobrze wyszkolona jednostka. Przy każdej okazji stawiała i staje do zawodów sportowo-pożarniczych. Na zawodach miejsko-gminnych w Mińsku Mazowieckim w 1999 r. drużyna sportowa zajęła II miejsce, w 2000 r. I miejsce, w 2001 r. II miejsce. W 1999 r. uczestniczyła w zawodach sportowo-pożarniczych na szczeblu powiatu. 12 sierpnia 2001 r. jednostka OSP w Janowie uroczystie obchodziła swój jubileusz 70-lecia powstania. Decyzją Prezydium Zarządu Głównego Związku OSP w Warszawie, janowska OSP została odznaczona Brązowym Medalem Za Zasługi dla Pożarnictwa. Lata 2007-2011 upływały na remoncie strażnicy: wymie-

niono pokrycie dachowe, wymieniono stolarkę okienną, wyremontowano główną salę, dokonano termomodernizacji budynku, zmieniono elewację, ogrodzono nieruchomości, odnowiono pomieszczenia gospodarczo-magazynowe, które obecnie służą do spotkań i szkoleń. W 2011 r. został pozyskany od OSP Stojadła średni samochód ratowniczo-gaśniczy GBA 2,5/16 marki Magirus-Deutz FM 170 D 11 FA. W zamian za to posiadany samochód Mercedes GLBAM został przekazany dla reaktywowanej jednostki OSP Targówka 12 sierpnia 2011 r. OSP w Janowie obchodziła kolejny jubileusz - 80-lecia utworzenia strażackiej jednostki. W czasie apelacji, decyzją Prezydium Zarządu Głównego Związku OSP RP w Warszawie, OSP w Janowie została odznaczona złotym medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. Aktualnie w gotowości do akcji pozostaje 22 strażaków ochotników. Wśród nich jest 7 po kursie kwalifikowanej pierwszej pomocy, 6 po kursie pilarzy, 8 po kursie ratownictwa technicznego, 4 kierowców. Obecnie na wyposażeniu jednostki jest samochód pożarniczy GBA 2/16 marki Volvo FL6. Średnio janowska straż wyjeżdża do 10 zdarzeń rocznie.

Strażnica w Janowie, 2022 rok

OSP Królewiec

Adres:

Królewiec, ul. Wspólna 116
05-300 Mińsk Mazowiecki

Rok założenia - 1969

Liczba druhów - 33, w tym jedna drużna
Członkowie honorowi: Witold Kuciński,

Zarząd:

Prezes - Wojciech Kołodziejczyk
Wiceprezes - Naczelnik - Jerzy Sibilski
Zastępca naczelnika - Piotr Zagórski
Sekretarz - Mariusz Sibilski
Skarbnik - Bogdan Zagórski
Gospodarz - Mirosław Nowicki

W latach 1971 - 1974 prace budowlane prowadzone były pod nadzorem architekta, Emila Millera

Ochotniczą Straż Pożarną w Królewcu powołano na zebraniu założycielskim 29 stycznia 1969 r. Pierwszym prezesem został Piotr Drózdź, naczelnikiem Tadeusz Stosio, sekretarzem Józef Chłopik, skarbnikiem Józef Mazowiecki, a gospodarzem Władysław Kesler.

Pierwszym sprzętem, który trafił do jednostki, było otrzymane z OSP w Brzozem 7 pasów bojowych z toporkami i 5 odcinków węża tłoczonego. W marcu 1969 r. Komenda Powiatowa Zawodowej Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim przekazała jednostce motopompę M-400P-26, 90 metrów węża tłoczonego i 8 kompletów ubrań ochronnych wraz z hełmami. W kolejnych latach pozyskiwano wyposażenie i sprzęt niezbędny do akcji gaśniczych.

Najważniejszym przedsięwzięciem była budowa remizy. W listopadzie 1970 r. wspólnota wiejska przekazała

działkę pod budowę strażnicy. Po opracowaniu dokumentacji technicznej w 1971 zalano fundamenty, a w 1974 oddano budynek do użytku. Większość prac budowlanych wykonana została w czynnie społecznym przez mieszkańców Królewca i Arynowa.

Remiza stała się wkrótce nie tylko obiektem strażackim, ale także miejscem, w którym rozwijały się inne lokalne aktywności. Koło gospodyń wiejskich przez wiele lat korzystało z pomieszczeń remizy, a w 1979 roku w budynku strażnicy rozpoczął działalność Klub Rolnika przy którym, na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, aktywnie działał zespół ludowy Królewciacy, uświetniający swoimi występami lokalne uroczystości. Remiza, sukcesywnie modernizowana, nadal z powodzeniem pełni funkcję centrum życia społecznego.

W 1975 roku Komenda Rejonowa przekazała jednostce przyczepę pożarniczą PG2000 do ciągnika rolniczego. W 1993 roku Kółko Rolnicze podarowało jednostce ciągnik C-360

Kolejne pokolenia strażaków ochotników angażowały się w prace społeczne na rzecz rozbudowy i doposażenia remizy

Pierwszym samochodem będącym na wyposażeniu jednostki był Żuk przekazany przez OSP Zamienie. W 2008 roku zakupiony został średni samochód pożarniczy STEYER-790. Od 2014 roku w dyspozycji jednostki pozostaje również samochód osobowy Renault Espace

W maju 1994 r., z okazji 25-lecia, ufundowano sztandar - symbol ofiarnej i wiernej służby tutejszych strażaków. Wielu druhów zostało odznaczonych i uhonorowanych Złotym Znakiem Związku: Tadeusz Stosio, Kazimierz Nowicki s. Feliksa, Zdzisław Perzanowski, Piotr Stosio, Kazimierz Nowicki s. Czesława i Bogdan Zagórski.

W 2019 roku OSP w Królewcu obchodziła 50-lecie istnienia. Na jubileuszowej uroczystości w dniu 8 czerwca wręczono wiele odznaczeń indywidualnych dla druhów. Prezes OSP Królewec - Piotr Stosio odbierał gratulacje i podziękowania dla jednostki za działalność ratowniczo - gaśniczą oraz działalność społeczną. Także strażacy OSP Królewec dziękowali darczyńcom za wieloletnią i bezinteresowną pomoc. Zarząd podjął Uchwałę o przyznaniu darczyńcom specjalnych wyróżnień.

Od początku powstania OSP w Królewcu realizuje zadania na rzecz ochrony ludności i ochrony przeciwpożarowej. W celu utrzymania wymaganej sprawności i gotowości operacyjnej, druhowie regularnie uczestniczą w szkoleniach oraz w zawodach sportowo - pożarniczych na szczeblu gminy i powiatu, zajmując czołowe miejsca.

Strażnica w Królewcu, 2022 rok

Zdobyte nagrody i wyróżnienia zdobią salę zebrań. 4 września 2021 roku zostały wybrane nowe władze jednostki. Wieloletniemu Prezesowi Piotrowi Stosio, w uznaniu dotychczasowej bezinteresownej pracy na rzecz jednostki, przyznany został tytuł Honorowego Prezesa OSP Królewec.

Wyróżnienia za bezinteresowną pomoc na rzecz OSP Królewec odebrali (na zdjęciu od lewej strony) : Lidia Bąk, Jacek Lipiec, Antoni Tarczyński, Radosław Legat, ks. Arkadiusz Świątkiewicz, Ewa Nalewka, Zenon Przybysz, Zdzisław Perzanowski

Na zdjęciu od lewej: Mirosław Nowicki - Gospodarz, Jerzy Sybilski - Wiceprezes-Naczelnik, Wojciech Kołodziejczyk - Prezes, Piotr Stosio - Prezes Honorowy, Bagdan Zagórski - Skarbnik, Mariusz Sybilski - Sekretarz, Piotr Zagórski - Zastępca Naczelnika

Od wielu lat drużyna OSP Królewiec zajmuje czołowe miejsca w międzygminnych zawodach sportowo - pożarniczych

OSP Stara Niedziałka

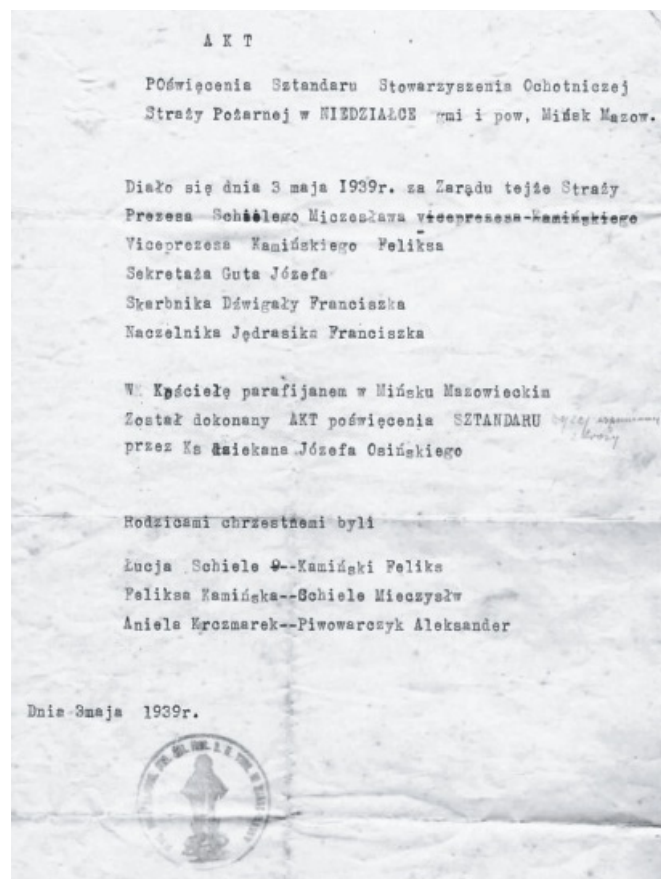
Adres:

Stara Niedziałka, ul. Strażacka 4,
05-300 Mińsk Mazowiecki
Rok założenia - 1929

Liczba druhow - 38; 14 druhen;
MDP -16 druhen i druhow

OSP w Starej Niedziałce została założona w 1929 r. po wybuchu tragicznego pożaru na posesji Stanisława i Feliksa Nowaków. Formalna rejestracja miała miejsce 28 maja 1931 r. w Warszawskim Urzędzie Wojewódzkim. Powołano pierwszy zarząd jednostki w składzie: prezes - Mieczysław Schiele, wiceprezes - Feliks Kamiński, naczelnik - Franciszek Jędrasik, sekretarz - Józef Gut, skarbnik - Franciszek Dźwigała, gospodarz - Stanisław Piekarski.

Mieczysław Schiele, właściciel ziemski folwarku w Niedziałce, podarował drewno na remizę, a grunt ofiarowali: Jan Lipiński i Władysław Lipiński. Nieruchomość ta położona była w środku wsi, przy obecnej ulicy Zielonej. Postawiono tam drewnianą remizę z salą ogólną i garażem na sprzęt gaśniczy oraz zakupiono pompę ręczną i dwa beczkowsy drewniane o uciągu konnym. Straż rozwijała się do 1939 r. Jeszcze przed wybuchem wojny został zakupiony sztandar, który uroczystie wręczono jednostce w dniu święta 3 Maja 1939 r.

Zarząd:

Prezes - Marcin Szczepański
Wiceprezes-Naczelnik - Kamil Wąsik
Zastępca naczelnika - Mariusz Barański
Sekretarz - Krzysztof Szczepański
Skarbnik - Dariusz Powalka
Gospodarz - Krzysztof Rogulski
Członek - Piotr Jarosz, Rafał Szymański

W czasie II wojny światowej początkowo w remizie była szkoła, a następnie wprowadziło się tam wojsko okupanta. W konsekwencji budynek został zdewastowany.

Ponowny rozwój OSP nastąpił już po zakończeniu II wojny światowej. W latach sześćdziesiątych został wybrany nowy zarząd straży: prezes - Jan Wąsik, wiceprezes - Jan Nowak, naczelnik - Zdzisław Oleksiński, sekretarz - Kazimierz Barański, skarbnik - Teofil Przedlacki. Pilną sprawą była budowa nowej remizy, gdyż dotychczasowa nie nadawała się do użytku. Zarząd postanowił wystąpić z wnioskiem do Ministra Rolnictwa o przydzielenie działki z Państwowego Funduszu Ziemi pod budowę nowej remizy.

W czerwcu 1962 r. Minister Rolnictwa decyzją Nr 2/193/61 przekazał działkę o obszarze 0,28 ha w użytkowanie oraz na pobudowanie remizy strażackiej. Wystąpiono z wnioskiem do Komendy Powiatowej Straży i Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Mińsku Mazowieckim o wydanie zezwolenia na budowę remizy. Po uzyskaniu zgody w 1965 r. OSP przystąpiła do budowy swojej siedziby, rozpoczynając od gromadzenia materiałów budowlanych i odpowiednich funduszy, głównie z zabaw tanecznych.

Po wykonaniu dokumentacji i zgromadzeniu środków finansowych oraz części materiałów, przy wsparciu Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim, przystąpiono do budowy strażnicy. Prace budowlane wykonano w dużej mierze w czynnie społecznym. Materiały budowlane były transportowane dzięki życzliwości miejscowego Kółka Rolniczego.

Po wybudowaniu remizy z boksem garażowym, zakupiono za środki własne i wsparcie Powiatowej Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim motopompę M-800.

Jednocześnie prowadzono prace adaptacyjne nowego obiektu i ogrodzono plac.

W 1982 r. jednostka została włączona do straży typu S1 i liczyła 35 członków.

Z biegiem lat zarządy OSP zmieniały się dość często. Końcowy okres PRL był trudny nie tylko dla strażaków, ale i mieszkańców wioski. Były chwile, kiedy nawet jednostka OSP była zagrożona likwidacją. W 2000 r. wybrano nowy zarząd, który zaktywizował działalność jednostki. Nowy zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej otrzymał od Zarządu Kółka Rolniczego w Niedziałce wsparcie finansowe na remont remizy. Dokonano wówczas generalnego remontu budynku i ogrodzono plac. Jednostkę OSP w dużym stopniu wspomagała Spółka Trans-Cem z Niedziałki. Sponsorowała ona zakup blachy na zadaszenie i ofiarowała potrzebne materiały budowlane. Podczas uroczystości jubileuszu 70-lecia powstania jednostki OSP Stara Niedziałka otrzymała sztandar, który uroczystie został poświęcony.

W 1998 r. jednostka otrzymała do użytku samochód Żuk od Zarządu Miejsko - Gminnego OSP Mińsk Mazowiecki, a w 2000 r. Powiatowa Państwowa Straż Pożarna przekazała ten samochód na własność. W kolejnych latach staroniedzialecka jednostka otrzymała średni samochód gaśniczy Star 244. To skłoniło druhową do kolejnych inwestycji. Wybudowano nowy garaż, dokonano wymiany połąci dachowej oraz częściowo utwardzono teren przed strażnicą. W 2009 r. przypadła osiemdziesiąta rocznica założenia OSP w Starej Niedziałce. Druhowie uczcili tę rocznicę pierwszym w historii zwycięstwem w miejsko-gminnych zawodach pożarniczych. Po tym jubileuszu odbyły się kolejne wybory, które wyłoniły nowy zarząd. Świeża krew we władzach jednostki zaprocentowała pracami remontowymi w budynku strażnicy oraz powołaniem Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. Zapał i chęci druhen z MDP doprowadziły tego samego roku do wygrania miejsko-gminnych zawodów pożarniczych w grupie dziewczęcej.

Jubileusz 70-lecia powstania jednostki OSP Stara Niedziałka

Wóz bojowy Mercedes Benz 1622

Strażacy OSP w Starej Niedziałce 12 stycznia 2019 r. otrzymali wóz bojowy Mercedes Benz 1622 od OSP w Brzózem.

Ochotnicza Straż Pożarna w Starej Niedziałce aktywnie uczestniczy w życiu lokalnym. Jest inicjatorem i organizatorem wielu wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, tak jak piknik „Niedziałka żegna lato” czy bożonarodzeniowe jasełka.

Druhowie ze Starej Niedziałki posiadają wszelkie potrzebne im do uczestnictwa w akcjach badania i przeszkolenia, a o ich wysokich umiejętnościach świadczą pozytywne oceny ich akcji ratowniczych oraz corocznych kontroli gotowości.

Strażnica w Starej Niedziałce, 2022 rok

OSP Stojadła

Adres:

Stojadła, ul. Strażacka 2
05-300 Mińsk Mazowiecki
Rok założenia - 1920

Liczba druhen i druhów - 80
w tym: druhowie czynni - 56; wspierający - 4;
Kobieca Drużyna Pożarnicza - 10;
MDP - 8 druhen i druhów

Członkowie honorowi:

Waldemar Padzik - honorowy Prezes
Bronisław Porębski - honorowy Naczelnik

OSP w Stojadłach powstała w 1920 roku. Założycielem i pierwszym prezesem straży był Piotr Paska. Teren na zbudowanie strażnicy i wykopanie zbiornika przeciwpożarowego został przekazany przez byłego właściciela ziemskiego Stanisława Ludwińskiego z Florencji. Pierwszy budynek jednostki, tuż po jej założeniu, został zbudowany z drewna.

Sprzęt gaśniczy, jakim wówczas dysponowała OSP Stojadła to: ręczna pompa, dwa wozy strażackie i beczka z wodą. Wszystkie pojazdy ciągnięte były przez konie.

W czasie II wojny światowej drewniany budynek OSP został rozebrany, a na jego miejscu wybudowano mury, obok którego wybudowano drewnianą spinalnię. W 1969 r. został zakupiony plac pod budowę nowej remizy. Jej przekazanie do użytku nastąpiło w 1973 r. Od tego czasu stojacka OSP była jeszcze trzykrotnie rozbudowywana. W 1996 r. dobudowano salę taneczną, w 2003 r. salę jadalną, a w 2006 r. obiekt powiększono o zaplecze gastronomiczne i sanitariaty.

W 1982 r. jednostka była zaliczona do straży typu S1 i liczyła 37 członków.

Druhowie ciągle podnosili i nadal podnoszą wiedzę odnośnie ratownictwa medycznego i technicznego poprzez udział w szkoleniach i ćwiczeniach na obiektach oraz, przede wszystkim akcjach ratowniczych.

Zarząd:

Prezes - Marcin Porębski
Wiceprezes - Maciej Gniado
Naczelnik - Wojciech Padzik
Zastępca naczelnika - Grzegorz Leszczyński
Sekretarz - Sławomir Barankiewicz
Skarbnik - Krzysztof Gańko
Gospodarz - Łukasz Olszewski
Członek/Kronikarz - Jarosław Jackiewicz

Z uwagi na wysoki poziom wyszkolenia strażaków Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej nadbrygadier Wiesław Leśniakiewicz decyzją Nr VII/112 KSRG z dnia 14 grudnia 2009 r. włączył Ochotniczą Straż Pożarną w Stojadłach do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Obowiązki, które leżą po stronie Gminy Mińsk Mazowiecki i Ochotniczej Straży Pożarnej w Stojadłach, to zapewnienie odpowiedniego wyposażenia w sprzęt ratowniczy i odpowiednie przeszkolenie strażaków.

Ochotnicza Straż Pożarna Stojadła dysponuje: średnim samochodem ratowniczo - gaśniczym GBA Rt 2,5/16 MAN TGM 13.290 z 2011 r. oraz średnim samochodem ratowniczo - gaśniczym GBA 4,4 28/5/ MAN TGM 18.320 z 2020 r. Ponadto posiada: agregat prądotwórczy, 6 pilarek do drewna, 8 aparatów nadciśnieniowych do ochrony dróg oddechowych, torbę ratowniczą PSP R1 + nosze + szyny, 2 pompy szlamowe, 2 pompy pływające, piłę do stali i betonu, odkurzacz do cieczy, zestaw do ratownictwa wodno-łądowego i inny sprzęt ratowniczy. Druhowie z OSP Stojadła są dysponowani do działań ratowniczo-gaśniczych średnio 100 razy rocznie.

Sukcesy na zawodach sportowo-pożarniczych w ostatnich latach:

- I miejsce na Powiatowych Zawodach Sportowo - Pożarniczych w Stanisławowie w 1972 r.,
- IV miejsce w Powiatowych Zawodach Sportowo - Pożarniczych w Mrozach 2007 r.,
- III miejsce w Powiatowych Zawodach Sportowo - Pożarniczych w Mrozach 2009 r.,
- VIII miejsce (najlepsze spośród jednostek włączonych do KSRG) na Powiatowych Zawodach Sportowo - Pożarniczych w Sulejówku w 2011 r.,
- I miejsce na Powiatowych Zawodach Sportowo - Pożarniczych w 2013 r., 2019 r. i 2022 r.,
- Miejsko - Gminne Zawody Sportowo - Pożarnicze dla jednostek z terenu miasta i gminy:
I miejsca od 2009 r. do 2018 r. oraz od 2020 r. do 2022 r.

OSP Zamienie

Adres:

Zamienie, ul. Osiedlowa 1
05-300 Mińsk Mazowiecki
Rok założenia - 1966

Liczba druhow - 44

Liczba druhen - 13

Początki powstania straży pożarnej w Zamieniu sięgają połowy lat sześćdziesiątych XX w. 4 marca 1966 r. na zebraniu wiejskim postanowiono powołać do życia Ochotniczą Straż Pożarną w Zamieniu. Z inicjatywą utworzenia jednostki ochotniczej w Zamieniu wystąpił Józef Jarzębski - prezes OSP w Brzózem.

Spośród przyjętych ochotników wybrano pierwszy zarząd w składzie: prezes - Tadeusz Gugała, I naczelnik - Władysław Wilczek, II naczelnik - Kazimierz Szubiński, gospodarz - Franciszek Zgódka, skarbnik - Czesław Szczęsny, sekretarz - Władysław Wójcik. Na zebraniu uchwalono również program działania.

Ochotnicza Straż Pożarna w Zamieniu w swoich początkach jako alarm wykorzystywała gongi rozwieszane we wsi i koloniach. Szybko jednak zastąpiła je syrena ręczna, a później elektryczna.

Z biegiem czasu zmieniała się liczba członków oraz stan osobowy zarządu. W 1982 r. jednostka zaliczona była do straży typu M2 i liczyła 33 członków.

Kolejną ważną datą to 25 października 1992 r., kiedy to został nadany sztandar.

W 1969 r. przy jednostce powołano młodzieżową drużynę strażaków, która na początku liczyła aż 18 członków, lecz z biegiem czasu zmniejszyła się. Nie zmienia to faktu, że w dziejach OSP Zamienie młodzież wytrwale wspomagała starszych strażaków i przetrwała do 1987 roku, a ostatnio ponownie się zaktywizowała. Poza sprawami rejestracyjnymi jedną z najważniejszych kwestii było zorganizowanie własnej siedziby.

Zarząd:

Prezes - Tomasz Król

Wiceprezes-Naczelnik - Paweł Kordalewski

Sekretarz - Mateusz Korzeń

Skarbnik - Zbigniew Pucelak

Gospodarz - Mariusz Pucelak

Członkowie - Emil Jackiewicz, Mateusz Korzeń

Marcin Zgódka

W 1970 r. zakupiono część materiałów budowlanych i prace na dobre ruszyły 4 sierpnia 1971 r., kiedy to wykonano fundamenty budynku. W następnym roku przystąpiono do wznoszenia murów. Wspólnymi siłami i pracowitością lokalnej społeczności w połowie lat 70. XX w. powstał dom strażaka, który miał służyć nie tylko druhom, ale też pozostałym mieszkańcom Zamienia i najbliższych okolic. Wraz z ukończeniem budowy zamontowano na dachu syrenę elektryczną oraz symbol straży wraz z napisem „OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ZAMIENIU”.

Kolejnym etapem inwestycyjnym było wyposażenie wnętrza remizy, a następnie zagospodarowanie terenu. W pełni ukończony i oddany do użytku dom strażaka stał się dumą jednostki. Budynek nie tylko służył strażakom jako miejsce zebrań oraz magazyn sprzętu ratowniczo-gaśniczego, ale również wykorzystywany był przez lokalną społeczność do organizowania spotkań, różnych imprez kulturalnych i rozrywkowych.

Na początku drugiej dekady XXI w. obiekt został zmodernizowany dzięki staraniom władz jednostki wybranym w 2013 r.

Od początku funkcjonowania jednostki ważnym zadaniem było pozyskiwanie sprzętu przeciwpożarowego, w tym podjęcie starań o własny środek transportu. W niedługim czasie po utworzeniu zamieńskiej OSP, rozpoczęto pierwsze wyjazdy na akcje gaśnicze. Jako środek lokomocji używano wówczas wozów konnych. Wtedy jeden z mieszkańców pobliskiej wsi, Wiesław Krupa zaoferował swój traktor i udostępnił go jednostce. Pod koniec lat 60. jednostka otrzymała swój wymarzony samochód strażacki typu Bedford. Kolejnym osiągnięciem było przyznanie samochodu Żuk z OSP Anielina.

Wóz bojowy z prawdziwego zdarzenia OSP w Zamieniu otrzymała w 2002 r. od Ochotniczej Straży Pożarnej w Stojadłach i był to Star 244. Jednak na nowoczesny, w pełni sprawny samochód strażacki musiano czekać do 2015 r., kiedy druhowie odebrali nowe auto - średni samochód ratowniczo-gaśniczy Renault Midlum GBA 2,5/16. Wszedł on na wyposażenie jednostki i zastąpił wysłużonego już Stara 244.

Pomimo tak intensywnego rozwoju jednostka nie spoczęła na laurach. Ciągła chęć postępu i zaangażowanie jej członków zaowocowało włączeniem w struktury Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego w 2019 roku.

Nowe obowiązki i wyzwania zmusiły władze jednostki do starań o nowoczesny sprzęt i odpowiednie warunki do jego przechowywania. Tak więc w ostatnich latach strażnica przeszła generalny remont od termomodernizacji, wymiany dachu, przez remont boksów garażowych, po stworzenie zaplecza socjalnego w postaci szatni, łazienki i kuchni a także salki szkoleniowej. Włączenie do KSRG spowodowało znaczący wzrost ilości podejmowanych przez ochotników z Zamienia interwencji. Z tego względu zarząd rozpoczął starania o zakup kolejnego auta. Cel ten udało się osiągnąć w 2021 r., kiedy to na plac przy ulicy Osiedlowej 1 wjechał fabrycznie nowy średni samochód ratowniczo - gaśniczy marki Scania P360 GBA 3/16. Obecnie jednostka dysponuje dwoma wozami, a także specjalistycznym sprzętem do usuwania skutków miejscowych zagrożeń i pożarów, takim jak: zestaw sprzętu hydraulicznego Lukas, zestaw medyczny PSP R1 wraz z automatycznym defibrylatorem zewnętrznym, aparatami ochrony dróg oddechowych, kamerą termowizyjną, detektorem wielogazowym, turbowentylatorem, sprzętem z zakresu ratownictwa wysokościowego, wodnego i chemicznego, sprzętem dielektrycznym, piłą do stali i betonu, piłą ratowniczą. Na wyposażeniu są też dwa komplety ubrań ochronnych na szerszenie, jak i inny drobny sprzęt używany podczas działań ratowniczo - gaśniczych.

Zamieńscy druhowie biorą aktywny udział w życiu publicznym i kulturalnym wsi Zamienie i okolicznych miejscowości. Ważnymi uroczystościami były okrągłe jubileusze istnienia jednostki. Ponadto druhowie biorą aktywny udział w zawodach sportowo - pożarniczych.

Nowy wóz bojowy oglądany przez mieszkańców Zamienia

Strażnica w Zamieniu, 2022 rok

Koła Gospodyń Wiejskich

Obecnie na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki aktywnie działają Koła Gospodyń Wiejskich w Barczącej, Brzózem, Nowych Osinach, Dłużce, Starej Niedziałce, Stojadłach, Zamieniu.

Koło Gospodyń Wiejskich „Malwa” w Barczącej

26 sierpnia 2021 roku powołane zostało Koło Gospodyń Wiejskich „Malwa” w Barczącej. Inicjatorem założenia Koła była Urszula Kraszewska, która następnie jednogłośnie została wybrana pierwszą Przewodniczącą Zarządu Koła. Funkcję Zastępcy Przewodniczącej Zarządu objęła Renata Majszyk, a Członkiem Zarządu została Emilia Rak.

KGW „Malwa” w Barczącej zostało wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji

Rolnictwa w dniu 7 września 2021 r. Dzięki uprzejmości Gminy Mińsk Mazowiecki siedzibą Koła została Świetlica Gminna „Przyjazny Zakątek” w Barczącej mieszcząca się przy ul. Prostej 1.

Symbolem Koła jest kwiat malwy, który najczęściej kojarzy się z sielskim widokiem przydomowych ogródków na wsiach Mazowsza. Kwiat ten często stanowi ozdobne tło dla drewnianych płotów i murowanych budynków naszej wsi. 6 października 2021 roku spośród 9 projektów wzorów, członkowie Koła zdecydowali o wyborze logo. W chwili obecnej KGW „Malwa” w Barczącej liczy 25 członków, w tym jednego mężczyznę. Członkowie koła wspierają się nawzajem i korzystają ze swojego doświadczenia. Aktywnie działa sekcja rękodzieła szydełkowego, prowadzona przez utalentowaną w tej dziedzinie Ewę Koper. Ponadto sekcja kulinarna spotyka się w celu wymiany doświadczeń w zakresie kuchni tradycyjnej (lepienie pierogów, pieczenie pierniczek, przekąski na przyjęcie, dania z ziemniaków, surówki, sałatki), jak i utrwalania zdrowych nawyków żywieniowych (robiecie soków z warzyw i owoców, zdrowe sosy do makaronów, komponowanie herbatek ziołowych).

Szydełkowe bombki Krystyny Kowalczyk, grudzień 2021 rok

Wspólne lepienie pierogów: Przyjazny Zakątek, styczeń 2022 roku

Wytwarzane są także specjały spod znaku zdrowej żywności i naturalnej apteki.

Koło podjęło również działania mające na celu zachowania od zapomnienia lokalnych przyśpiewek. Został przygotowany śpiewnik i, w miarę możliwości, odbywają się próby w tym zakresie. Z wielkim zaangażowaniem koło dołączyło do dwóch akcji charytatywnych:

- pomoc dla Antosia Szlaskiego (lepienie pierogów oraz produkty rękodzieła na aukcje i kiermasze),
- pomoc uchodźcom z Ukrainy przebywającym w Julianówku (zakup produktów spożywczych, dowóz towarów, promocja i zakup pierogów ukraińskich, organizacja sprzedaży i zakup palm i stroików wielkanocnych).

Druga akcja była koordynowana przez Urszulę Mulik. W planach ujętych zostało wiele innych działań na rzecz lokalnej społeczności, a w szczególności takich, które będą prowadziły do integracji pokoleniowej.

KGW „Malwa” w Barczącej jest młodą organizacją, ponieważ działa zaledwie jedenaście miesięcy. W tym okresie zrealizowano dwa główne cele: integracja grupy oraz próby rozpoznania obszarów możliwego działania. W zakresie integracji znaczącym narzędziem był Messenger, który pozwala na sprawne komunikowanie się w każdej sprawie i szybkie konsultowanie wielu kwestii. Czas był trudny, bo pandemiczny. Wielu członków KGW miało uzasadnione obawy co do spotkań bezpośrednich. Występowały konieczności przesuwania i odwoływania spotkań.

Bombka wykonana z papieru przez Malwianki, grudzień 2021 roku

Dzięki działalności KGW „Malwa” nastąpiło lepsze poznanie się członków młodego zespołu, często sąsiedzi poznali się dopiero w trakcie spotkań KGW. Sukcesem koła jest fakt, że kontakty interpersonalne kontynuowane są również prywatnie, poza pracą Koła. Ponadto każdy członek Koła mógł spróbować pracy w wielu projektach i w ten sposób odnaleźć swoje pasje i zdolności.

W przyszłości wypracowany potencjał Koła można wykorzystać do pracy na rzecz społeczności naszych wsi, co prowadzi do większej promocji KGW „Malwa” w Barczącej.

Koło posiada fanpage na Facebooku, na którym można śledzić jego działalność. Serdecznie zapraszamy do polubienia i zapoznania się z naszą stroną.

Opracowała: Urszula Kraszewska - Przewodnicząca KGW

Koło Gospodyń Wiejskich „MAK” w Brzózem

Członkinie KGW „MAK”, 2019 rok

Koło Gospodyń Wiejskich w Brzózem powstało w latach 80. ubiegłego stulecia. Funkcjonowało wówczas pod patronatem Spółdzielni Kółek Rolniczych (SKR). Działalność KGW głównie skupiała się na wspólnym przygotowywaniu wyrobów gastronomicznych, prac z zakresu rękodzieła jak i współpracy z kościołem, szkołą, OSP czy też gminą. W nowym tysiącleciu brakowało w kole młodych osób, co spowodowało zamknięcie jego działalności.

W grudniu 2018 r. zostało zarejestrowane koło pod nazwą KGW MAK, które kontynuuje tradycje koła

działającego w naszej wsi sprzed lat. Koło liczy obecnie już 20 członkiń. W skład zarządu wchodzi Monika Mlaza, Aneta Ostrowska oraz Anna Rawska. Choć działamy dopiero 3 lata, mamy na swoim koncie wiele ciekawych spotkań, uroczystości i inicjatyw. Nasza działalność skupia się głównie na promowaniu zdrowego odżywiania, podtrzymywaniu lokalnych tradycji oraz aktywizowaniu lokalnej społeczności. Angażujemy się również w wiele działań charytatywnych i czynnie wspieramy naszą Parafię.

Działania statutowe udaje się realizować dzięki dotacjom z ARiMR oraz działalności gospodarczej, takiej jak sprzedaż tradycyjnych potraw oraz rękodzieła czy wypożyczanie naczyń na uroczystości. Chętnie promujemy jedzenie wegańskie. Dzięki zaangażowaniu w działania organizacji wspierających kuchnię roślinną, udało nam się przeprowadzić wiele warsztatów oraz promować nasze Koło w radiu, telewizji i prasie.

Bardzo chętnie integrujemy lokalną społeczność poprzez organizowanie imprez kulturalnych oraz różnych spotkań plenerowych. Na te imprezy chętnie pieczemy ciasta oraz częstujemy gości naszymi smakołykami kuchni roślinnej i nie tylko.

Współpracujemy z lokalnymi organizacjami, takimi jak OSP czy innymi kołami z rejonu powiatu mińskiego.

Dożynki Parafialne w 2020 roku

Chętnie organizujemy warsztaty kulinarne dla dzieci w Szkole Podstawowej w Brzózem. Przygotowujemy corocznie palmy wielkanocne oraz okazały wieniec dożynkowy na sierpniowe uroczystości w naszej parafii. Tradycją naszego Koła stało się również coroczne smażenie pączków, którymi częstujemy m.in. pracowników szkoły, radnego, sołtysa oraz księdza proboszcza.

Wiele naszych działań, takich jak zajęcia sportowe czy kółko teatralne, zostały zahamowane przez pandemię. Mamy nadzieję do nich wrócić.

Najważniejsze jednak w naszej działalności jest to, że bardzo lubimy spędzać razem czas, szczególnie jak możemy komuś pomóc.

Bardzo liczymy na to, że w przyszłości naszych członkiń będzie jeszcze więcej.

Anna Rawska prezentuje pracę wykonaną w swojej młodości

Opracowała: Monika Mlazga - Przewodnicząca KGW

Koło Gospodyń Wiejskich w Dłużce

Członkowie Koła Gospodyń Wiejskich w Dłużce, 31.12.2022 rok

Koło Gospodyń Wiejskich w Dłużce powstało w styczniu 2021 roku z chęci do wspólnego działania, dzielenia się tkwiącymi w nas pasjami oraz integrowania lokalnej społeczności. Aktualnie w kole działa dwanaście młodych i zaangażowanych osób, które biorą udział w kolejnych pracach naszej małej organizacji. Choć koło istnieje stosunkowo krótko, ma już na koncie kilka zorganizowanych przez nas wydarzeń, m.in piknik

integracyjny dla mieszkańców naszej wioski. Ta uroczystość oficjalnie zapoczątkowała istnienie organizacji. Głównym celem naszego koła jest poznawanie i propagowanie kultury regionalnej, przy jednoczesnym rozwijaniu umiejętności kulinarnych i rękodzielniczych, a to wszystko w atmosferze dobrej zabawy i we wspaniałym towarzystwie. Koło już teraz może się pochwalić pysznymi wypiekami cukierniczymi.

Słodkie wypieki przygotowane przez członków KGW w Dłużce z okazji przywitania Nowego Roku 2022

Opracowała: Wioletta Kaszewska - Przewodnicząca KGW

Koło Gospodyń Wiejskich „Wierzbowy Zakątek” w Nowych Osinach

Spotkanie koła z Wójtem Gminy Antonim Januszem Piechoskim

KGW „Wierzbowy Zakątek” zostało reaktywowane w październiku 2019 r. Koło prowadzi działalność społeczno-kulturalną na terenie Osin i Nowych Osin. Siedzibą koła jest świetlica wiejska w Nowych Osinach. Członkowie koła organizują imprezy okolicznościowe takie jak: wigilie dla mieszkańców, choinki dla dzieci, dzień dziecka, spotkania integracyjne, zajęcia fitness dla kobiet, ogniska, wycieczki, zajęcia sportowe dla dzieci i dorosłych. Środki finansowe pozyskiwane z ARiMR oraz Gminy Mińsk Mazowiecki przeznaczamy na doposażenie świetlicy oraz organizowanie uroczystości dla mieszkańców.

*Piknik sportowy w Nowych Osinach 30.09.2022 roku
w środku Poseł Daniel Milewski*

Spotkanie z Premierem Mateuszem Morawieckim, 08.07.2022 roku

KGW „Wierzbowy Zakątek” reprezentuje gminę na zewnątrz w licznych konkursach kulinarnych, bierze udział w ważnych wydarzeniach na terenie powiatu mińskiego. KGW współpracuje również z Kółkiem Rolniczym oraz klubem sportowym. W skład Zarządu Koła wchodzi: Anna Wojtkowska, Anna Gójska, Urszula Król.

Opracowała: Anna Wojtkowska - Przewodnicząca KGW

Koło Gospodyń Wiejskich w Starej Niedziałce

Występ artystyczny podczas pikniku „Pożegnanie lata”, 04.09.2022 roku

Koło Gospodyń Wiejskich w Starej Niedziałce zostało założone 18 grudnia 2018 roku. W skład zarządu weszły: Barbara Wąsik - przewodnicząca, Marzena Szczęsna - zastępca przewodniczącej oraz Elżbieta Roguska - członek zarządu. Koło zrzesza Panie w różnym wieku, które łączą chęć aktywnego spędzania czasu, rozwijanie swoich pasji i zainteresowań.

Głównymi obszarami działania koła jest aktywizowanie społeczności lokalnej w zakresie kulturalnym i społecznym, m.in. poprzez organizowanie i współorganizowanie różnych wydarzeń, takich jak: jasełka, spotkania opłatkowe, pikniki, warsztaty artystyczne oraz akcje charytatywne. Panie aktywnie współpracują z Urzędem Gminy Mińsk Mazowiecki, Ochotniczą Strażą Pożarną oraz Szkołą Podstawową w Starej Niedziałce. Każdego roku w sierpniu współorganizują poczęstunek i odpoczynek dla pielgrzymów. Gospodynie ze Starej Niedziałki dbają o lokalną przestrzeń, w ramach akcji Sprzątanie Świata porządkują teren placu zabaw.

W 2021 roku pod patronatem Wójta Gminy Antoniego Janusza Piechoskiego Koło Gospodyń Wiejskich zorganizowało konkurs na „Najpiękniejszy Bukiet z Kwiatów i Ziół na Święto Matki Boskiej Zielnej”, który cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem. Członkinie koła są aktywne i zaangażowane w to, co robią, ale nie zapominają również o własnym rozwoju, dlatego uczestniczą w prezentacjach, wycieczkach i koncertach.

Członkinie Koła Gospodyń Wiejskich ze Starej Niedziałki biorą udział w licznych projektach i programach. Dzięki pozyskanym dwukrotnie środkom z programu „Mazowsze Lokalnie” KGW w Starej Niedziałce urządziło historyczny przystanek autobusowy oraz zakupiło niezbędne materiały do przeprowadzenia warsztatów: kulinarnych, cukierniczych, szydełkowania i malarskich. Zrealizowane przedsięwzięcie pod nazwą „Przełącz dalej - tradycja łączy pokolenia” pozwoliło uczestniczkom na zapoznanie się ze sztuką dziergania i haftowania, doboru i mieszania kolorów w malarstwie, przygotowywania smacznych potraw.

Członkinie Koła lubią spędzać czas na pracach ręcznych i na wspólnym gotowaniu. To dla nich doskonała okazja do spotkań, rozmów, wymiany doświadczeń i pozyskania nowych umiejętności. Panie pamiętają również o najstarszych mieszkańcach swojej miejscowości, dla których przygotowują pierniczki i życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia.

Przeprowadzone akcje sprawiają seniorom wiele radości. W roku 2022 nastąpiła zmiana w składzie zarządu KGW. Funkcję przewodniczącej sprawuje Barbara Wąsik, zastępcy przewodniczącej Elżbieta Roguska i członka zarządu Agnieszka Zdanowicz.

Bez wątpienia Koło Gospodyń Wiejskich ze Starej Niedziałki stanowi zgrany zespół chętny do wspólnych działań i organizacji lokalnych przedsięwzięć.

KGW podczas pikniku „Pożegnanie lata”, 05.09.2021 roku

KGW podczas warsztatów kulinarnych „Pierogi na wiele sposobów”, 29.10.2021 roku

Opracowała: Elżbieta Roguska - Wiceprzewodnicząca KGW

Koło Gospodyń Wiejskich „Galimatias” w Stojadłach

KGW zostało zarejestrowane 18 października 2019 roku. Osoby reprezentujące koło to: Jolanta Bąk, Marta Szcześniak, Milena Wójcicka.

Obecnie liczymy 21 członków, wśród których są również mężczyźni. Bazą naszych spotkań i działań jest głównie Szkoła Podstawowa w Stojadłach.

KGW w Stojadłach aktywnie działa i rozwija się uczestnicząc w licznych warsztatach i szkoleniach. Organizujemy lub współorganizujemy różne inicjatywy społeczne takie jak:

1. Festiwal Smaku i Folkloru, który corocznie odbywa się w różnych miejscach, żeby dotrzeć do większej liczby mieszkańców.
2. Przedstawienia i koncerty dla mieszkańców.
3. Organizowaliśmy również zbiórki:
 - słodczy dla żołnierzy broniących naszych granic,
 - potrzebnych rzeczy dla uciekających przed wojną z Ukrainy,
 - środków na karetkę pogotowia dla Ukrainy,
 - funduszy dla podopiecznych domu dziecka w Siennicy,
 - karmy dla zwierzątek w schroniskach.

Współpracujemy ze stowarzyszeniem TKPZL Zółkiew z Ukrainy pomagając dzieciom w polskich szkołach. Utworzyliśmy też grupę „Galimatias Senior”, dla której prowadzimy warsztaty oraz zajęcia zapobiegające marginalizacji oraz wykluczeniu seniorów.

Naszym marzeniem jest zorganizowanie miejsca, gdzie moglibyśmy mieć własną siedzibę.

Opracowała: Jolanta Bąk - Przewodnicząca KGW

Koło Gospodyń Wiejskich w Zamieniu

Członkowie KGW w Zamieniu, 2022 rok

Swoistym motorem napędowym życia kulturalnego Zamienia jest cenione w regionie Koło Gospodyń Wiejskich, które istnieje od 1968 roku. Koło założyły babcie, mamy i aktywni mieszkańcy okolicy. To oni zarazili nas swoim śpiewem, występami artystycznymi i przygotowywaniem wykwintnych potraw. To zamięłowanie i tradycje z powodzeniem kultywujemy do chwili obecnej. Aktywnie współpracujemy z władzami samorządowymi regionu mińskiego, ze Szkołą Podstawową w Zamieniu,

miejsców wspólną parafialną, ochotniczą strażą pożarną. Aktywność KGW zależy nie tylko od samych członków i ich rodzin, ale i od warunków socjalno-obywatelskich, jakie istniały bądź istnieją na wsi. W przeszłości było znacznie gorzej niż w dobie obecnej. Kobiety z KGW spotykały się zwykle w prywatnych mieszkaniach lub korzystały z lokalu w szkole podstawowej. Aktualnie organizacja korzysta z lokum przerobionego z budynku służącego niegdyś do skupu mleka, w budowie którego pomagało również KGW. W swej działalności członkinie Koła pomagały sobie nawzajem w pracach gospodarskich, a wieczory spędzały na tzw. „darcie pierza”, z którego same wytwarzały ciepłe kołdry. Przy tych zajęciach zawsze towarzyszył im wspólny śpiew, żarty i opowieści.

Na krosnach tkano kilimy, chodniki i płótna. Członkinie posiadały też maszynę dziewiarską, którą wykorzystywały do robienia swetrów i innych wyrobów dziewiarskich. Tworzyły też piękne serwety na szydełkach. W ramach aktywnej pracy Koła powstawały ludowe zespoły śpiewacze, których działalność przetrwała do chwili obecnej, organizowano spotkania instruktażowe ze służbą medyczną na temat zasad zdrowego odżywiania, leczenia profilaktycznego i udzielania pierwszej pomocy

Wystawa kulinarna podczas otwarcia targowiska gminnego, 2009 rok

medycznej. Dni wolne od pracy w gospodarstwie były wykorzystywane do udziału w licznych pielgrzymkach i wycieczkach np. do Niepokalanowa, Żelazowej Woli, Warszawy, Kazimierza, Lublina - Majdanka, itp. Wraz z miejscowymi proboszczami, panie przygotowywały też różnego rodzaju uroczystości kościelne (dożynki, Boże Ciało, Zielone Świątki, parafialne kolędowanie i inne).

W 2018 roku Koło rozpoczęło owocną współpracę z ARiMR (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa). W roku 2022 do KGW Zamienie wstąpił zastęp młodych, wykształconych i niezwykle kreatywnych gospodyń, które tchnęły nowego ducha w działalność organizacji, co zaowocowało intensyfikacją współpracy

z miejscową szkołą podstawową oraz innymi organizacjami społeczno-kulturalnymi.

Obecnie KGW Zamienie prowadzi aktywną działalność, kultywując swoją historię, tradycje, zwyczaje i wzajemną pomoc. Członkinie biorą czynny udział w szeregu konkursów wiedzy z zakresu gospodarstwa domowego, przedsiębiorczości, ekologii, kulinariów, rękodzieła ludowego, wokalnych i tanecznych z sukcesem promując wiedzę, wyroby i folklor swojego regionu oraz zdobywając wiele nagród. Kreatywną działalność Koła przedstawiona była przez redakcję Agrobiznesu, w programie telewizyjnym poświęconym naszemu KGW.

Motto KGW Zamienie brzmi: „Człowiek jest wart tyle, ile może uczynić dla drugiego człowieka”.

Opracowała, Elżbieta Szczęsna - Przewodnicząca KGW

Spotkanie plenierowe Koła Gospodyń Wiejskich z władzami Gminy Mińsk Mazowiecki, lata 90., z arch. pryw. A.J. Tarczyński

Podsumowanie

Tak naprawdę jaka jest nasza gmina teraz? Większość powie, że to jedna z największych gmin, piękna, rozwojowa, po prostu „gmina z przyszłością”, jak zaznaczone jest w logo gminy. Zapewne najmłodszy widzą ją inaczej niż dorośli, a najlepiej widzą naszą gminę ci, którzy pamiętają ją jeszcze sprzed pięćdziesięciu lat. Oni też wiedzą, jak bardzo gmina się zmieniła. Dlatego też poprosiliśmy kilka osób o przybliżenie nam warunków życia w tamtym czasie.

Tak wspomina okres lat 70. i 80. mieszkaniec gminy Andrzej Budzyński:

W latach 70. i 80. sytuacja w naszej gminie wyglądała niezbyt ciekawie, wszystko było trudno dostępne. W sklepach brakowało towaru, produktów spożywczych, materiałów budowlanych. W pewnych okresach na produkty spożywcze były kartki, za pomocą których można było nabyć np. środki czystości czy cukier. Na materiały budowlane były tak zwane przydziały. Było tak, że człowiek dostał przydział materiału, ale na jedną czwartą domu. Co dalej robić? Cement, cegła, stal były na przydział, więc mieszkańcy znajdowali się w trudnej sytuacji. Gdy na budowę domu dostało się tonę cementu, co z tego można zrobić? To nawet nie wystarczało na zalanie fundamentów. Ludzie w większości, nieładnie mówiąc, kombinowali, kupowali, jak to się mówi za łapówki, no i wtedy można było coś niecoś kupić, jak się człowiek dogadał z tym, co tam handlował. Czasami po kilku latach i wielu trudach, jak udało się już dużą część materiałów zdobyć, można było budować. Najczęściej były to jednakowe domy bez podpiwniczeń. Tak jak wspominałem, były jednakowe lub bardzo podobne, ponieważ do dyspozycji było tylko kilka standardowych projektów. W latach 90. i później zaczęły masowo powstawać domy już z możliwością stosowania własnych projektów. Wtedy już wyposażano domy w centralne ogrzewanie węglowe, a nawet z gazem butlowym. Drogi w początkach lat osiemdziesiątych były krytyczne, przez wieś przebiegała głównie jedna droga, która była utwar-

dzona i trochę oświetlona, a pozostałe w zdecydowanej większości były na naturalnym gruncie. Oświetlenie głównych dróg było tylko w większych wioskach. O chodnikach czy oświetleniu bocznych dróg nawet nikt nie marzył. Komunikacja w tamtym czasie była słaba, jeździły tylko autobusy dalekobieżne, bo nie było wszędzie dobrych dróg asfaltowych. Pod koniec lat 80. i na początku lat 90. zaczęły powstawać tak zwane linie podmiejskie, np. z Mińska do Siennicy, Grzebowilka, Mikanowa bądź dalej. Dużo więcej ludzi korzystało z komunikacji, ponieważ nie mieli oni własnych samochodów. Na rynku ich brakowało i aby kupić samochód, trzeba najpierw uzyskać talon upoważniający do takiego zakupu. Pojazd zakupiony z tak zwanej drugiej ręki uzyskiwał cenę dwukrotnie większą niż w sklepie.

Współpraca mieszkańców z gminą wyglądała bardzo różnie. Jeżeli chciało się coś załatwić, to wtedy przydawały się znajomości, w przeciwnym razie dostęp był utrudniony.

Ludzie na wsiach w tamtym czasie bardziej się szanowali i pomagali sobie w gospodarstwie, przy pracy w polu czy przy budowie. Jeden drugiemu bezinteresownie służył pomocą. Dogadywali się między sobą, ja dzisiaj tobie, ty jutro mi pomożesz, żyć razem trzeba.

W zakładach pracy pracodawcy dla swoich pracowników nabywali bilety na rozrywkę kulturalną, po niższych cenach. Zakład coś dokładał, resztę dopłacał pracownik. Były też wspólne wyjazdy dla pracowników i ich rodzin. Natomiast rolnicy, jeżeli chcieli gdzieś wyjechać, to musieli już sami załatwiać.

Tak wspomina okres lat 70. i 80. mieszkaniec gminy Andrzej Rońda:

Byłem wtedy najmłodszym radnym Gminy Mińsk Mazowiecki. Zostałem nim w pierwszych latach jej powołania (1973 rok). Praca urzędu i jej radnych była na początku ciężka. My radni pracowaliśmy społecznie, a satysfakcją były dobre wyniki działalności gminy oraz radość ze spotkań ludzi pracujących na rzecz jej rozwoju. W tamtym czasie była dużo mniejsza ilość przepisów i różnych ograniczeń, pozwalało to na łatwiejsze funkcjonowanie gminy. Duże zadowolenie dawało tworzenie podwalin pod działalność samorządu.

W tym ciekawym, lecz bardzo trudnym czasie, brałem czynny udział w tworzeniu struktur organizacji wiejskich oraz gminnych. Pełniłem funkcję przewodniczącego koła Związku Młodzieży Wiejskiej oraz Ludowego Zespołu Sportowego w Starej Niedziałce.

W tym samym czasie uczestniczyłem w działalności jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Starej Niedziałce jako zastępca naczelnika, dlatego mogę teraz dobrze porównać funkcjonowanie OSP. Obecnie strażacy w naszej gminie są bardzo dobrze wyposażeni w sprzęt do działań ratujących życie i mienie naszych mieszkańców. Przechodzą oni liczne szkolenia zapewniające bezpieczniejsze działania w czasie akcji ratowniczych. W okresie powołania gminy jednostki OSP borykały się z brakiem podstawowego sprzętu ochronnego. Samochód strażacki, jeżeli już jednostka taki posiadała, był bardzo stary i często nie nadawał się do akcji wyjazdowych. Udział strażaków w akcjach ratunkowych był bardzo niebezpieczny dla nich samych. Na przestrzeni minionych 50 lat dostrzegam ogromne zmiany rozwoju gminy we wszystkich obszarach życia mieszkańców. W tamtych latach nie było sieci wodociągowej ani innych wygód. Teraz, z tego co mi wiadomo, sieć wodociągowa jest już w każdej miejscowości, kanalizacja rozwija się ostatnio dość szybko. W latach 80. drogi były w zdecydowanej większości gruntowe i trudno przejezdne, natomiast obecnie są utwardzone i oświetlone. Wystąpiły też niewyobrażalne przemiany w oświacie, kształceniu dzieci i młodzieży. Wybudowano nowe budynki szkół oraz przedszkola, poprawiając zdecydowanie warunki nauki i pracy. Jakość życia mieszkańców gminy została podniesiona do wysokiego poziomu, praktycznie zatarły się różnice między wsią a miastem. To wszystko zmieniło się dzięki rzetelnej pracy wielu pokoleń samorządowców, sołtysów i mieszkańców społeczników.

Tak wspomina okres lat 70. i 80. mieszkanka gminy Elżbieta Szczesna:

W tamtych latach żyło nam się dobrze, może trochę biedniej, ale weselej. Wszyscy wzajemnie się szanowali, pomagali sobie przy pracach polnych, domowych, a także np. przy budowie domu. Wtedy było dużo budynków drewnianych, później zaczęto budować murowane. Można powiedzieć, że byliśmy jak jedna wielka rodzina, chociaż nie było wygód, takich jak dziś mamy. Brak było chodników, dróg asfaltowych, oświetlenia. Oświetlenie na ogół znajdowało się tylko przy drodze głównej przez

wieś. Mieszkańcy mieli problem, gdy ktoś chciał budować dom czy budynki gospodarcze. Najpierw trzeba było w gminie załatwić wiele spraw, np. złożyć wnioski o wytyczenie działki i pozwolenie na budowę. Trzeba było jeszcze uzyskać przydział na materiały budowlane, które potem można było kupić w Gminnych Spółdzielniach. Tam często ludzie czekali w kolejce całe noce i dni, co może to się wydawać dziwne dla młodego pokolenia. W czasie kryzysu artykuły spożywcze też były ciężkie do zdobycia. Część podstawowych artykułów była na tak zwane kartki. Taki przydział nie zaspokajał potrzeb, więc w większości przypadków trzeba było dokupić dodatkowo potrzebne artykuły. Możliwe to było na „czarnym rynku”, gdzie płaciło się dwukrotną cenę. U nas był sklep spożywczo-przemysłowy GS, ale niewiele można było w nim kupić. Na naszej trasie kursowały autobusy PKS, które były bardzo zatłoczone, bardzo często nie zabierały ludzi z przystanków. Dlatego też dużo osób jeździło rowerami, motorami i kto miał bliżej, np. z Zamienia do ZNTK-u czy do FUD-u, to chodził pieszo. Nie było tylu aut co dziś, bardzo trudno też było je kupić bez właściwego przydziału. Dzieci, czy to w zimie, czy w lecie chodziły do szkoły podstawowej pieszo. Nawet po kilka kilometrów. Pomimo tego, że były to trudne czasy, ludzie pomagali sobie wzajemnie i byli dla siebie życzliwi.

Współpraca z gminą układała się dobrze. Wtedy np. pani agronom jeździła po wsiach i zachęcała do robienia poletek na własnych gruntach. Pomagała też uprawiać rośliny, a później sprawdzała, jak rosną. W miarę upływu czasu nastąpił szybki rozwój techniki i cywilizacji, dlatego też ludzie zafascynowani jej możliwościami zaczęli się od siebie oddalać.

Tak wspomina okres lat 70. i 80. mieszkaniec gminy Piotr Stosio:

W latach 80. budowaliśmy razem z ojcem dom. Całą noc stałem na mrozie w kolejce, żeby kupić cement. Tak trzeba było zdobywać cegłę, suporex, stal na budowę. Nie było możliwości kupić wszystkiego razem, nawet jak miało się pieniądze na to. Ojciec, jak pamiętam, to może pięć albo i więcej lat te materiały gromadził.

W tamtym czasie kupowało się to co było, czy to potrzebne, czy nie. Później następowała wymiana towaru pomiędzy sąsiadami, np. jeden miał za dużo stali, drugiemu zbywało cegły. Natomiast teraz nikt nie kupuje dużo wcześniej, tylko zamawia się i przywożą materiały, tak jak u syna czy córki pobudowali część domu. Przyjechał samochód z HDS-em i cegłę na paletach od razu wstawił na strop. Zupełnie inna bajka, przedtem albo ręcznie, albo kołowrotkiem trzeba było po jednym pustaku wciągać. Obecnie można się nie ruszać z domu, wszystkie potrzebne materiały przywożą. Wystarczy zamówić przez telefon. Można też zapłacić przelewem, tego się nie da porównać.

Jeżeli chodzi o drogi, to w tamtym czasie, poza główną drogą przez wieś, która była utwardzona i trochę oświetlona, wszystkie inne były drogami gruntowymi, często trudnymi do przejechania nawet wozem konnym. Dla przykładu podam zdarzenie, które dotąd pamiętam. Jeździł wtedy człowiek furmanką i zbierał surowce wtórne.

W tamtym czasie nazywało się go „szmaciarzem”. Gdy przejeżdżał drogą w naszej wsi, ulgnął wraz z koniem. Mój kuzyn w pobliżu się budował, więc wzięli drut i traktorem wyciągnęli go. Takie to były drogi, że sypało się na nie wszystko, co tylko się dało, nie zważając na ochronę środowiska, jak teraz. Pamiętam, przywieźli na drogę żużel z kotłowni miejskiej, wysypali, mieszkańcy sobie musieli rozgarnąć i wyrównać, ale to było dla nas, więc wszyscy chętnie to robili.

Jak zostałem radnym w 1998 roku, to w moim obrębie były takie odcinki, na których nikt nigdy nic nie robił. Pamiętam jeszcze po roku 2000 niektórzy chcieli robić w swoich miejscowościach drogi asfaltowe. Gdy mówiłem, żebyśmy pomogli tym, którzy nie mają żadnej utwardzonej drogi, to się ze mnie zaczęli śmiać. Zaproponowałem wyjazd na te drogi i pojechaliśmy. Kilku radnych razem z zastępcą Wójta. Polonezem tam ulgnęliśmy w błocie, ledwo go stamtąd we czterech wypchaliśmy. Takie były fakty. Teraz takich miejsc już w naszej gminie nie ma. Drogi były utwardzane głównie żwirem lub tłuczniem. Było to dobre dla kierowców, ponieważ łatwiej się jechało. Natomiast dla mieszkańców bardzo

uciążliwe z powodu roznoszącego się w powietrzu pyłu. Jeżeli chodzi o chodniki, to w tamtych latach nie przypominam sobie, żeby gdzieś w gminie były, nawet przy drodze krajowej w Stojadłach.

Oświetlenie żarowe występowało tylko przy drogach głównych, a żarówki były mało odporne na warunki atmosferyczne i się bardzo często psuły. Nie było też żadnej automatyki włączającej światła uliczne. Sołtys miał zlecone i o określonej godzinie włączał światła uliczne, a potem je wyłączał. Nasza miejscowość położona jest w martwym punkcie pod względem komunikacji, z tego też powodu 40-50 lat wstecz, jeżeli ktoś chciał się dostać do Mińska do lekarza czy też do urzędu, to musiał furmanką, rowerem lub pieszo. Autobusy wtedy przez Królewiec nie kursowały. Do kościoła wszyscy jeździli furmankami. Nie każdy sam, jak teraz samochodem, ale zbierało się kilkanaście osób i jechali razem. Pod kościołem w Mińsku Mazowieckim był specjalny parking dla wozów konnych. W pracach polowych też sąsiedzi sobie wzajemnie pomagali, pożyczali narzędzia czy też maszyny. Teraz wspólne spotkania i współpraca jest jeszcze w OSP.

Poniżej znajdują się fotografie na których przedstawiono to samo miejsce „wczoraj i dziś”

Wjazd do miejscowości Arynów

Wjazd do szkoły w Starej Niedziałce

Przystanek autobusowy na drodze DK - 50 w miejscowości Brzózce

Główne skrzyżowanie dróg w miejscowości Cielechowizna

Droga główna w miejscowości Gliniak

Droga główna w miejscowości Grabina

Skrzyżowanie główne w miejscowości Ilówiec

Droga główna w miejscowości Zakole Wiktorowo

Remiza OSP w miejscowości Zamienie

Ulica Warszawska w miejscowości Stojadła

Wejście główne do Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej

Powierzchnia gminy Mińsk Mazowiecki wynosi 112 km², z czego użytki rolne stanowią 67,1%, lasy – 22,9%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 5,0%, pozostałe – 5,0%. W strukturze powierzchni gminy dominują grunty osób fizycznych - 80,1%, w tym głównie wchodzące w skład gospodarstw rolnych - 66,4%, grunty Skarbu Państwa stanowią - 16,9%, pozostałe –3%.

Na terenie gminy istnieje:

249,34 km sieci wodociągowej
118,60 km sieci kanalizacyjnej
1985 lamp oświetlenia publicznego

W urzędzie gminy funkcje kierownicze pełnią:

Wójt – Antoni Janusz Piechoski
Zastępca Wójta – Radosław Legat
Sekretarz – Jolanta Damasiewicz
Skarbnik – Ewa Kalata

W jednostkach organizacyjnych:

Małgorzata Komuda-Ołowska - kierownik Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej
Sławomir Barankiewicz - kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Agnieszka Padzik - dyrektor Gminnego Zespołu Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Szkół
Daria Lisiecka - dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy Mińsk Mazowiecki z/s w Stojadłach

Anna Woźnica - dyrektor Gminnego Przedszkola w Nowych Osinach

Małgorzata Przyborowska - dyrektor Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Brzózem

Piotr Matzanke - dyrektor Szkoły Podstawowej im. Karola Wojtyły w Hucie Mińskiej z siedzibą w Cielechowieźnie

Jerzy Wierzbicki - dyrektor Szkoły Podstawowej im. księdza Antoniego Tyszki w Janowie

Iwona Rawska - dyrektor Szkoły Podstawowej im. Generała Józefa Hallera w Mariance

Agnieszka Natorff-Gałka - dyrektor Szkoły Podstawowej im. Rodziny Sażyńskich w Starej Niedziałce

Maciej Samulik - dyrektor Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Stojadłach

Ewa Szaniawska-Strzelecka - dyrektor Szkoły Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Zamieniu

Liczba uczniów w szkołach podstawowych - 1436

Liczba dzieci w przedszkolach - 588

Liczba nauczycieli ogółem - 236

Budynek Urzędu Gminy w sierpniu 2002 roku

Wójtowie i radni w latach 1990 - 2022

I KADENCJA SAMORZĄDU 1990 - 1994

Wójt Antoni Jan Tarczyński

1. Jerzy Ciężkowski
 2. Kazimierz Czerniawski
 3. Sylwester Dąbrowski
 4. Aleksander Gołąb
 5. Jan Gut
 6. Czesław Jałocha
 7. **Andrzej Kojro - przewodniczący**
 8. Paweł Lipiński
 9. Barbara Niedziałkowska
 10. Tadeusz Paździoch
 11. Bolesław Pechcin
 12. Antoni Janusz Piechoski
 13. Kazimierz Piotrowski
 14. Ryszard Porębski
 15. Jan Płochocki
 16. Stefan Rek
- zastąpiony przez Mariana Majszczyka
17. Andrzej Sadoch
 18. Edward Marian Szopa
 19. Ryszard Szopa
 20. Tadeusz Snopkiewicz
 21. Bogusława Zagórska
 22. Stanisław Zwierz

II KADENCJA SAMORZĄDU 1994 - 1998

Wójtowie Antoni Jan Tarczyński do 6 marca 1997 r.
Sylwester Dąbrowski od 7 marca 1997 r.

1. **Tadeusz Kosobudzki - przewodniczący**
 2. Stanisław Gańko
 3. Józef Mazowiecki
 4. Henryk Rozbicki
 5. Waldemar Padzik
 6. Andrzej Sadoch
 7. Kazimierz Czerniawski
 8. Kazimierz Parasiewicz
 9. Edward Marian Szopa
 10. Stanisław Dymowski
 11. Jerzy Ciężkowski
 12. Jerzy Waldemar Kosim
 13. Tadeusz Paździoch
 14. Marek Sosnowski
 15. Bożena Książek
- zastąpiona przez Mieczysława Michalczyka
16. Stanisław Rogulski
 17. Antoni Janusz Piechoski
 18. Antoni Jan Tarczyński
 19. Elżbieta Giza
 20. Sylwester Dąbrowski
 21. Ryszard Przybyłowski
 22. Lech Sędek

III KADENCJA SAMORZĄDU 1998 - 2002

Wójtowie

Sylwester Dąbrowski do 9 listopada 1998 r.

Antoni Jan Tarczyński

od 10 listopada 1998 r. do 14 grudnia 2001r.

Sylwester Dąbrowski od 15 grudnia 2001 r.

1. Teresa Adamska
2. Andrzej Budzyński
3. Henryk Cacko
4. Sylwester Dąbrowski
5. Tadeusz Drózd
6. Jan Gut
7. Mieczysław Kosiński
8. **Tadeusz Kosobudzki**
- **przewodniczący** do 25.02.2002 r.

9. Krzysztof Kozyra
10. Jerzy ulma
11. Mieczysław Michalczyk
12. Kazimirz Mroczek
13. Marek Nowicki
14. **Waldemar Padzik**
- **przewodniczący** od 25.02.2002 r.
15. Stanisław Piętka
16. Krzysztof Płochocki
17. Ryszard Przybyłowski
18. Henryk Rozbicki
19. Stanisław Ruta
20. Piotr Stosio
21. Krzysztof Westwalewicz
22. Wioletta Wieczorek

IV KADENCJA SAMORZĄDU 2002 - 2006

Wójt Sylwester Dąbrowski

1. Andrzej Bazyl
2. Henryk Cacko
3. Władysław Jan Celiński
4. Zbigniew Jan Juszczyk
5. Mieczysław Kosiński
6. **Tadeusz Kosobudzki - przewodniczący**
7. Kazimierz Józef Mroczek
8. Waldemar Padzik
9. Zbigniew Pucelak
10. Henryk Rozbicki
11. Piotr Stefan Stosio
12. Barbara Maria Szopa
13. Jan Tymiński
14. Mirosław Wąsik
15. Lidia Urszula Wieczorek

V KADENCJA SAMORZĄDU 2006 - 2010

Wójt Sylwester Dąbrowski

1. Henryk Cacko
2. Władysław Jan Celiński
3. Stefan Czajkowski
4. Kazimierz Roman Czerniawski
5. Andrzej Władysław Gruba
6. Marianna Gugąła
7. Leszek Kopczyński
8. Mariusz Kozera
9. **Waldemar Padzik - przewodniczący**
10. Monika Rozalska
11. Henryk Rozbicki
12. Marzena Lucyna Staniszevska
13. Piotr Stefan Stosio
14. Lidia Urszula Wieczorek
15. Edward Tomasz Zagańczyk

VI KADENCJA SAMORZĄDU 2010 - 2014

Wójt Antoni Janusz Piechoski

1. **Jolanta Bąk**
- **przewodnicząca** do 05.10. 2011 r.
2. Stefan Czajkowski
3. Krzysztof Dobrzyński
/ zastąpiony przez Jacek Rogulski
4. Andrzej Waldemar Gruba
5. Marianna Gugąła
6. Beata Kaszewska

7. Robert Szczepan Kieliszczuk
8. Mieczysław Kosiński
9. Łukasz Paweł Kosobudzki
10. **Urszula Grażyna Kraszewska**
- **przewodnicząca** od 05.10.2011 r.
11. Zofia Kuć
12. Tomasz Kurowski
13. Jerzy Jan Nowak
14. Lidia Urszula Wieczorek
15. Przemysław Paweł Wojda

VII KADENCJA SAMORZĄDU 2014 - 2018

Wójt Antoni Janusz Piechoski

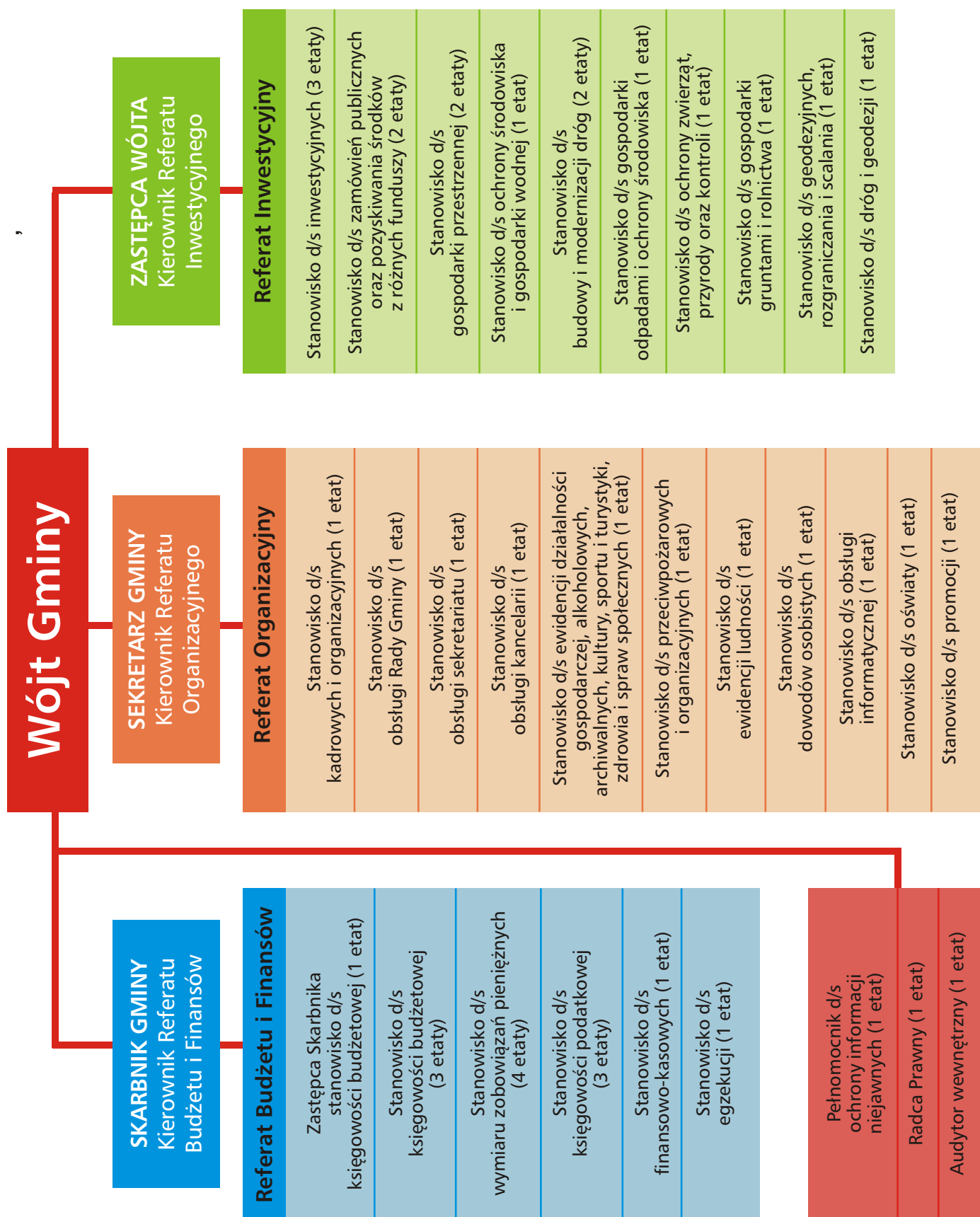
1. **Jolanta Bąk - przewodnicząca**
2. Stefan Czajkowski
3. Małgorzata Filipiak
4. Maciej Gałązka
5. Andrzej Waldemar Gruba
6. Leszek Kopczyński
7. Krzysztof Kowalczyk
8. Urszula Grażyna Kraszewska
9. Marzanna Kucińska
10. Tomasz Kurowski
11. Paweł Lipiński
12. Jerzy Jan Nowak
13. Tomasz Adam Rokita
14. Robert Rońda
15. Przemysław Paweł Wojda

VIII KADENCJA SAMORZĄDU 2018 - 2023

Wójt Antoni Janusz Piechoski

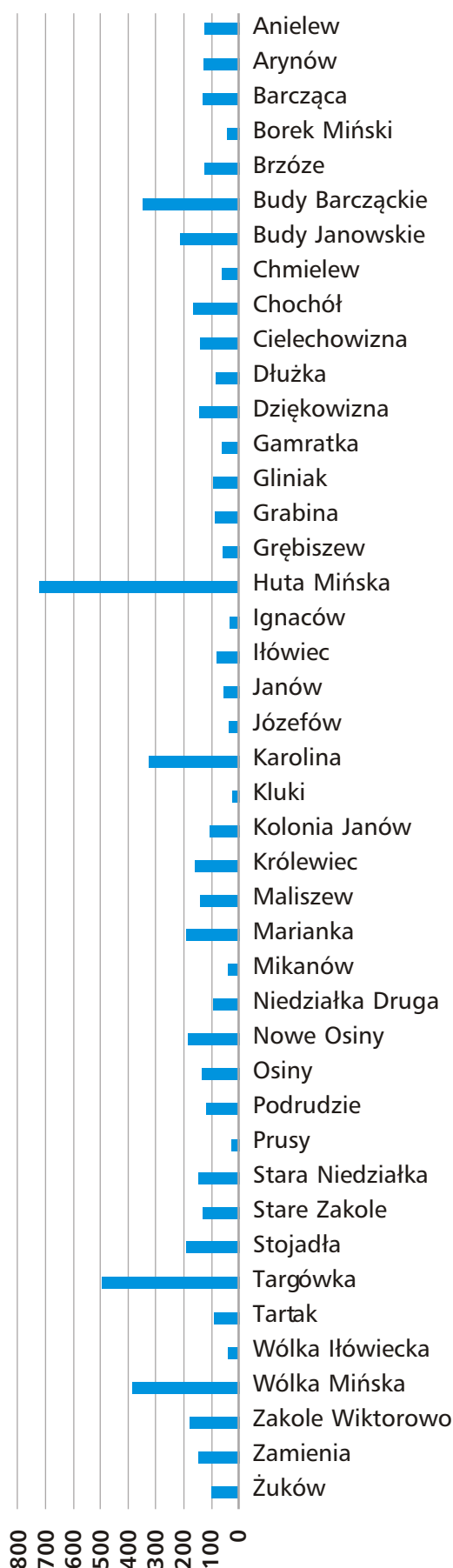
1. Zbigniew Janusz Chodziński
2. Edyta Głuchowska
3. Maciej Gałązka
4. Andrzej Stanisław Jaworski
5. Marzanna Kucińska
6. Sławomir Komuda
7. Jarosław Krzysztof Krupski
8. Marek Kwiatkowski
9. Elżbieta Roguska
10. Jakub Samborski
11. Mirosław Siwek
12. Ewa Szcześniak
13. Paweł Lipiński
14. Tomasz Adam Rokita
15. **Przemysław Paweł Wojda - przewodniczący**

Schemat struktury organizacyjnej Urzędu Gminy w Mińsku Mazowieckim

miejsowość	I. ludności	powierzchnia (km ²)	powierzchnia (ha)	Ilość osób/km ²
Anielew	176	1,4	141,2	126
Arynów	224	1,7	167,2	132
Barcząca	499	3,8	384,7	131
Borek Miński	34	0,7	72,4	49
Brzózce	791	6,05	605,6	131
Budy Barcząckie	662	1,9	190,9	348
Budy Janowskie	263	1,2	116,8	219
Chmielew	202	3,3	328,9	61
Chochół	149	0,9	87,6	166
Cielechowizna	155	1,1	112,0	141
Dłużka	262	3,02	302,6	87
Dziękowizna	161	1,1	111,2	146
Gamratka	105	1,6	161,0	66
Gliniak	406	4,2	424,9	97
Grabina	191	2,1	214,6	91
Grębiszew	211	3,2	316,5	66
Huta Mińska	651	0,9	92,9	723
Ignaców	24	0,6	64,4	40
Iłowiec	74	0,9	91,7	82
Janów	465	8,03	803,1	58
Józefów	127	3,4	338,3	37
Karolina	1242	3,8	386,3	327
Kluki	49	1,7	168,4	29
Kolonia Janów	230	2,01	201,3	114
Królewiec	622	3,84	384,0	162
Maliszew	431	3,06	305,9	141
Marianka	498	2,6	259,5	192
Mikanów	188	5,07	506,6	37
Niedziałka Druga	203	2,16	215,7	94
Nowe Osiny	659	3,5	351,5	188
Osiny	136	1,01	101,0	135
Podrudzie	399	3,2	319,1	125
Prusy	18	0,6	64,4	30
Stara Niedziałka	1173	7,75	775,4	151
Stare Zakole	201	1,51	151,1	133
Stojadła	1180	6,02	601,9	196
Targówka	1105	2,2	219,7	502
Tartak	67	0,7	70,7	96
Wólka Iłowiecka	89	2,02	201,9	44
Wólka Mińska	347	0,9	91,0	386
Zakole Wiktorowo	187	1,05	104,9	178
Zamienia	685	4,5	449,4	152
Żuków	170	1,75	175,1	97
Gmina	15711	112	11233	140

Ilość osób/km²

RADNI	Kadencja	1990-1994	1994-1998	1998-2002	2002-2006	2006-2010	2010-2014	2014-2018	2018-2023	
		kobiety	1	2	2	2	4	6	3	4
		mężczyźni	21	20	20	13	11	9	12	11
		razem	22	22	22	15	15	15	15	15

LUDNOŚĆ	Lata	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022
	kobiety	6112	6123	6049	6203	6488	7040	7449	7765	7952
	mężczyźni	6047	6090	6084	6317	6469	6887	7273	7560	7759
	razem	12159	12213	12133	12520	12957	13927	14722	15325	15711

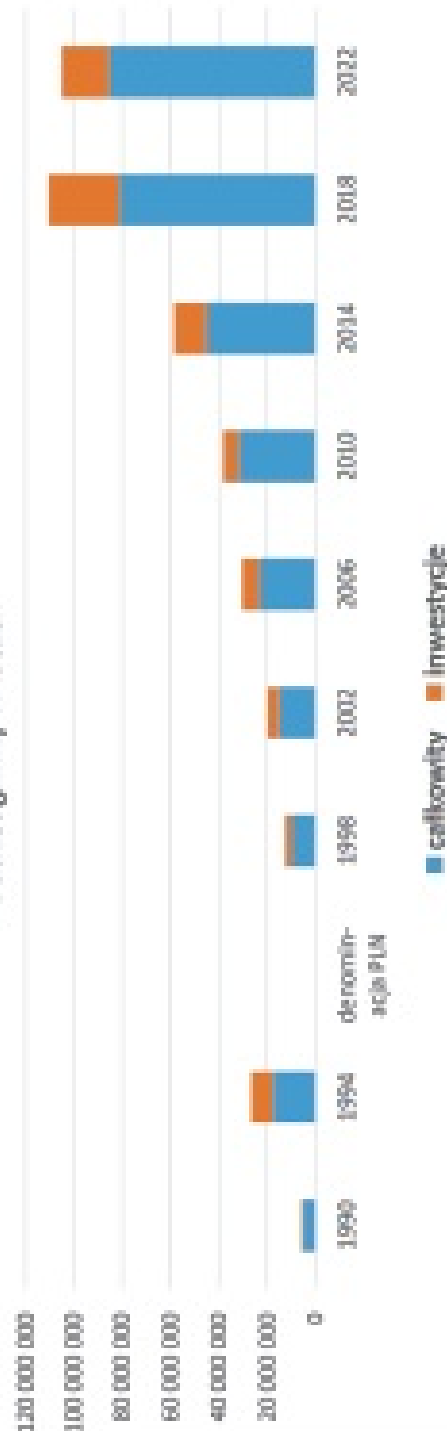

DZIECI	Lata	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022
	liczba dzieci w wieku szkolnym	1228	1254	1198	1529	1535	1379	1416	1534	1436

1.09.1999 - powstają gimnazja

31.08.2019 - gimnazja zostają zamknięte

Budżet gminy w latach

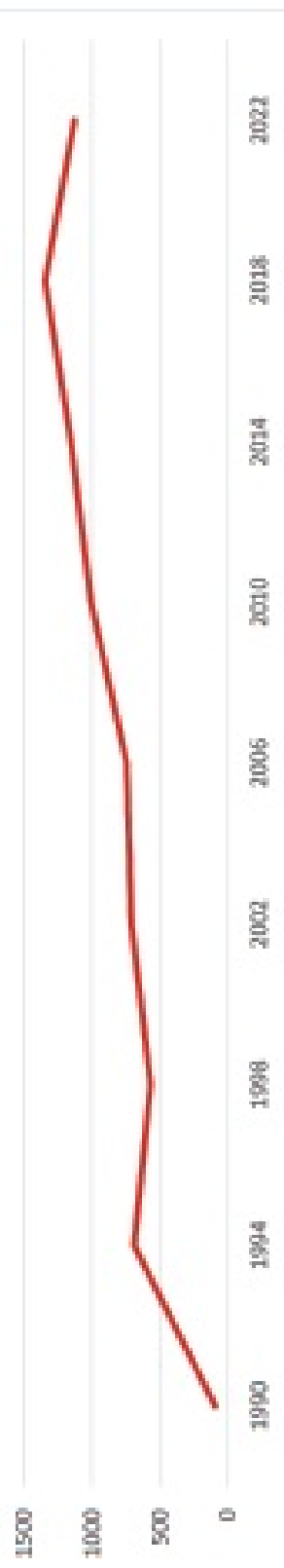
BUDŻET		1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022
całkowity	5 231 773	17 726 401	9 949 260	15 171 654	23 404 897	31 924 617	45 284 487	81 022 882	92 608 704	
inwestycje	535 697	8 970 000	2 635 307	4 607 256	6 925 018	6 204 424	13 215 154	29 472 732	13 928 710	

denominacja zł
10000=1 PLN
1.01.1996 r.

Lata	1990	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018	2022
liczba zarejestr. podmiotów gospodarczych	94	691	568	710	745	1007	1154	1344	1128

b)

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Gmina Mińsk Mazowiecki w latach 1973-2023	9
Miejscowości gminne	29
Oświata i kultura na terenie gminy	93
Kluby sportowe	125
23. Baza Lotnictwa Taktycznego im. ppłk. pil. Jana Zumbacha	131
Ochotnicze Straże Pożarne	133
Koła Gospodyń Wiejskich	151
Podsumowanie	163
Bibliografia	177

BIBLIOGRAFIA

- Archiwa klubów sportowych z terenu Gminy Mińsk Mazowiecki.
- Archiwa Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Mińsk Mazowiecki.
- Archiwa Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Mińsk Mazowiecki.
- Archiwa Szkół Podstawowych Gminy Mińsk Mazowiecki.
- Archiwum 23. Bazy Lotnictwa Taktycznego im. ppłk. pil. Jana Zumbacha.
- Archiwum Biblioteki Publicznej Gminy Mińsk Mazowiecki zs. w Stojadłach.
- Archiwum Publicznego Przedszkola w Nowych Osinach.
- Archiwum Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.
- Bank Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/>.
- „Głos Ziemi Mińskiej”, numery 1-233 (2000-2022).
- Gmina Mińsk Mazowiecki: <https://www.minskmazowiecki.pl/>.
- Kuligowski J. (oprac.), *Gmina Mińsk Mazowiecki historia i teraźniejszość*, Mińsk Mazowiecki 2018.
- Dawydko T. (oprac.), *Historia majątku w Janowie*, Mińsk Mazowiecki 2012, Zespół Szkół Turystyczno Gastronomicznych w Mińsku Mazowieckim: <http://zst-g.pl/historia/> [dostęp 19.07.2022].
- Dąbrowski S., Sędek L., Woźnica A., Zezőń J., *Gmina Mińsk Mazowiecki*, Mińsk Mazowiecki 2009.
- Dymek B. (red.), *Warszawa Prawa Podmiejska 1942-1944, Z walk PPR, GL-AL*, Warszawa 1973.
- Dymek B. (oprac.), *Jan Nalazek (1919-1943)*, Internetowy Polski Słownik Biograficzny: <https://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/jan-nalazek> [dostęp 15.06.2022].
- Europa w rodzinie. Ziemiaństwo polskie w XX w.: <http://ziemianie.pamiec.pl/pl/majatki/wa.html> [dostęp 12.07.2022].
- Figarski T. (oprac.), *Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Mińsk na lata 2016-2025. Tom II: Program Ochrony Przyrody*, Warszawa 2016.
- Gminna Ewidencja Zabytków, Gmina Mińsk Mazowiecki: <https://www.minskmazowiecki.pl/1242,gminna-ewidencja-zabytkow> [dostęp 20.06.2022].
- Górska M. (kier. red.), *Ocalić od zapomnienia... Słownik biograficzny nauczycieli zasłużonych dla oświaty i Związku Nauczycielstwa Polskiego w powiecie Mińsk Mazowiecki*, Mińsk Mazowiecki 2005.
- Hipoteka w Mińsku Mazowieckim, Archiwum Państwowe w Siedlcach: <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/> [dostęp 25.06.2022].
- Historia klasztoru, Klasztor Zakonu Mniszek Bosych NMP z Góry Karmel: <http://karmel-noweosiny.pl/historia-klasztoru,2,2.10.html> [dostęp 20.07.2022].
- Katalog polskiej szlachty. Rekognicjarz poborowy z księgi nr 46: <http://www.katalogszlachty.com/rozmaitosci/rekognicjarz-poborowy-z-ksiegi-nr-46/> [dostęp 12.06.2022].
- Kotomska G., Patoleta E. (oprac.), *Historia Szkoły Podstawowej w Hucie Mińskiej*, Huta Mińska 2008.
- Kronika parafii, Parafia św. Wawrzyńca w Gliniance: <http://www.parafiaglinianka.pl/category/parafialne/kronika/> [dostęp 19.07.2022].

- Księga hipoteczna dóbr Mińsk, t. 2, Mińskie Archiwum Cyfrowe:
<https://minskmaz.com/mac/ksiega-hipoteczna-dobr-ziemskich-minsk> [dostęp 25.06.2022].
- Kuligowski J., *Obraz administracyjny gminy Mińsk Mazowiecki w połowie lat 20 XX w.*
[w:] Rocznik Mińskomazowiecki, t. 28, Mińsk Mazowiecki 2020.
- Kuligowski J. (red.), *Strażacy powiatu mińskiego*, Mińsk Mazowiecki 2019.
- Kuligowski J., *Z dziejów życia gospodarczego gminy Mińsk Mazowiecki w latach 20. XX w.*
[w:] Rocznik Mińskomazowiecki, t. 29, Mińsk Mazowiecki 2021.
- Kuria Diecezji Warszawsko-Praskiej: www.diecezja.waw.pl [dostęp 25.06.2022].
- Libicki P., *Dwory i pałace wiejskie na Mazowszu*, Poznań 2013.
- Malec M., *Słownik etymologiczny nazw geograficznych Polski*, Warszawa 2003.
- Migdalska E., *Na wyraj do „Marianki”. Czy mnie jeszcze pamiętasz?*
[w:] Rocznik Mińskomazowiecki, t. 28, Mińsk Mazowiecki 2020.
- Muzeum wsi Stojadła, Wirtualna Ziemia Mińska:
<https://ziemiaminska.pl/gminy/minsk-mazowiecki/muzeum-wsi-stojadla> [dostęp 15.07.2022].
- Nowik A. M., Salina A., *VI wieków Mińska Mazowieckiego, Tom II: Pod rządami Piastów i Jagiellonów*,
Mińsk Mazowiecki 2022.
- Ogólnopolska Baza Kolejowa: <https://www.bazakolejowa.pl/> [dostęp 19.07.2022].
- Pałucki W. (red.), *Atlas historyczny Polski. Mazowsze w drugiej połowie XVI wieku. Część 1, Mapa, plany*, Warszawa 1973.
- Piber-Zbieranowska M., Salina A. (oprac.), *Słownik historyczno-geograficzny ziemi czerskiej w średniowieczu. Zeszyt 1: A-Cychry*, Warszawa 2021.
- Polska Spółka Gazownictwa: <https://mapa.psgaz.pl/> [dostęp 19.07.2022].
- Polskie zabytki. Katalog polskich zamków, pałaców i dworów: <https://www.polskiezabytki.pl/> [dostęp 18.07.2022].
- Rocznik polskiego przemysłu i handlu*, Warszawa [1932]-1938, Biblioteka Narodowa:
<https://polona.pl/item/rocznik-polskiego-przemyslu-i-handlu-r-3-1932,Nzk3MDgyMDY/0/#info:metadata> [dostęp 12.06.2022].
- Rys historyczny*, Parafia Rzymskokatolicka św. Antoniego z Padwy:
http://parafiaignacow.torn.pl/palio/html.run?_Instance=ignacow&_PageID=1&wwwPageId=3 [dostęp 19.07.2022].
- Sulimierski F., Chlebowski B., Krzywicki J., Walewski W. (red.),
Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. Tom 1-15, Warszawa 1880/1902.
- Szubiński E., *Początki Osady Mieńsko* [w:] Rocznik Mińskomazowiecki, t. 29, Mińsk Mazowiecki 2021.
- Szubiński E., *Z dziejów średniowiecznego Mińska latyfundium Mińskie w XV XVI w.*
[w:] Rocznik Mińskomazowiecki, t. 28, Mińsk Mazowiecki 2020.
- Talarek E., Talarek W., *Huta szkła w Barczącej oraz pozostałości innych hut w powiecie mińskim*
[w:] Mińskie Zeszyty Muzealne, z. 5, Mińsk Mazowiecki 2017.
- Tyszką A. (oprac.), *Nekrologi „Kuriera Warszawskiego” 1821-1939*, Warszawa 2001.
- Ustawa z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. z 1954 r. nr 43, poz. 191).

Uchwała Nr IV-19/61 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z dnia 27 września 1961 r. w sprawie zmian granic i nazw, utworzenia i zniesienia niektórych gromad oraz przeniesienia siedzib niektórych gromadzkich rad narodowych (Dz.U. WRN w Warszawie z 1961 r. nr 13, poz. 292).

Uchwała Nr XVII/76/68 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z dnia 9 października 1968 r. w sprawie zniesienia i utworzenia niektórych gromad (w brzmieniu zatwierdzonym przez Radę Ministrów uchwałą nr 368/68 z dnia 17.XII.1968 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1969 r.) (Dz.U. WRN w Warszawie z 1968 r. nr 19, poz. 193).

Ustawa z dnia 29 listopada 1972 r. o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych (Dz.U. z 1972 r. nr 49, poz. 312).

Wójcik W., *Fabryka Wytwarzania Metalowych w Stojadłach w latach 1928-1988* [w:] Rocznik Mińskomazowiecki, z. 4/1, Mińsk Mazowiecki 1997/1998.

Wójcik W. (oprac.), *Monografia Gminy Mińsk Mazowiecki*, Mińsk Mazowiecki 2002.

Zarys dziejów, Zespół Szkół w Hucie Mińskiej (strona archiwalna): <https://web.archive.org/web/20091201140141/http://www.hutaminska.republika.pl/> [dostęp 20.07.2022].

